

KATALOG BIBLIOTEKI KSIĘCIA ALEKSANDRA LUDWIKA RADZIWIŁŁA W NIEŚWIEŻU (1651)

RAFAŁ WITKOWSKI

Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Katalog biblioteki księcia Aleksandra Ludwika Radziwiłła w Nieświeżu, ułożony w 1651 r., nie był dotychczas przedmiotem szerszych analiz, choć studia nad bibliotekami magnackiego rodu Radziwiłłów mają już swoją historię. Rękopiśmienny katalog, przechowywany obecnie w Bibliotece Kórnickiej PAN (sygn. BK 1320), został ułożony przez Jana Hanowicza, burgrabiego nieświeskiego. Spisał go w dwóch częściach (tematycznej i alfabetycznej) między kwietniem a czerwcem 1651 r. Wśród spisanych drukowanych książek znalazły się także rękopisy, mapy, rysunki i papiery majątkowe. Większość książek nieświeskich była wówczas oprawiona w białą lub czerwoną skórę, niekiedy w zieloną, wiśniową, czarną czy pomarańczową, a rzadziej w safian czy papier. Oprócz dzieł polskich i łacińskich znalazły się tam także książki po niemiecku, włosku, francusku i okazjonalnie w innych językach. Katalog biblioteki księcia Aleksandra Ludwika stanowi wartościowe źródło do poznania fragmentu dziejów przebogatej kolekcji bibliotecznej Radziwiłłów w Nieświeżu.

Słowa kluczowe: Aleksander Ludwik Radziwiłł, biblioteka w Nieświeżu, katalog rękopiśmienny, księgi, edycja.

WPROWADZENIE

Badania nad szeroko rozumianym znaczeniem książki w życiu społeczeństwa oraz funkcjonowaniem bibliotek cieszą się zainteresowaniem badaczy od dawna. W ostatnich latach zaobserwować można ożywioną dyskusję naukową w tej materii, która przynosi szybki rozwój bibliologii w rozmaitych jej aspektach.

Jednym z aspektów studiów nad książką są badania prowadzone przez badaczy polskich, litewskich, ukraińskich i białoruskich dotyczące staropolskich księgozbiorów przedstawicieli różnych grup społecznych. Zaprezentowanie choćby ważniejszych publikacji na ten temat znacznie przerasta ramy tego opracowania. Wiele uwagi poświęcono tak książce rękopiśmiennej i księgozbiorom średniowiecznym [104; 105], jak i wczesnonowożytnym kolekcjom panujących [51; 65; 131], uczonych humanistów [50; 63; 77], magnatów [43; 44; 83; 84; 112; 139], mieszczan [23; 70; 75; 103; 110; 152], szlachty [34; 39; 49; 80; 81; 96; 145], czy samych drukarzy, związanych ze środowiskiem gdańskim [28; 35; 53; 85; 93; 117; 123; 124], krakowskim [14; 15; 106; 107; 125;

152], lubelskim [45; 133; 134; 135], poznańskim [27; 66; 88; 118; 119; 120; 143; 144], jarosławskim [76] i lwowskim [24; 64; 73; 109; 111; 116] i inne [33; 55; 72; 86; 127; 128]. Na osobną uwagę zasługują badania nad księgozbiorami różnych instytucji kościelnych (zakonów, kolegiów szkolnych) [20; 47; 56; 101; 102; 126] czy dostojników kościelnych (np. Hieronima Rozdrażewskiego, biskupa wrocławskiego [48], Piotra Dunina-Wolskiego, biskupa plockiego) [92]. Niezwykle pomocne w rekonstrukcji dawnych księgozbiorów nadal pozostają różnego rodzaju współczesne katalogi i inwentarze biblioteczne [40; 46; 52; 97; 98; 99; 100; 138; 153; 154].

Ze zrozumiałych względów zainteresowanie książką wśród przedstawicieli możnego rodu Radziwiłłów, jak też ich wielostronna działalność jako mecenatów kultury znalazło uznanie wśród historyków, a same dzieje księgozbioru radziwiłłowskiego przechowywanego w Nieświeżu traktować należy jako osobny temat badawczy [19; 21; 25; 26; 29; 30; 41; 58; 59; 60; 69; 71; 114; 121; 140; 147; 148]. Wydaje się, że większym zainteresowaniem cieszyły się w ostatnich latach poszukiwania rozproszonych książek z dawnej biblioteki nieświeskiej, niż dokładne opracowanie etapów jej rozwoju od pierwotnych rozproszonych kolekcji członków rodu Radziwiłłów do wspaniałej biblioteki ordynacji, którą skonfiskowano po pierwszym rozbiore z rozkazu carycy Katarzyny II. Po wywiezieniu szacowanego na 15 000 tomów księgozbioru do Sankt Petersburga został on przekazany rosyjskiej Akademii Nauk i Sztuk Pięknych (później Rosyjska Akademia Nauk) [3; 6; 7; 17; 38]¹.

Za fundatora biblioteki nieświeskiej uchodzi Mikołaj Radziwiłł Czarny (1515–1565), który uzyskał w 1551 r. przywilej króla Zygmunta Augusta, by w Nieświeżu gromadzić po jednym egzemplarzu dokumentów dotyczących Wielkiego Księstwa Litewskiego. Właściwą jednak bibliotekę założył Mikołaj Krzysztof Radziwiłł „Sierotka” (1549–1616), który w przebudowanym murywanym zamku przeznaczył jedną salę na księgozbiór. Po jego śmierci pieczę nad księgozbiorem przejęli jego synowie: Jan Jerzy Radziwiłł (1588–1625), Albrycht Władysław Radziwiłł (1589–1636) oraz Aleksander Ludwik Radziwiłł (1594–1654). Kolekcja nieświeska wzbogacona została w tym okresie o

¹ W katalogu biblioteki petersburskiej, spisany w latach 1773–1779 odnotowano 9673 tytuły. Odbudowując zbiory Biblioteki Cesarskiego Uniwersytetu Moskiewskiego (dziś Biblioteka Państwowe Uniwersytetu im. M. W. Łomonosowa w Moskwie) po zniszczeniach w okresie wojny francusko-rosyjskiej, w 1814 r. przekazano z Sankt Petersburga do Moskwy 1276 tytułów, zaś w 1829 r. dalszych 1076 tytułów przewieziono do Helsinek, gdzie włączono je do tamtejszej biblioteki uniwersyteckiej (dziś Bibliotece Narodowej Finlandii). Kolejne lata przyniosły dalsze rozproszenie radziwiłłowskiego księgozbioru.

działa z księgozbiorów kardynała i biskupa wileńskiego Jerzego Radziwiłła (1556–1600) i Zygmunta Karola Radziwiłła (1591–1642). W połowie XVII w. biblioteka radziwiłłowska w Nieświeżu była jedną z największych w Wielkim Księstwie Litewskim i konkurowała z biblioteką Radziwiłłów birżańskich [42; 61; 108]. Dalszy rozwój tej kolekcji nastąpił w XVIII w., przede wszystkim na skutek łączenia zbiorów należących do członków rodu Radziwiłłów. Do Nieświeża przeniesiono księgozbiór gromadzony w Białej Podlaskiej, w tym woluminy należące do Aleksandra Ludwika Radziwiłła, Katarzyny z Sobieskich Radziwiłłowej (1634–1694), jej syna Karola Stanisława Radziwiłła (1669–1719) i jego żony Anny Katarzyny z Sanguszków Radziwiłłowej (1676–1746). Z polecenia Anny Katarzyny Radziwiłłowej zbiory bialskie zostały skatalogowane i podzielone na trzy części (tzw. Bibliotekę Francuską, Wielką i Małą). Najpierw (w 1745 r.), do Nieświeża przekazano pierwszą z tych kolekcji liczącą 2356 tytułów, a następnie (przed 1750 r.) pozostałe dwie części. W 1745 r. w Nieświeżu znalazł się liczący około 3000 tytułów księgozbiór Jakuba Henryka Flemminga², w 1757 r. – księgozbiór Konstancji Franciszki Sapieżyny (1697–1756), a w 1760 r. – księgozbiór Hieronima Floriana Radziwiłła (1715–1760). Te dwie ostatnie kolekcje włączono już po śmierci ich właścicieli.

Wśród archiwaliów dotyczących radziwiłłowskich kolekcji bibliotecznych na uwagę zasługują katalogi spisane za czasów Anny Katarzyny Radziwiłłowej w Białej, w tym katalog biblioteki w Białej, spisany w 1720 r. [4], katalog Biblioteki Francuskiej, spisany w latach 1731–1734 [9], katalog Biblioteki Wielkiej, spisany w 1733 r. [5]. Nie zachował się niestety katalog Biblioteki Małej (polskiej) z 1733 r. Z późniejszego okresu pochodzą ułożony przez Marcina Wobbe katalog Biblioteki Wielkiej w Nieświeżu [8] oraz wykazy książek ofiarowanych przez Konstancję Franciszkę Sapieżynę z 1757 r. [10; 11]. Materiałów dla porównania księgozbioru nieświeskiego z kolekcjami Radziwiłłów birżańskich dostarcza, m.in. inwentarz biblioteki Ludwika Karoliny Radziwiłłówny (1667–1695) [13; 17; 122], Bogusława Radziwiłła (1620–1669) [16], czy księgozbioru podróżnego Janusza II Radziwiłła [12; 57].

Ważnym momentem w dyskusji nad rozproszonym księgozbiorem, czy raczej księgozbiorami radziwiłłowskimi, były międzynarodowe konferencje w Olsztynie w 1994 r. [22] oraz w Warszawie pt. „Zbiory Radziwiłłów w Nieświeżu.

² Przekazała go pierwsza żona Jakuba Henryka Flemminga (1667–1728), starosty tucholskiego, Tekla Róża Radziwiłłówna (1703–1747), córka Karola Stanisława Radziwiłła i Anny Katarzyny z Sanguszków Radziwiłłowej.

Stan badań nad rekonstrukcją zbiorów”, zorganizowana przez Bibliotekę Narodową w dniach 13–14 grudnia 2007 r. Jednym z głównych wątków obrad pozostawała prezentacja książek i rękopisów proveniencji radziwiłłowskiej we współczesnych bibliotekach i archiwach polskich, rosyjskich, białoruskich, czy litewskich. Materiały pokonferencyjne zostały zamieszczone w tomie XLI „Rocznika Biblioteki Narodowej” w 2011 r.

ALEKSANDER LUDWIK RADZIWIŁŁ (1594–1654)

Prezentowany katalog został sporządzony na polecenie księcia Aleksandra Ludwika Radziwiłła. Urodzony 4 sierpnia 1594 r. w rodzimym zamku w Nieświeżu jako syn Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła i Elżbiety Eufemii Wiśniowieckiej, otrzymał staranne wykształcenie. Już ok. 1610 r. rozpoczął studia w Niemczech, by następnie podróżować po Niemczech, Francji i Włoszech. Sporo czasu spędził w Italii, zwiedzając włoskie miasta od Wenecji po Sycylię. Do Rzeczypospolitej powrócił dopiero pod koniec 1620 r., angażując się w wyprawę chocimską rok później.

W 1624 r. ponownie udał się w podróż do Włoch, towarzysząc królewiczowi Władysławowi Wazie. W grudniu tego roku przebywał w Rzymie, a w styczniu 1625 r. został przyjęty przez papieża Urbana VIII. Wkrótce udał się do Toskanii, zatrzymując się w Sienie, Florencji, Pizie i Liworno. W lutym 1625 r. przebywał w Bolonii, gdzie zapisał się do nacji polskiej na tamtejszym uniwersytecie. Latem tego roku powrócił do Rzeczypospolitej, a wkrótce sprawy polityczne pochłonęły jego uwagę. W okresie wojny polsko-szwedzkiej w latach 1626–1629 wystawił prywatną chorągiew pieszą.

Dzięki rodzinnym koneksjom szybko zdobywał kolejne szczeble w karierze, zostając starostą słonimskim, braclawskim, szadowskim, w 1626 r. – stolnikiem wielkim litewskim, w 1630 r. – krajczym wielkim litewskim, rok później – wojewodą połockim i brzeskolitewskim, w 1635 r. – marszałkiem nadwornym litewskim, w dwa lata później – marszałkiem wielkim litewskim, który to urząd sprawował do śmierci. Sprawowane godności wciągały Radziwiłła w bieg wydarzeń politycznych Rzeczypospolitej, tak podczas obrad sejmowych i sejmikowych, jak i konfliktów zbrojnych.

W październiku 1636 r. objął (jako piąty z kolei) ordynację nieświeską. Dbał o rozwój tych dóbr, otaczając opieką także miasto Biała Podlaska, które było jego główną siedzibą. Nie tylko odnowił prawa miejskie Białej i rozbudował tamtejszy zamek-rezydencję, ale również ufundował w 1628 r.

Akademii Białską (z inicjatywy tamtejszego proboszcza Krzysztofa Wilskiego), zaś jego pierwsza żona – Tekla Wołłowiczówna – wybudowała przy białskim kościele p.w. św. Anny kaplicę różańcową. W tej świątyni została też pochowana, jak i czworo dzieci Radziwiłła. Najdonioślejszym aktem fundacyjnym Radziwiłła było wzniesienie kościoła klasztoru benedyktynów w Nieświeżu [74, 470–471; 79, 104; 129, 236–240; 150, 73].

Z pewnością w 1652 r. podjął bezpośrednie przygotowania do wyprawy do Włoch, wydając dyspozycje odnośnie spraw majątkowych. Być może spisanie nieco wcześniej katalogu biblioteki w zamku nieświeskim był w jakiś sposób również powiązane z przygotowaniem do wyjazdu do Włoch. Ostatecznie dopiero w grudniu 1652 r. opuścił Rzeczpospolitą z trzecią żoną Lukrecją Marią ze Strozich. W początkach 1654 r. Aleksander Ludwik Radziwiłł, przebywając wówczas w Bolonii, zachorował i tamże zmarł 30 marca 1654 r. Ciało jego zostało przewiezione do Nieświeża i pochowane w tamtejszym kościele Jezuitów [62].

RĘKOPIS KATALOGU BIBLIOTEKI KSIĘCIA ALEKSANDRA LUDWIKA RADZIWIŁŁA

Rękopis o wymiarach 32,5 x 22 cm, zawierający katalog biblioteki księcia Aleksandra Ludwika Radziwiłła, przechowywany jest obecnie w Bibliotece Kórnickiej PAN (sygn. BK 1320) [36, 163–165; 31, 141–142]. Składa się on z dwóch części, z których pierwsza (k. 1–25r), tematyczna, spisana została w kwietniu 1651 r., zaś druga (k. 26r–46v), alfabetyczna – w maju i czerwcu tegoż roku. Autorem tego spisu był Jan Hanowicz, burgrabia nieświeski, który informował na karcie 47r, że spisał wszystkie książki, „które w Bibliotheca zamku nieswieskiego zordynowane y złożone są w roku 1651”. Rękopis opatrzony został ekslibrisem biblioteki radziwiłłowskiej (*Ex Bibliotheca Radiviliana Ducali Nesvisiensi*) i sygnaturą (Loc. X, No 17)³.

Katalog trafił do Biblioteki Kórnickiej w 1873 r. razem z 70 innymi rękopisami Mikołaja Malinowskiego, który w latach 1829–1840 pracował w tzw. Komisji Radziwiłłowskiej. Jej zadaniem było uporządkowanie spraw spadkowo-majątkowych po Dominiku Hieronimie Radziwille (1786–1813), ostatnim męskim potomku Aleksandra Ludwika [87, 219; 225–226].

³ Podane w [] numery odnoszą się do wprowadzonej numeracji pozycji w katalogu bibliotecznym, zaś skrót p. oznacza stronę w rękopiśmiennym oryginale.

Jan Hanowicz nie wyjaśnił, dlaczego spisał katalog w dwóch częściach. W drugiej części – alfabetycznej – nie stosował się konsekwentnie do tej zasady. Wyznacznikiem była raz początkowa litera imienia (czasami nazwiska) autora, a kiedy indziej – sam tytuł. Najczęściej nie podawał także informacji o miejscu i roku wydania, co dziś utrudnia precyzyjną identyfikację książki. Ponadto obie części – tematyczna i alfabetyczna – nie pokrywają się. W spisie Hanowicza część pierwszą (z podziałem na działy, *classes*) jest obszerniejsza niż część druga (alfabetyczna). Trudno zatem jednoznacznie ocenić, ile książek posiadała w owym czasie biblioteka nieświeska, albowiem zdarzało się, że Hanowicz podawał tytuły tej samej książki raz w brzmieniu łacińskim⁴, a raz w polskim przekładzie⁵.

Wśród spisanych książek znalazły się także rękopisy, mapy, rysunki i papiery majątkowe. Większość książek była oprawiona w białą lub czerwoną skórę, niekiedy w zieloną, wiśniową, czarną czy pomarańczową, a rzadziej w safian czy papier. Hanowicz wspominał także o pięciu książkach włoskich, jakie za zgodą księcia Aleksandra Ludwika Radziwiłła wypożyczone zostały panu Korzeniewskiemu w Mirze.

Rękopiśmienny katalog znany był polskim historykom od lat. Korzystał z niego m.in. Alojzy Sajkowski, który zamieścił reprodukcję karty tytułowej [113, 3–36; 65], Maria Barbara Topolska [132, 207–208], Tomasz Kempa [67, 195] i inni. Wykorzystywali go także litewscy uczeni. Konstantinas Avižonis (1909–1969) po ukończeniu dysertacji doktorskiej w Niemczech w 1932 r. kontynuował swoje badania w różnych archiwach i bibliotekach w Polsce, odwiedzając w latach 1933–1934, m.in., Bibliotekę Jagiellońską w Krakowie. Tam przesłany został mu rękopis katalogu biblioteki radziwiłłowskiej ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej. Efektem tych poszukiwań był obszerny artykuł „Nesvyžiaus Radvilų biblioteka XVII š[imtmečio] viduryje” przygotowany do pierwszego tomu *Bibliotheca Lituana* [1; 2]. Według jego obliczeń cały księgozbiór liczył 1338 tomów. Avižonis przedstawił również inne źródła przybliżające rozwój księgozbioru nieświeskiego, jakie odnalazł w pamiętnikach i testamentach szlachty oraz magnatów litewskich⁶. Także współcześnie uczeni

⁴ Np. *Monumentum Gloriam Illustrissimo D. Alberto Wladislawo Radzivilo excitato* [numer w katalogu nieświeskim 293].

⁵ Np. *Dokonanie pobożne Xięcia Jego Mości Albrychta Władysława Radziwiłła w papierze* [numer w katalogu nieświeskim 433].

⁶ Por. PACEVIČIUS, Arvydas. *Apie Konstantino Avižonio straipsnį „Nesvyžiaus Radvilų biblioteka XVII š[imtmečio] viduryje“*, artykuł w druku w pierwszym tomie *Bibliotheca Lituana*.

litewscy odwoływali się do tego ważnego źródła dla poznania kultury umysłowej Wielkiego Księstwa Litewskiego [90; 90; 91; 94].

ZAWARTOŚĆ KATALOGU

Brzmienie zapisów katalogowych nie pozwala na dokładną i precyzyjną identyfikację wydań, a niekiedy wręcz tytułów książek. Będzie to możliwe dopiero po odszukaniu (głównie dzięki notom proveniencyjnym tudzież ekslibrisom) konkretnego egzemplarza należącego kiedyś do zbiorów radziwiłłowskich [68, 58–59; 137, 90–101; 142]. Dlatego też podane w przypisach opisy bibliograficzne traktować należy z rezerwą, tylko jako sugestie, gdyż dopiero bezpośredni ogląd książki pozwoli na dokładną identyfikację dzieła. Dla przykładu, w katalogu znajduje się zapiska w formie: *Historia Sigonii de Regno Italiae in skórze białej* (numer w katalogu 165). W 1574 r. wydrukowano dzieło Carolo Sigoniego dwukrotnie, raz jako Caroli Sigoni *Historiarum de Regno Italiae libri quindecim (...)*, Bologna, Girolamo Ziletti, 1574, a po raz drugi jako Caroli Sigoni *Historiarum de Regno Italiae libri quindecim. Ad illustriss[imum] (...) Iacobum Boncompagnum (...) Qui libri historiam ab anno 570 usque ad 1200 continent (...)*, Venetiis, 1574. Zachowany w zbiorach Biblioteki Kórnickiej PAN egzemplarz wydania weneckiego (sygn. BK 31536 I) zawiera notkę proveniencyjną, pozwalającą na jego jednoznaczną identyfikację z drukiem nieświeskim.

Wydaje się, że nie wszystkie spisane księgi przechowywane były w bibliotece nieświeskiej, albowiem Hanowicz dwukrotnie odnotował fakt przetrzymywania dzieł należących do Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła „Sierotki” w skarbcu zamkowym (nr. 1, 103). Ponadto, kilkakrotnie dopisywano tytuły inną ręką, co świadczyć może o uzupełnianiu zawartości katalogu już po ukończeniu jego spisywania (np. numery w katalogu 89, 116).

Podział pierwszej części katalogu na poszczególne działy opierał się na powszechnie przyjętych w epoce kategoriach, uwzględniających zarówno tematykę książek (bądź rękopisów), jak i język, w którym zostały wydrukowane lub spisane. Hanowicz wyszczególnił w sumie 30 działów, w tym: 1) *Biblia sacra*, 2) *Sancti Patres*, 3) *Interpretes SS. Scripturae*, 4) *Rituales*, 5) *Dogmatici*, 6) *Controversistae*, 7) *Iura et Decreta*, 8) *Historiae Ecclesiastica*, 9) *Politici*, 10) *Historiae Regni Poloniae et Magni D.L.*, 11) *Historiae profanae*, 12) *Militares*, 13) *Imagines variae*, 14) *Mathematici*, 15) *Medici*, 16) *Philosophici*, 17) *Epistolici*, 18) *Scholastici*, 19) *Oratores*, 20) *Poetae*, 21) *De variis*

materiis, 22) *Variarum linguarum*, 23) *Polonici*, 24) *Germanici*, 25) *Sclauonici*, 26) *Prohibiti*, 27) *Manuscripty polskie*; 28) *Manuscripty lacińskie*, 29) *Manuscripty włoskie* oraz 30) *Manuscripty niemieckie*.

Drugiej części katalogu nie należy traktować jako samego powtórzenia w innym porządku zawartości pierwszej części, albowiem nie sposób odnaleźć wielu tytułów w obu częściach, uwzględniając nawet możliwość odmiennego zapisu katalogowego tej samej pozycji. Dla przykładu, dzieło Giovanniego Botero zostało raz zapisane jako *Relationi Boteri xiąg dwie w skórze białey* (numer w katalogu 392), a ponownie jako *Relatione della republica Venetiana nieoprawna w papierze prostym* (numer w katalogu 722)⁷. Odmienna oprawa wskazywałaby raczej na dwa egzemplarze tego samego tytułu.

Alfabetyczny wykaz książek nie uwzględniał dwóch egzemplarzy Biblii. Jeden z nich z pewnością był rękopiśmienną wersją Pisma Świętego, przepisaną jeszcze pismem gotyckim (*Biblia na pergaminie pisana charakterem łamanym staroświeckim* [nr. 2]) oraz lyońskie wydanie Biblii *in folio regali* [nr. 3]. Nie odnotowano także konkordancji biblijnej *in folio parvo*.

Księgozbiór nieświeski zawierał stosunkowo dużo książek drukowanych w języku włoskim, a mniej po francusku i niemiecku. Taki stan rzeczy nie powinien dziwić, zważywszy na fakt częstych podróży do Włoch tak Aleksandra Ludwika Radziwiłła, jak i innych członków rodu, którzy pozostawali pod wyraźnym wpływem kultury stamtąd płynącej [95; 130]. Tematyka tych pozycji dotyczyła spraw wojskowych, architektury, medycyny czy zagadnień ustrojowych.

Nie obce były Radziwiłłom książki religijne. Biblioteka zamkowa przechowywała wydania dzieła ojców Kościoła, które ukazywały się drukiem wielokrotnie w okresie wczesnonowożytnym, dlatego też niesposób na podstawie tego katalogu nawet w przybliżeniu wskazać, którą edycję *Divi Gregorii xiąg dwie* (numer w katalogu 5), *Divi Ambrosii xiąg troje* (numer w katalogu 6), *Divi Hieronimi xiąg czworo* (numer w katalogu 8), czy *Divi Augustini xiąg dziesięć* (numer w katalogu 7) przechowywano w Nieświeżu. Dzieła św. Ambrożego i św. Hieronima opatrzone były herbem *xięcia Jerzego Cardinala* i pochodziły zapewne z biblioteki kardynała i biskupa wileńskiego Jerzego Radziwiłła (1556–1600). Obszernie reprezentowane były także dzieła autorów jezuickich.

Obszernie odnotowane były dzieła kultury antycznej i renesansowej, nawiązującej do tejsze. Jednym z autorów najobszerniej reprezentowanych w bibliotece nieświeskiej był flamadzki filolog, humanista i historyk Justus Lipsius

⁷ Giovanni Botero, *Relatione della Republica Venetiana*, Venetiae, appresso Giorgio Varisco, 1608.

(1547–1606) [136, 405–422]. Kilka dzieł odnotowano w obu częściach katalogu, np. *Diva virgo Hallensis* (numer w katalogu 114) oraz *Diva virgo Halensis beneficia eius et miracula, fide atque ordine descripta* (numer w katalogu 589), *De militia Romana* (numer w katalogu 222) oraz *De militia romana libri V* (numer w katalogu 590). Inne dzieło Lipsiusa zapisane zostało trzy razy, choć wydaje się, że w pierwszej części katalogu odnotowano dwa tomy oddzielnie (numery w katalogu 130, 144), a w drugiej części jako jeden tytuł (numer w katalogu 591). Wśród innych książek odnotować trzeba *Politicorum libri VI* (numer w katalogu 126), choć trudno stwierdzić, czy pozycja ta odpowiada podobnie zapisanej jako *Politica Iusti Lipsii in octavo majore* (numer w katalogu 142). Innym oryginalnym dziełem Lipsiusa były *de Cruce* (numer w katalogu 240), *Polyerceticon* (numer w katalogu 223), *Physiologia* (numer w katalogu 262). Jedna z pozycji katalogowych odnosi się do komentarza Lipsiusa do antycznego historiografa Velleiusa Paterculususa – *Velleius Paterculus cum notis Iusti Lipsii* (numer w katalogu 208) oraz *Admiranda sive de magnitudine Romana libri IV* (numer w katalogu 587). Tą samą pozycją wydaje się być zapisany dwukrotnie tytuł *Fama posthuma* (numer w katalogu 320) oraz *Epistolarum selectarum centuriae V miscellanae* (numer w katalogu 592). Biblioteka nieświeńska przechowywała także komentarze do Roczników Tacyta pióra Lipsiusa – *Iustii Lipsii in Annalium Cornelii Taciti* (numer w katalogu 182) oraz *In C. Cornelii Taciti opera commentarius* (numer w katalogu 580), a także do wydania dzieł Tacytowych – *Cornelii Taciti opera cum notis Iusti Lipsii* (numer w katalogu 216), być może identyczne z *Iusti Lipsii opera omnia quae ad criticam proprie spectant* (numer w katalogu 588). Trudne do zidentyfikowania jest dzieło *Critica Lipsii* (numer w katalogu 279), które wydaje się być odmienne od zapisanego w drugiej części katalogu *Commentarius in L. Aenaei Senecae philosophi opera* (numer w katalogu 581).

Przedstawiciele rodu magnackiego gromadzili również dzieła, tworzące całym spory zbiór, który można określić mianem *Radziwilliana*. W Nieświeżu znajdowała się klasyczna wręcz książka głosząca pochwałę domu radziwiłłowskiego autorstwa Jana Radwana pt. *Radiuilias sive de vita illustrissimi Nicolai Radziuil in Dubini* (numer w katalogu 310), oprawiona w czerwoną skórę⁸. Nie brakło także wielu książek dedykowanych Radziwiłłom, jak np. *Theoremata*

⁸ Ioannes Radvanus, *Radivilias sive de vita et rebus praeclarissime gestis, immortalis memoriae illustrissimi principis Nicolai Radivili Georgii filii ducis in Dubinki ac Bierze, palatini Vlnensis etc. ac exercituum Magni Ducatus Lithuaniae imperatoris fortissimi etc. libri quatuor (...)*, Vilnae, ex officina Ioannis Kartzani, 1588.

ex universa philosophia excerpta (numer w katalogu 266) ofiarowana Krzysztofowi Radziwiłowi, wojewodzie wileńskiemu *per Nicolaum Nochium*⁹, oraz publikacji okolicznościowych, jak *Monumentum gloriae illustrissimo D. Alberto Vladislao Radziwill excitatu* (numer w katalogu 293)¹⁰, *Pompa nuptialis illustrissimo Domino Domino Alberto Wladislao Radziwill et Annae Zenoviciae Castellanidi Polocensi conjugibus adornata* (numer w katalogu 632)¹¹, pośmiertnych dedykowanych Mikołajowi Krzysztofowi Radziwiłowi, *ducis in Olika et Nieswiez*¹², *Treny o śmierci Thekli Wołłowiczówny księżnej Radziwiłowej* (numer w katalogu 525) autorstwa Baltazara Stanisława Przyłuskiego¹³, Baltazara Krzysztofa Zaleskiego *Dokonanie pobożne przy Pańskim pożyciu Xięcia Jego Mości Albrychta Władysława Radziwiłła* (numer w katalogu 433)¹⁴. W bibliotece przechowywano także „Diariusz z podróży do Włoch” (numer w katalogu 745), którą książkę Aleksander Ludwik Radziwiłł odbył w 1611 r., jak również mapy i rękopisy, w tym włoskie i ruskie, oraz luźne materiały o charakterze archiwalnym, jak inwentarze dworskie. Interesowali się Radziwiłłowie także operą. W zbiorach nieświeskich przechowywano tekst (i muzykę?) pierwszej opery – *Il ratto di Helena* (numer w katalogu 371) – wystawionej 4 września 1636 r. w teatrze w dolnym zamku wileńskim. Muzykę skomponował nieznany z imienia autor, a libretto ułożył Virgilio Puccitelli. Działo się to raptem 36 lat po pierwszym przedstawieniu operowym w Florencji.

Rola rodów magnackich (Radziwiłłów lub Sapiechów) [32; 37] jako mecenatów sztuki i promotorów kultury literackiej i artystycznej była w dziejach Wielkiego Księstwa Litewskiego przeogromna i trudna do przecenienia. Dalsza, szczegółowa analiza zawartości katalogu biblioteki nieświeskiej Aleksandra Ludwika Radziwiłła z 1651 r. pozwoli w pełni i w szerokim wymiarze ukazać znaczenie tego na wskroś europejskiego księgozbioru dla barokowej kultury Wielkiego Księstwa Litewskiego.

⁹ Nicholaus Nochius, *Theoremata quae ex universa philosophia excerpta*, Brunsbergae, G. Schönfels, 1610.

¹⁰ *Monumentum gloriae Illustrissimo DD Alberto Vladislao Radziwill*, Vilnae, 1636.

¹¹ *Pompa nuptialis quam illustrissimo Domino Alberto Wladislao Radziwill (...) castellano Trocensi (...) connubium ineunti cum Anna Zenovicia Castellanide Polocensi (...) almae Academiae et Universitatis Vilnenensis S.I. studiosa juvenitus debitae observantiae erga adornat*, Vilnae, typ. Acad., 1628.

¹² M. Widziewicz, *Kazanie na pogrzebie ... Mikołaja Chrystofa Radziwiłła*, Kraków, 1616.

¹³ Baltazar Stanisław Przyłuski, *Jak Rachel Jaśnie Oświecona Jej Mość Pani P. Tekla Wołowiczówna, w Olyce i Nieświeżu księżna (...) na rocznicy*, Lublin, 1639.

¹⁴ Baltazar Krzysztof Zaleski, *Dokonania pobożne przy Pańskim pożyciu Albrychta Władysława Radziwiłła*, Wilno, 1637.

ŹRÓDŁA

ŹRÓDŁA ARCHIWALNE

1. AVIŽONIS, Konstantinas, *Nesvyžiaus Radvilų biblioteka XVII a. viduryje* [mašinarštis]. Kaunas, 1944. Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka, Retų knygų ir rankraščių skyrius, F47, b. 90.
2. AVIŽONIS, Konstantinas. *Nesvyžiaus Radvilų bibliotekos 1651 m. katalogo, saugomo Kurnike, išrašai*. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka, Rankraščių skyrius, F206–102.
3. *Catalog der für die Universität zu Helsingfors aus der Bibliothek der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften verabfolgten Bücher theologischen Inhalts: k. 5–22: Doubletten nach Helsingfors*, 1829 r. Archiwum Rosyjskiej Akademii Nauk, Sankt Petersburg (ARAN), sygn. Ф. 158, оп. 1, No 461.
4. *Catalogue des livres de la bibliotheque de Son Altesse Sme Madame la duchesse de Radziwil[l] enregistrez selon l'ordre des tablettes des armoires (...)*. Archiwum Główne Akt Dawnych, Archiwum Radziwiłłów (AGAD AR), Rękopisy bibl., nr. 2, dawniej I–7.
5. *Catalogue des livres Latins et Polonais de la Grande Bibliotheque de ... la Duchesse Radziwill ... tous registrez l'anne 1733 selon l'ordre de la materie dont ils traittent*. AGAD AR, Rękopisy bibl., nr. 5, dawniej I–8.
6. *Catalogus Bibliothecae Radivilianae*, t. 1–2. (1773–1779). ARAN, sygn. Ф. 158, оп. 1, No 226–227.
7. *Catalogus Bibliothecae Radivilianae II*, t. 1–3, 1801 r. ARAN, sygn. Ф. 158, оп. 1, No 228–230.
8. *Catalogus realis plenus cum titulis. 1750 mense Aprilis incoeptus*. AGAD AR, Rękopisy bibl., nr. 9.
9. *Katalog biblioteki podręcznej białskiej J.O. Książąt Radziwiłłów*. AGAD AR, Rękopisy bibl., nr. 4, dawniej I–10, s. 1–132.
10. *Regestr rzeczy... z Xiążąt Radziwillow Sapieżyney,... znajdujących się w Skarbcu oyc-kim... spisany die 28 Februarji. 1757 anno*. AGAD AR, Dz. XXVI, nr. 463, s. 1215; tamże: *xięgi polskie ruzne*, s. 15–16; *xięgi francuskie*.
11. *Regestr xiąg z Kamieńca przywiezionych anno 1757 die 20 Aprilis spisany*. AGAD AR, Rękopisy bibl., nr. 10, dawniej I–14, t. III, s. 116–135.
12. *Rejestr ksiąg Księcia Jego Mci Janusza Radziwil[l]a, które się do cudzych krajów biorą i które Książę J.M. Pan Hetman Księciu Januszowi darował oraz spis Księgi dawne Księcia J.M. Janusza*. AGAD AR, Dział XI, ks. 37, s. 324–325.
13. *Spisanie rzeczy zamkowych (...)*. AGAD AR, Dział XXVI, teka III, nr. 97.

ŹRÓDŁA PUBLIKOWANE

14. BENIS, Aleksandra. Materiały do historii drukarstwa i księgarstwa w Polsce. I. Inwentarze księgarń krakowskich Macieja Scharffenberga i Floriana Unglera (1547–1551). *Archiwum do Dziejów Literatury i Oświaty w Polsce*, 1892, t. 7, s. 1–71.
15. BENIS, Aleksandra. Materiały do historii drukarstwa i księgarstwa w Polsce. II. Inwentarze bibliotek prywatnych (1546–1553). *Archiwum do Dziejów Literatury i Oświaty w Polsce*, 1892, t. 7, s. 202–240.
16. GRABE, Martinus Silvester. *Catalogus librorum quarumlibet facultatum a ... Boguslao Radziwil, Brisarum, Dubinkorum, Sluciae et Kopylii duce...*, quae Regiomonti Borussorum est, bibliothecae legato donatorum 1668. Regiomonti: typis Friderici Reusneri, 1673.
17. *Katalog starych druków Biblioteki Ordynacji Nieświejskiej Radziwiłłów*. Druki polskie XVI–XVIII w. Red. naukowa S. Siess-Krzyszowski. http://www.estreicher.uj.edu.pl/bazy_bibliograficzne/index.php/75 (dostęp 18 listopada 2011).
18. SULERZYSKA, Teresa. Inwentarz galerii obrazów Radziwiłłów z XVII w. *Biuletyn Historii Sztuki*, 1961, t. 23, z. 3, s. 67–284.

OPRACOWANIA

19. ANTONIEWICZ, Marcełi. *Protopłaści księży Radziwiłłów. Dzieje mitu i meandry historiografii*. Warszawa, 2011.
20. ANTOSIEWICZ, Klara. Biblioteki Zakonu Ducha Świętego w Polsce, cz. 1–2. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*, 1980, t. 41, s. 351–400; 1981, t. 42, s. 151–183.
21. AUGUSTYNIAK, Urszula. *Dwór i klientela Krzysztofa Radziwiłła (1585–1640)*. Mechanizmy patronatu. Warszawa, 2001.
22. *Badania księgozbiorów Radziwiłłów: materiały międzynarodowej sesji*. Olsztyn 6–7 października 1994 r. Warszawa, 1995. 110 s.
23. BADECKI, Karol. *Literatura mieszczańska w Polsce XVII wieku*. Monografia bibliograficzna. Lwów-Warszawa-Kraków, 1925.
24. BADECKI, Karol. *Piotr z Poznania, pierwszy stały księgarz lwowski (†1559)*. Lwów, 1932.
25. BAGIEŃSKA, Elżbieta. Źródła do dziejów Radziwiłłów w archiwach i bibliotekach wileńskich. *Białostoczczyzna*, 1997, t. 4, s. 68–78.
26. BĄCZKOWSKI, Marek Jan. Akademia rycerska w Nieświeżu i radziwiłłowskie korpusy kadetów w XVIII wieku. *Wiek Oświecenia*, 1994, t. 10, s. 17–50.
27. BEDERSKI, Antoni. *Druki poznańskie XVI–XVIII w. znajdujące się w Bibliotece Raczyńskich*. Poznań, 1929.
28. BELLWON, Janina. Księgozbiór Ludwika Ajchlera zachowany w zbiorach Biblioteki Gdańskiej. *Libri Gedanenses*, 1968–1969, t. 2–3, s. 5–32.
29. BERNATOWICZ, Tadeusz. *Miles christianus et peregrinus. Fundacje Mikołaja Radziwiłła „Sierotki” w ordynacji nieświejskiej*. Warszawa, 1998.

30. BERNATOWICZ, Tadeusz. *Monumenta Variis Radivillorum. Wyposażenie zamku nieświeskiego w świetle badań archiwalnych. Cz. 1: XVI–XVII wiek*. Katowice, 1998.
31. BERING, Piotr; KARKUCIŃSKA, Wanda. *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kórnickiej*. Kórnik, 2005. Z. 1, cz. 3.
32. *Bibliotheca Sapiehana: Vilniaus universiteto bibliotekos rinkinys: katalogas*, sudarė Aušra RINKŪNAITĖ. Vilnius, 2010.
33. BIEŃKOWSKA, Barbara. Inwentarze księgozbiorów prywatnych jako źródła do badań nad dziejami czytelnictwa. *Studia o Książce*, t. 18 (1989), s. 65–75.
34. BIEŃKOWSKA, Barbara. *Staropolski świat książek*. Wrocław, 1976.
35. BOGUCKA, Maria. *Książka jako element kultury masowej w Gdańsku w XVII w. W: Polska w świecie*. Szkice z dziejów kultury polskiej. Warszawa, 1972, s. 267–276.
36. BOLEWSKA, Dobrochna, MARCINIĄK, Ryszard. Katalogi i inwentarze książek w zbiorach rękopiśmiennych Biblioteki Kórnickiej, cz. 1, Katalogi i inwentarze do roku 1800. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*, z. 22 (1987), s. 157–172.
37. BRAZIŪNIENĖ, Alma. „Bibliotheca Sapiehana” Vilniaus universitete. In *Vilniaus universiteto bibliotekos metraštis*. 1995, s. 46–53.
38. BRAZIŪNIENĖ, Alma. Lietuvos didikų knygos Helsinkio universiteto bibliotekoje. *Knygotyra*, 1999, t. 35, s. 284–290.
39. BUCHWALD-PELCOWA, Paulina. Inwentarz biblioteki Macieja Grabskiego. Z zagadnienia czytelnictwa w drugiej połowie XVII w. *Rocznik Biblioteki Narodowej*, 1966, t. 2, s. 318–337.
40. BUDZYK, Kazimierz. *Bibliografia konstytucji sejmowych XVII wieku w Polsce*. Wrocław, 1952.
41. CHACHAJ, Marian. *Zagraniczna edukacja Radziwiłłów od początku XVI do połowy XVIII wieku*. Lublin, 1995.
42. CHWALEWIK, Edward. *Zbiory polskie: archiwa, biblioteki, gabinety, galerie, muzea i inne zbiory pamiętek przeszłości w ojczyźnie i na obczyźnie. T. 2: N–Ż*. Warszawa; Kraków: J. Mortkowicz, 1927.
43. DŁUGOSZ, Józef. Księgozbiór Aleksandra Michała Lubomirskiego w świetle inwentarza z 1678 r. *Ze Skarbcza Kultury*, 1972, z. 23, s. 7–52.
44. DOMAŃSKA, Hanna. Z dziejów biblioteki kodeńskiej Sapiehów. *Z badań nad polskimi księgozbiorami historycznymi*. 1975, z. 1, s. 97–126.
45. DZIOK-STRELNİK, Irena. *Bibliografia starych druków lubelskich 1630–1800*. Lublin, 1997.
46. ESTREICHER, Karol, ESTREICHER, Stanisław. *Bibliografia polska*, t. 8–35. Kraków, 1882–2007.
47. ESTREICHER, Stanisław. Katalog tymiecki. *Rocznik Krakowski*, t. 37 (1965), s. 5–35.
48. GRZEBIEŃ, Ludwik. Biblioteka biskupa Hieronima Rozrażewskiego (1542–1600). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*, 1971, t. 22, s. 61–168.

49. GRZESZCZAK, Stanisław; KAWECKA-GRYCZOWA, Alodia. *Dawne książki i kultura*. Materiały międzynarodowej sesji naukowej z okazji pięćsetlecia sztuki drukarskiej w Polsce. Wrocław, 1975.
50. HAJDUKIEWICZ, Leszek. *Biblioteka Macieja z Miechowa*. Wrocław, 1960.
51. HARTLEB, Kazimierz. *Biblioteka Zygmunta Augusta*. Studium z dziejów kultury królewskiego dworu. Lwów, 1928.
52. HAVU, Sirkka; LEBEDEVA, Irina. *Collections donated by the Academy of Sciences of St Petersburg to the Alexander University of Finland in 1829*. Helsinki, 1997, s. 247–352.
53. IMAŃSKA, Iwona. Biblioteka Jana Ernesta Seilera – gdańskiego prawnika z przełomu XVII i XVIII w. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Bibliologia, t. 2–3, Toruń, 1998, z. 32.
54. *Index librorum latinorum Lituaniae seculi quinti decimi et sexti decimi. XV–XVI a. Lietuvos lotyniškų knygų sąrašas*. Sudarė D. Narbutienė, S. Narbutas. Vilnius, 2002.
55. JABŁOŃSKA, Władysława. Inwentarze i katalogi biblioteczne w zbiorach rękopiśmiennych Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. *Ze Skarbcza kultury*, 1969, z. 20, s. 73–179.
56. JANIĄK, Małgorzata; BEDNARSKA-RUSZAJOWA, Krystyna. Archiwa i biblioteki kościelne w publikacjach polskich. Bibliografia. *Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych*, 1997, nr. 1–2, s. 78–172.
57. JARCZYKOWA, Mariola. Biblioteka podróżna Janusza II Radziwiłła (1612–1655). *Studia bibliologiczne*, Katowice, 2001, t. 3, s. 34–45.
58. JARCZYKOWA, Mariola. *Książka i literatura w kręgu Radziwiłłów birzańskich w pierwszej połowie XVII w.* Katowice, 1995.
59. JARCZYKOWA, Mariola. Książka w kręgu mecenatu Radziwiłłów birzańskich w pierwszej połowie XVII wieku. In OCIECZEK, Renarda. *Autorów i wydawców dialogi z czytelnikami*. Katowice, 1992, s. 16–22.
60. JARCZYKOWA, Mariola. Radziwiłłowie birzańscy i nieświescy wobec książek w XVI i w pierwszej połowie XVII wieku. Zarys problematyki. In JAROSZEWICZ-PIERESŁAWCEW, Zoja. *Badania księgozbiorów Radziwiłłów*. Materiały międzynarodowej sesji. Olsztyn 6–7 październik 1994, Warszawa, 1995, s. 15–34.
61. JARCZYKOWA, Mariola. Społeczne i kulturalne funkcje bibliotek rodowych Radziwiłłów w XVII wieku. *Studia Bibliologiczne*, 2010, t. 18, s. 96–108.
62. JAROSZUK, Jan. Radziwiłł Aleksander Ludwik. *Polski Słownik Biograficzny*, 1987, t. 30, z. 1, s. 150–155.
63. JARZĘBOWSKI, Leonard. *Biblioteka Mikołaja Kopernika*. Toruń, 1971.
64. JĘDRZEJEWSKA, Anna. *Inwentarz księgarni Baltazara Hybnera z r. 1592*. Lwów, 1929.
65. KAWECKA-GRYCZOWA, Alodia. *Biblioteka ostatniego Jagiellona: Pomnik kultury renesansowej*. Wrocław etc., 1988.

66. KARKUCIŃSKA, Wanda. Katalog drukarni jezuitów poznańskich według Centralnego Katalogu Druków Wielkopolskich. *Kronika Miasta Poznania*, 1997, nr. 4, s. 159–203.
67. KEMPA, Tomasz. *Mikołaj Krzysztof Radziwiłł Sierotka (1549–1616) wojewoda wileński*. Warszawa, 2000.
68. KISARAUSKAS, Vincas. *Lietuvos knygos ženklai, 1518–1918*. Vilnius, 1984.
69. KOTŁUBAJ, Edward. *Galeria Nieświeżska portretów radziwiłłowskich*. Wilno, 1857.
70. KRAMPEROWA, Maria; MAISEL, Witold. Księgozbiory mieszczan poznańskich z drugiej połowy XVI wieku. *Studia i Materiały do dziejów Wielkopolski i Pomorza*, 1960, t. 6, z. 1, s. 257–307.
71. KRIEGSEISEN, Wojciech. Dobra słuckie wojewody wileńskiego Karola Stanisława Radziwiłła „Panie Kochanku” w 1767 roku. *Miscellanea historico-archivistica*, 2000, t. 11, s. 133–143.
72. KRIEGSEISEN, Wojciech. Książka i biblioteki w kulturze ewangelików polskich w XVII i XVIII wieku. In *Z badań nad polskimi księgozbiorami historycznymi*, z. 13: *Kolekcje wyznaniowe*. Warszawa, 1992, s. 4–40.
73. KURDYBACHA, Łukasz. *Księgarnia J. A. Hebanowskiego we Lwowie 1704–1715*. Lwów, 1937.
74. KURCZEWSKI, Jan. *Biskupstwo wileńskie*. Wilno, 1912.
75. LACHS, Jan. *Krakowskie księgozbiory lekarskie z XVII wieku*. Lwów, 1930.
76. LEWICKA-KAMIŃSKA, Anna. Inwentarz księgami Andrzeja Cichończyka w Jarosławiu z r. 1621. *Roczniki Biblioteczne*, 1961, t. 5, s. 253–299.
77. LEWICKA-KAMIŃSKA, Anna. *Renesansowy księgozbiór Mikołaja Czepla w Bibliotece Jagiellońskiej*. Wrocław, 1956.
78. LISOWSKI, Stanisław. Do dziejów biblioteki Zygmunta Augusta. In *Studia nad książką poświęcone pamięci Kazimierza Piekarskiego*. Wrocław, 1951, s. 241–249.
79. ŁOWMIAŃSKI, Henryk. *Rys historyczny województwa nowogródzkiego w jego dzisiejszych granicach (do r. 1795)*. Wilno, 1935.
80. LUKŠAITĖ, Ingė. Biblioteka Salomona Rysińskiego. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*, 1985, t. 30, s. 191–206.
81. LUKŠAITĖ, Ingė. Salomono Risinskio bibliotekos Vilniuje sąrašas. In *Iš Lietuvos bibliotekų istorijos*. Sudarė Juozas Tumelis. Vilnius, 1984, s. 17–45.
82. MALICKI, Marian. *Repertuar wydawniczy drukarni Franciszka Cezarego starszego 1616–1651. Cz. 1: Bibliografia druków Franciszka Cezarego starszego 1616–1651*. Kraków, 2010.
83. MAŁYSIAK, Helena. *Biblioteka Branickich i Tarnowskich w Suchej*. Bielsko-Biała, 1986.
84. MARCINIAK, Ryszard. Księgozbiór Augustyna Działyńskiego (1715–1759) wojewody kaliskiego. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*, 1976, z. 12, s. 191–235.
85. MIGOŃ, Krzysztof. Druki arabskie XVII-wiecznego Gdańska. *Libri Gedanenses*, 1997–1998, t. 15–16, s. 75–88.

86. MIGOŃ, Krzysztof. Problematyka źródłoznawcza w bibliologii. *Studia o Książce*, t. 15 (1985), s. 3–18.
87. MŁODECKI, Stefan. Z badań nad zbiorem Mikołaja Malinowskiego w Bibliotece Kórnickiej. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*, 1959, z. 7, s. 219–240.
88. MUSZYŃSKI, Jan. *Ze studiów nad renesansowym drzeworytem książkowym w Poznaniu w XVI wieku*. Poznań, 1970.
89. NARBUTIENĖ, Daiva. LDK lotyniškoji knyga asmeninėse XVI–XVIII a. bibliotekose. *Knygotyra*, 2001, t. 37, s. 1–15.
90. NARBUTIENĖ, Daiva. Nesvyžiaus Radvilų bibliotekos paveldas Lietuvoje. *Knygotyra*, 2008, t. 51, s. 31–45.
91. NARBUTIENĖ, Daiva. *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos lotyniškoji knyga XV–XVII a.* Vilnius, 2004.
92. OBREŃBSKI, Andrzej. Wolsciana. Katalog renesansowego księgozbioru Piotra Dunina-Wolskiego, biskupa płockiego. *Bibliotheca Iagellonica. Fontes et studia*, 1999, t. 9.
93. OGONOWSKA, Ewa. Oprawy gdańskie XV–XVIII wieku. *Libri Gedanenses*, t. 15–16 (1997–1998), s. 177–190.
94. PACEVIČIUS, Arvydas. *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės bibliotekos. Tipologija, organizacinė struktūra, komplektavimo strategijos*, Vilnius, 2006.
95. PAKNYS, Mindaugas. *Mecenatystės reiškinyms XVII a. LDK bažnytinės architektūros užsakymai*. Vilnius, 2003.
96. PARTYKA, Joanna. Książka rękopiśmienna na dworze szlacheckim. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*, 1994, t. 38, s. 79–89.
97. PASZKIEWICZ, Urszula. *Bibliografia inwentarzy i katalogów księgozbiorów polskich i założonych w Polsce do roku 1939*. Cz. 1: *Księgozbiory instytucjonalne w układzie topograficznym*, cz. 2: *Księgozbiory prywatne w układzie abecedowym nazwisk właścicieli*. Warszawa, 1990.
98. PASZKIEWICZ, Urszula. *Inwentarze i katalogi bibliotek z ziem wschodnich Rzeczypospolitej (spis za lata 1510–1939)*. Warszawa, 1998.
99. PASZKIEWICZ, Urszula. *Inwentarze i katalogi bibliotek z ziem wschodnich Rzeczypospolitej do 1939 roku. Supplement 1*. Warszawa, 2000.
100. PASZKIEWICZ, Urszula. *Rękopiśmienne inwentarze i katalogi bibliotek z ziem wschodnich Rzeczypospolitej (spis za lata 1553–1939)*. Warszawa, 1996.
101. PIDŁYPCZAK-MAJEROWICZ, Maria. *Biblioteki i bibliotekarstwo zakonne na wschodnich ziemiach Rzeczypospolitej w XVII–XVIII wieku*. Wrocław, 1996.
102. PIDŁYPCZAK-MAJEROWICZ, Maria. Księgozbiory zakonne w Zakładzie Narodowym imienia Ossolińskich we Wrocławiu. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*, 1999, z. 10, s. 281–294.
103. PODLASZEWSKA, Krystyna. Księgozbiory mieszczan gdańskich XVIII w. *Zapiski Historyczne*, 1970, t. 35, z. 1, s. 51–63.

104. POTKOWSKI, Edward. *Książka i pismo w średniowieczu: studia z dziejów kultury piśmiennej i komunikacji społecznej*. Pułtusk, 2006.
105. POTKOWSKI, Edward. *Książka rękopiśmienna w kulturze Polski średniowiecznej*. Warszawa, 1984.
106. PTAŚNIK, Jan. *Cracovia impressorum XV et XVI saeculorum*. Leopoli, 1922.
107. PTAŚNIK, Jan. Księgarze różnowiercy w Krakowie w XVI w. *Reformacja w Polsce*, 1921, t. 1, s. 43–50.
108. RADZISZEWSKI, Franciszek. *Wiadomość historyczno-statystyczna o znakomitszych bibliotekach i archiwach publicznych i prywatnych*. Kraków, 1875.
109. RÓŻYCKI, Edward. *Książka polska i księgozbiory we Lwowie w epoce renesansu i baroku*. Wrocław, 1994.
110. RÓŻYCKI, Edward. W sprawie opracowań księgozbiorów mieszczańskich dawnej Polski. Uwagi metodologiczne na marginesie badań nad kolekcjami lwowskimi. In SOCHA, Irena. *Prace ofiarowane Profesorowi Bronisławowi Zysce. Studia bibliologiczne*, 1997, t. 10, s. 136–147.
111. RÓŻYCKI, Edward. Zainteresowanie literaturą we Lwowie w latach 1551–1700 w świetle mieszczańskich inwentarzy bibliotecznych. In OCIECZEK, Renarda. *Czasy potopu szwedzkiego w literaturze polskiej*. Katowice, 2000, s. 191–201.
112. RUDNICKA, Jadwiga. *Biblioteka Ignacego Potockiego*, Wrocław, 1953.
113. SĄJKOWSKI, Alojzy. *Od Sierotki do Rybni: W kręgu radziwiłłowskiego mecenatu*. Poznań, 1965, s. 3–36, 65.
114. SAPIEHA, Tatiana. Działalność drukarni Radziwiłłów w Nieświeżu. In KOSTKIEWICZOWA, Teresa; ROĆKO, Agata. *Dobra magnackie w XVIII wieku. Rola i znaczenie kulturowe*. Warszawa, 2005, s. 185–191.
115. SCHUSTER, Kamila. *Biblioteka Łukasza Opalińskiego, marszałka nadwornego koronnego (1612–1662)*. Wrocław, 1971.
116. SKOCZEK, Józef. *Lwowskie inwentarze biblioteczne w epoce renesansu. Inventaria librorum leopolitana aetatis renascentium litterarum*. Lwów, 1939.
117. SOKÓŁ, Stanisław; PELCZAROWA, Maria. *Księgozbiór gdańskich lekarzy Krzysztofa i Henryka Heyllów*. Gdańsk, 1963.
118. SÓJKA, Jan. Drukarnia kolegium Towarzystwa Jezusowego w Poznaniu 1677–1773. *Kronika Miasta Poznania*, 1997, nr. 4, s. 135–158.
119. SÓJKA, Jan. Jan Rossowski i jego drukarnia. Poznań (1618–1624) – Warszawa (1624–1635). *Roczniki Biblioteczne*, 1963, R. 7, z. 3–4, s. 259–312.
120. SÓJKA, Jan. *Z dziejów drukarstwa w Poznaniu w XVII wieku. Drukarnia wolrabowska w latach 1636–1689 i jej produkcja*. Warszawa-Poznań, 1976.
121. STOJEK-SAWICKA, Karolina. Pogranicze religijne – Radziwiłłowie nieświescy wobec prawosławnych i protestantów w czasach saskich. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*, 2006, t. 26, s. 29–51; s. 173–184.
122. SULERZYSKA, Teresa. Galeria obrazów i „gabinety sztuki” Radziwiłłów w XVII w. *Biuletyn Historii Sztuki*, 1961, t. 23, z. 2, s. 78–99.

123. SZAFRAN, Przemysław. Księgozbiór prywatny Wincentego i Fryderyka Fabriciusów w świetle katalogu aukcyjnego z r. 1727. *Rocznik Gdański*, 1966, t. 25, s. 305–322.
124. SZAFRAN, Przemysław. Warsztat historyczny Reinholda Curicke dziejopisarza Gdańska w XVII w. w świetle jego księgozbioru. *Libri Gedanenses*, 1968–1969, t. 2–3, s. 87–127.
125. SZELIŃSKA, Wacława. *Książka Erazma z Rotterdamu w środowisku krakowskim w XVI w.* Kraków, 1990.
126. SZOSTEK, Irena. Biblioteka dominikanów lwowskich w świetle katalogu z roku 1776. In KŁOCZOWSKI, Jerzy. *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222–1972*. Warszawa, 1975, t. 2, s. 409–465.
127. SZWARCÓWNA, Wanda. *Biblioteka Szymona Szymonowica*. Lublin, 1989.
128. SZWEJKOWSKA, Helena. *Książka drukowana XV–XVIII w.* Zarys historyczny. Wrocław, 1983.
129. TAUROGIŃSKI, Bolesław. *Nieśwież*. Warszawa, 1937.
130. TYGIELSKI, Wojciech. *Włosi w Polsce XVI–XVII wieku*. Warszawa, 2005.
131. TONDEL, Janusz. *Biblioteka zamkowa (1529–1568) księcia Albrechta Pruskiego w Królewcu*. Toruń, 1992.
132. TOPOLSKA, Maria Barbara. *Czytelnik i książka w Wielkim Księstwie Litewskim w dobie Renesansu i Baroku*. Wrocław etc., 1984.
133. TORÓJ, Elżbieta. *Inwentarze książek lubelskich introligatorów z pierwszej połowy XVII wieku*. Lublin, 2000.
134. TORÓJ, Elżbieta. Z dziejów lubelskiego księgarstwa w XVII wieku. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*, Sectio FF, tn. 8, Lublin, 1990, s. 141–163.
135. TWOREK, Stanisław. Proces księgarza kalwińskiego Jana Kownackiego z lat 1615–1619. *Rocznik Lubelski*, 1958, t. 1, s. 91–95.
136. ULČINAITĖ, Eugenija. Opera et necessitudines Ivsti Lipsii in Lithuania saeculis XVI–XVII. In *Acta selecta*. Romae, 1995, s. 405–422.
137. VENGRIS, Vitolis E. Iškilieji (istoriniai) Lietuvos ekslibriai iki XX amžiaus. *LKMA suvažiavimo darbai*, 1987, t. 12, s. 185–196.
138. *Vilniaus universiteto bibliotekos paleotipai*. Katalogas. Sudarė N. Feigelmanas, I. Daugirdaitė, P. Račius. Vilnius, 2003.
139. WAGNER, Arkadiusz. *Księgozbiory staropolskie*. T. 1: *Księgozbiór Wielkopolskiego Magnata. Andrzej Opaliński (1540–1593)*. Poznań, 2011.
140. WISNER, Henryk. *Janusz Radziwiłł 1612–1655. Wojewoda wileński, hetman wielki litewski*. Warszawa, 2000.
141. WISNER, Henryk. *Jonušas Radvila (1612–1655): Kėdainių šešėlyje*. Vilnius, 2000.
142. WITTYG, Wiktor. *Ex-librisy bibliotek polskich XVII i XVIII wieku*. Warszawa, 1903.
143. WOJCIECHOWSKA, Maria. *Z dziejów książki w Poznaniu w XVI wieku*. Poznań, 1927.

-
144. WYDRA, Wiesław. *O najdawniejszej drukowanej książce w Poznaniu*. Poznań, 2003.
 145. ZACHARA, Maria. Sylwy – dokument szlacheckiej kultury umysłowej w XVII wieku. In DZIECHCIŃSKA, Hanna. *Z dziejów życia literackiego w Polsce XVI i XVII wieku*. Wrocław, 1980, s. 197–200.
 146. ZIELIŃSKA, Teresa. Archiwa Radziwiłłów i ich twórcy. *Archeion*, 1978, t. 66, s. 106–129.
 147. ZIELIŃSKA, Teresa. Propaganda świętości domu radziwiłłowskiego epoki Michała Kazimierza Radziwiłła „Rybeńki” w ówczesnych „środkach masowego przekazu”. In *Między wschodem i zachodem*. Rzeczpospolita XVI–XVIII w. studia ofiarowane profesorowi Zbigniewowi Wójcikowi. Warszawa, 1993, s. 205–214.
 148. ZIELIŃSKA, Teresa. Wiąż rodowa Domu Radziwiłłowskiego w świetle diariusza Michała Kazimierza Radziwiłła „Rybeńki”. *Miscellanea historico-archivistica*, 1989, t. 3, s. 175–190.
 150. ŻMIGRODZKI, Józef. *Nowogródek i okolice*. Wilno, 1931.
 151. ŻURKOWA, Renata. *Księgarstwo krakowskie w pierwszej połowie XVII wieku*. Kraków, 1992.
 152. ŻURKOWA, Renata. Księgozbiory mieszczan krakowskich w XVII wieku. *Rocznik Biblioteki PAN w Krakowie*, 1974, t. 13, p. 21–52.
 153. ГУСЕВА, Ольга; КОМИССАРОВА Елена. *Собрание польских старопечатных книг в славянском фонде БАН*. Несвижская ординатская библиотека Радзивиллов. Вып. 1. Санкт-Петербург, 2005.
 154. ГУСЕВА, Ольга. *Собрание польских старопечатных книг в славянском фонде БАН*. Несвижская ординатская библиотека Радзивиллов. Вып. 2. Санкт-Петербург, 2005.

Bibliotheca
 alias
 Consignatio Generalis Librorum Arcis
 Nesuisiensis per Classes Dispositorum
 Iussu et Imperio Illustrissimi Ducis
 ac Principis Domini Domini Alexandri Ludovici
 Radziwiłł Marschalci Supremi Magni Ducatus Lithuaniae
 etc. etc.
 opera vero
 et
 industria
 Joannis Hanowicz Infamulatoris olim et Notarii
 Cubicularis eius Magnae Celsitudinis nunc consulis
 iurati et Fidelium Publicarum Praefecti
 Priuilegiatae Civitatis
 Nesuisiensis confecta
 A.D. 1651
 Aprilis
 die

Sub Pennis Tuis

P. II Ex-libris

P. III Alexandria liberalium omnium artium scholas et bibliothecis (in quibus septingenta voluminum millia numerarentur) habebat ut honoris nomine Πολυγς id est urbs diceretur.

Possevinus in sua Bibliotheca

Non libros sed accuratam

librorum lectionem efficit eruditum

Quomodo nec Arma militem sed Animus efficit generosus

Litterae quae Adolescentium fovent sunt familiarissimae senectuti

Omnes Artes quae ad humanitatem pertinent

Habent quoddam communi Vinculum et quasi

Cognitione quadam inter se continentur

Nihil dignius esset, si et

Senatorio vestiatur honore
Togata Profesio.

Labor est materia virtutis et gloriae
Illum qui reijcit, eijcit istas.

P. IV	Index contentorum quae subsequentibus specificantur locis et foliis	
	I. Biblia sacra	fol. 1
	II. Sancti Patres	fol. 2
	III. Interpretes SS. Scripturae	fol. 3
	IV. Rituales	fol. 4
	V. Dogmatici	fol. 5
	VI. Controversistae	fol. 6 et 7
	VII. Iura et Decreta	fol. 8 et 9
	VIII. Historiae Ecclesiasticae	fol. 10 et 11
	IX. Politici	fol. 12
	X. Historiae Regni Poloniae et Magni D.L.	fol. 13
	XI. Historiae Profanae	fol. 14, 15, 16 et 17
	XII. Militares	fol. 18
P. V	XIII. Imagines Varias	fol. 19
	XIV. Mathematici	fol. 20
	XV. Medici	fol. 21
	XVI. Philosophici	fol. 22
	XVII. Epistolici	fol. 23
	XVIII. Scholastici	fol. 24
	XVIII. Oratores	fol. 25
	XX. Poetae	fol. 26 et 27
	XXI. De Variis Materiis	fol. 28
	XXII. Variarum Linguarum	fol. 29, 30, 31, 32, 33
	XXIII. Polonici	fol. 34
	XXIII. Germanici	fol. 35
	XXV. Sclauonici	fol. 36
	XXVI. Prohibiti	fol. 37
	XXVII. Manuscripty Polskie	fol. 38
	XXVIII. Manuscripty Łacińskie	fol. 39
	XXVIII. Manuscripty Włoskie	fol. 40
	XXX. Manuscripty Niemieckie	fol. 41

P. 1 Classis I sub titulo Biblia Sacra

- [1] Biblia mała in quarto w czerwoney skurze w worku, którą osobliwie Xiążę Jegomość S.P. w testamencie swym pilno zalecił, aby była (iako ta, którą z sobą na peregrinathey miał w Jeruzalem) w Bibliothece Zamku Nieświeskiego pilno chowana, która w skarbcu osobliwym depositem przy niektórych rzeczach nieboszczykowskich założona y schowana iest¹.
- [2] Biblia na pergaminie [s] pisana characterem łamanym staroświeckim w skurze czerwoney, in folio².
- [3] Bibliorum xiąg dwie, to iest pars prima et secunda Veteris nempe et Novi Testamenti drukiem Lugduńskim w deskach skurą czerwoną powleczoney, in folio regali³.
- [4] Concordantiae Bibliorum w skórze białey, z przodu odarta etc., in folio paruo⁴.

P. 2 Classis II sub titulo Sancti Patres

- [5] Divi Gregorii xiąg dwie, tomus primus et secundus w safianie czerwonym, in folio⁵.
- [6] Divi Ambrosii xiąg troie w safianie czerwonym, w pierwszey tomus primus et secundus, w drugiey tomus tertius, w trzeciey tomus quartus et quintus, wszystkie pod herbem xięcia Jerzego Cardinała, in folio⁶.
- [7] Divi Augustini xiąg dziesięć, wszystkie w safian czerwony oprawne, in folio⁷.

¹ [1] *Biblia* – wydanie nieustalone.

² [2] *Biblia* – wydanie nieustalone.

³ [3] *Biblia* – wydanie nieustalone; może *Biblia (...) Testamenti Veteris et Novi iuta vulgatae quaedam aeditionem a mendis (...) repurgata ac restituta (...) Accesserunt rerum praecipuarum icones*, Lugduni: apud Hugonem et haeredes Aemonnis a Porta, Ioannes et Franciscus Frelloni, 1544.

⁴ [4] *Concordantiae Bibliorum* – wydanie nieustalone; może *Concordantiae Bibliae partium sive dictionum indecinabilium*, Basileae: 1531; może *Concordantiae maipres sacrae Bibliae summis vigiliis iam denuo ultra omnes editiones castigatae*, Venetiis: ad signum spei, 1549.

⁵ [5] GREGORIUS Nazianzenus (329/330–389/390) – wydanie nieustalone; może *Opera quae quidem extant (...) partim quidem iam olim, partim vero nunc primum etiam e Graeco conversa*, ed. Wolfgangus Musculus, Basileae: Ioannes Hervagius, 1550.

⁶ [6] AMBROSIUS (333/340–397) – wydanie nieustalone; może *Omnia quotquot extant (...) opera cum der Des. Erasmus Roterdamum tum per alios eruditos viros (...) nunc denuo emendata*, Basileae: apud Hieronymum Frobenium et Nicolaum Episcopium, 1538; może *Parisiis: apud Gervasium Chevalonium*, 1539; może *Divi Ambrosii (...) Officiorum libri tres*, Antverpiae: apud Ioannem Steelsium, 1542.

⁷ [7] AURELIUS AUGUSTINUS (354–430) – wydanie nieustalone; może *Opera tomis de-*

- [8] Divi Hieronimi xiąg czworo w safianie czerwonym pod herbem Cardynała⁸.
- [9] Confessio Hieronymiana nieoprawna y na przedzie poszarpana, in folio⁹.

P. 3 Classis III sub titulo Interpretes SS. Scripturae

- [10] Hieronimi Pradi et Joannis Baptistae Villalpandi e Societatis Iesu in Ezechielem et Apparatum Urbis et Templi Hierosolimitani xiąg troie w safianie czerwonym pod herbami xiążęciami, in folio regali¹⁰.
- [11] Opera B. Clementis xiąg dwoie, jedna w skórze białey, druga w deskach skurą czerwoną pokrytych, in folio¹¹.
- [12] Bibliothecae SS. Sixti Senensis xiąg dwie w skórze białey¹².
- [13] Theatrum Concionatorum Patris Severini Ordinis Praedicatorum w skórze białey¹³.
- [14] Benedicti Pierii in Genesim xiąg troie w skórze białey¹⁴.
- [15] Toletus in Euangelium Sancti Ioannis w skórze białey¹⁵.
- [16] Stanislai Sokolovii in Evangelia tomów dwa w skórze czerwoney¹⁶.

cem comprehensa, t. 1, Lugduni: Joannes Quadratus, 1586; t. 2, Lugduni: Joannes Quadratus, 1586; t. 3, Lugduni: Joannes Quadratus, 1586; t. 4, Antverpiae: officina Christophori Plantini architypographii regii, 1576; t. 7, Basileae: apud Hieronimum Frobenium et Nicholaum Episcopium, 1556; t. 8, Basileae: apud Hieronimum Frobenium et Nicholaum Episcopium, 1556; t. 9, Lugduni: Joannes Quadratus, 1585.

⁸ [8] HIERONIMUS (ok. 347–419) – wydanie nieustalone; może *Omnes quae extant (...) lucubrationes una cum pseudo epigraphis et alienis admixtis, in novem digestae tomos (...) per Desiderium Erasmus Roterdamum nunc postremum emendatae*, Basileae: in officina Froberiana, 1537.

⁹ [9] Cornelius SCHULTING (zm. 1604), *Confessio Hieronymiana*, ex omnibus germanis B. Hieronymi operibus optima fide collecta (...) in quatuor tomos distributa opera et studio Corn. Schultingi Steinuvichii, Coloniae Agrippinae: apud Michaellem Sonnum, 1585.

¹⁰ [10] Juan Bautista VILLALPANDO SJ (Ioannes Baptista Villalpandus, 1552–1608), Jeronimo PRADO SJ (Hieronymus Pradus), *In Ezechielem Explanaciones et Apparatum Urbis et Templi Hierosolimitani*, t. 1–3, Romae: Carolus Vullietus, 1596–1604.

¹¹ [11] CLEMENS ALEXANDRINUS (ca. 150–ca. 215) – wydanie nieustalone; może *Opera graecae et latine, quae extant, post accuratam D.V. Danielis Heinsii, recensione (...)* a Friderico Sylburgio, editio nova juxta, Parisiis: 1641.

¹² [12] SIXTUS SENENSIS, *Bibliothecae Sanctae*, Genuae: 1566.

¹³ [13] Severinus LUBOMLIUS, *Theatrum seu officina concionatorum*, Venetiis: 1597.

¹⁴ [14] Benedetto PEREIRA SJ (Benedictus Pereirius, 1535–1610), *Commentariorum et disputationum in Genesim*, Coloniae Agrippinae: Antonii Hierati, 1606.

¹⁵ [15] Francesco de TOLEDO SJ (Franciscus Toletus, 1532–1596), *In sacrosanctum Ioannis Evangelium commentarii*, Coloniae Agrippinae: in officina Birckmannica, sumptibus Arnoldi Mylii, 1599.

¹⁶ [16] Stanisław SOKOŁOWSKI (1537–1593), *In Evangelia Matthaei, Marci et Lucae notae*, Cracoviae: in architypographia regia et ecclesiastica Lazari, 1598.

- [17] Expositio super totam legem Veterem per Fratrem Seraphinum Capponi a Porrecta w skórze białej, in folio¹⁷.
- [18] Explicatio Psalmi Exurget Deus w białej skórze, in quarto¹⁸.
- [19] Benedicti Pierii in Daniele w białej skórze, in quarto¹⁹.

P. 4 **Classis IV sub titulo Rituales**

- [20] Pontificale Romanum w deskach niepowleczonech, in folio²⁰.
- [21] Rituum Ecclesiasticorum siue Sacrarum Ceremoniarum SS. Romanae Ecclesiae libri III w skórze białej, in folio²¹.
- [22] Agenda ceremonialia secundum ritum cathedralis Ecclesiae Olomucensis w skórze czerwonej, in folio²².
- [23] Processiones per Ecclesiam Sacri Sepulchri xiąg dwie, iedna w pargamin wszyta, druga w papier czerwony oprawna, in quarto²³.
- [24] Septem excellentiae Beatissimae Virginis Mariae et modus quotidianae eandem salutandi w papierze czerwonym, in quarto²⁴.
- [25] Constitutiones custodum S. Sepulchri w skórze czerwonej, in quarto²⁵.
- [26] Tractatus de cardinalis w pułatlasin czerwonym, in octavo majore²⁶.

¹⁷ [17] Serafino CAPPONI DELLA PORRECTA OP (1536–1614), *Veritates aureae super totam legem Veterem tum litterales, tum mysticae per modum conclusionum e Sacro textu mirabiliter exculptae*, Venetiis: apud Marcum Antonium Zalterium, 1590.

¹⁸ [18] *Explicatio Psalmi Exurget Deus* – tytuł nieustalony.

¹⁹ [19] Benedetto PEREIRA SJ (Benedictus Pereirius, 1535–1610) – wydanie nieustalone; może *Commentarium in Daniele*, Romae: 1586; także Lugduni: 1588, 1591, 1602; Antverpiae: 1594.

²⁰ [20] *Pontificale Romanum* – wydanie nieustalone.

²¹ [21] *Sacrarum caeromoniaryum siue rituum ecclesiasticorum siue SS. Romanae Ecclesiae libri III*, Venetiis: apud Iuntas, 1582.

²² [22] *Agenda seu modus administrandi sacramenta secundum ritum Ecclesiae Cathedralis Olomucensis*, Cracoviae: in officina typographica Lazari, 1575.

²³ [23] Tytuł nieustalony, może *Hierozolimka processia w kościele Grobu Pana Jezusowego zwyczajna przy obchodzeniu kaplic...*, Kraków: drukarnia Łazarzowa, 1607.

²⁴ [24] Joannes ARGENTUS SJ (1561–1626), *Septem Excellentiae Beatissimae Virginis et Modus quotidie eandem salutandi, ejusque coronam et Officium devote recitandi*, in gratiam Sodalitatis B. V. Annunziatae in Academia Vilmensi Societatis Jesu, Vilnae: in officina Josephi Karcani, 1614.

²⁵ [25] *Constitutiones generalis capituli secundi ordinis Canonicorum Regularium custodum Sancti Sepulchri Domini Jerosolymitani Miechoviae celebrati per illustissimum et reverendissimum D. Andream Cardinalem Bathoreum praepositum generalem etc.*, Cracoviae: in officina Lazari, 1587.

²⁶ [26] Girolamo PIATTI (Hieronymus Piattus), *De Cardinalis dignitate et officio (...) excelens Tractatus, quo, mutato cardinalis nomine, cuiusuis praelati ecclesiastici, imprimis cathedralis Canonici conditio munus egregie describitur*, Moguntiae: typis i sumptibus viduae Joannis Albini, 1621.

[27] Sposób dostąpienia odpustów, in octavo²⁷.

P. 5 **Classis V sub titulo Dogmatici**

[28] Varseuicius de Cognitione sui ipsius w papierze czerwonym, in folio²⁸.

[29] Rhetorica Christiana Didaci Valades w białej skórze, in quarto²⁹.

[30] Apologia perfectionis vitae spiritualis w czarnej skórze, in quarto³⁰.

[31] Catechismus Granatensis w skórze białej³¹.

[32] Bellum Theologicum w skórze białej³².

[33] Rhetorica Ecclesiastica Augustini Valerii, in octavo³³.

[34] Officium Beati Hiacynti w skórze białej³⁴.

[35] Ratio explicandi Euangelii Nicolai Serarii w skórze białej³⁵.

[36] Instructiones Concionatorum w skórze białej³⁶.

[37] Stimulus pastorum w skórze brązowej³⁷.

²⁷ [27] *Sposób dostąpienia odpustów* – wydanie nieustalone.

²⁸ [28] Krzysztof WARSZEWICKI SJ (ok. 1530–1591), *De cognitiones sui ipsius libri tres*, Cracoviae: in officina typographica Iacobi Sibenecher, 1599; inne wydanie: Cracoviae: in officina Iacobi Sibenecher, 1600.

²⁹ [29] Diego VALADÉS OFM (1533–1582), *Rhetorica christiana ad concionandi et orandi vsm accommodata, vtrivsq[ue] facultatis exemplis svo loco insertis, quae quidem ex Indorum maxime deprompta sunt historiis, vnde praeter doctrinam, svma quoque delectatio comparabitur*, Pervsiae: apud Petrum Iacobum Petrutium, 1579.

³⁰ [30] Nicolaus a JESU, *Apologia perfectionis vitae spiritualis sive propugnaculum Religionum etc.*, Romae: typis Francisci Corbeletti, 1526; inne wydanie: Cracoviae: typis Valeriani Piątkowski, 1627.

³¹ [31] Luis de GRANADA (Ludovicus Granatensis, 1504–1588), *Catechismus opera et studio Andreae Scotti*, Coloniae Agrippinae: apud Joannem Krebs, 1628 (R.P. Fr. Ludovici Granatensis ordinis S. Dominici S.S. Theologiae professoris Opera in tres tomos distributa, tomus 1).

³² [32] Andrzej LUBELCZYK (ca. 1500–ca. 1577), *Bellum theologicum ex argumentatio Omnipotentis adversum Turcas instructum ac ordinatum*, Cracoviae: apud viduam Floriani Unglerii, 1545 (?).

³³ [33] Agostino VALIERO (Augustinus Valerius, episcopus Veronae: 1531–1600), *Libri Tres de Rhetorica Ecclesiastica*, Veronae: apud Thomum Brumennium, 1575.

³⁴ [34] *Officium Beati Iacinti Confessoris per Reverendum Patrem Dominicum de Castelnedulo Provinciale terrae sacntę compilatum et Reverendum Patrem Thomam, magistrum sacri Palatii Apostolici laudatum*, Cracoviae: per Ioannem Halicz, 1540; może: Abraham BZOWSKI, *Sertum gloriae S. Hiacynti Confessori Poloni, vitam et laudes ipsius 8 concionibus et 7 orationibus compectens*, Venetiis: M. Zaltorius, 1598; inne wydanie: Coloniae Agrippinae: A. Boëtzer, 1615.

³⁵ [35] Nicolaus SERARIUS, *Prolegomena Bibliaca, et commentaria in omnes epistolas canonicas*, Moguntiae: 1612 (?).

³⁶ [36] *Instructiones Concionatorum* – wydanie nieustalone.

³⁷ [37] Bartolomeu dos MARTIRES OP (Bartholomaeus a Martyribus, 1514–1590), *Stimulus pastorum ex sententiis patrum concinnatus in quo agitur de vita et moribus episcoporum aliorumque praelatorum* – wydanie nieustalone.

- [38] *Apologia Societatis Iesu in Gallia w skórze białej, in octavo*³⁸.
 [39] *Compendium Manualis Nauarii ad usum tum confessoriorum tum poenitentium compilatum auctore Petro Alagona ex Societatis Iesu in 16to*³⁹.

P. 6 **Classis VI sub titulo Controversistae**

- [40] *De Christi praesentia in Eucharistia Christophi de Capite w deskach skurą czerwoną oprawnych, in folio*⁴⁰.
 [41] *Valentini Vidaviensis de Indulgentiis w skurze białej, in folio*⁴¹.
 [42] *Reginaldus Polus de Unitate Ecclesiae w skórze białej, in folio*⁴².
 [43] *De Ecclesia vera et falsa Patricii xiąg dwie w skórze wiszniowej*⁴³.
 [44] *Opuscula disputationibus Roberti Bellarmini adiuncta w skórze białej*⁴⁴.

Opera questiones et assertationes controversistarum in quarto

- [45] *De imaginibus Sancti Petri et Pauli w skurze białej*⁴⁵.
 [46] *Stanislai Hosii opera w skórze białej*⁴⁶.

³⁸ [38] Francesco MONTANI, *Apologia pro Societate Iesu in Gallia. Accessit appendix ex historia de facto Joannis Schatelli*, Cracoviae: in officina Lazari, 1597.

³⁹ [39] Pietro ALAGONA SJ (1549–1624), *Compendium Manualis Navarii, Et Commentarii eiusdem de Vsuris. Ad Commodiorem Vsvm, tum confessoriorum, tum poenitentium, compilationum*, Coloniae: apud Arnoldum Mylium, 1608.

⁴⁰ [40] Christophe de CHEFFONTAINES OFM (Christophorus de Capite-Fontium, 1512–1595), *Defensionis fidei Majorum, quam de vera et reali corporis Christi in Eucharistiae Sacramento habuere praesentia. Liber, in actiones acto divisus, in quibus plus quam plus quam 350 raitonibus ex puro et expresso. Dei verbo desumtis, veritas dicta fidei comprobatur et contrarum Sacramentarium haeticorum confutantur errores*, Coloniae: apud Maternum Cholinum, 1587.

⁴¹ [41] Walenty Wawrzyniec WIDAWSKI (Valentinus Laurentus Vidaviensis, 1537–1601), *Generalis controversia de indulgentiis*, Cracoviae: in archityp. Regia et Ecclesiast. Lazari, 1593.

⁴² [42] Reginald POLE (1500–1558), *Ad Henricum Octauum Britanniae regem pro ecclesiasticae unitatis defensione libri quatuor*, Romae: apud Antonium Bladum Ausulanum, 1536.

⁴³ [43] Francesco PATRICII (1413–1494), *De Ecclesia vera et falsa libri V. I de fundamentis ecclesiae, II. De parietibus seu columnis, III. De tecto, IV. de opere intestino, V. De fastigio*, Cracoviae: in officina Lazari, 1583; inne wydanie: Cracoviae: in officina Lazari, 1585.

⁴⁴ [44] Roberto BELLARMINO (1542–1621), *Disputationum (...) de controversiis christianae fidei adversus huius temporis haeticos*, editio ultima ab ipso auctore aucta et recognita cum indice gemino, uno locorum Sacrae Scripturae, Coloniae Agrippinae: sumptibus Bernardi Gualtheri, 1617–1620.

⁴⁵ [45] Francesco MUCANTI, *De sanctorum apostolorum Petri et Pauli imaginibus*, Romae: heredi Antonio Blado, 1573.

⁴⁶ [46] Stanisław HOZJUSZ (1504–1579), *Opera D. Stanislai Hosii Cardinalis Episcopi*

- [47] Questiones de haeresibus nostri temporis Andreae Jurgiewicz xiąg dwie, jedna w skurze zieloney, druga w wiszniowey⁴⁷.
- [48] Stafilii Defensio pro trimembri theologia w deskach skurą czerwoną oprawnych⁴⁸.
- [49] Artes XII sacramentariorum P. Skargae Societatis Iesu w skórze czerwoney⁴⁹.
- [50] Mendacia Andreae Volani w skórze pomarańczowey⁵⁰.
- [51] Nullus et nemo Andreae Jurgiewicz xiąg dwie, jedna w skórze zieloney, druga z prosta oprawna⁵¹.

P. 7

- [52] Viegas de usu imaginum w skórze zieloney⁵².
- [53] Bessarion de processione Spiritus Sancti w skurze pomarańczowey⁵³.

Varmiensis in concilio Tridentino praesidis, quae hactenus publicum receperunt omnia inprimis pia ac erudita, nunc postremo ab ipso auctore vigilanter multis in locis supra omnes priorum aeditiones aucta et recognita, atque in unum corpus iam primum colecta et excusa, quorum catalogum sequens pagella indicibit, Parisiis: apud Aegidium Gorbinum, 1562; albo Opera haec nunc novissime ab ipso auctore diligenter recognita: Confessionis opus plusquam quadraginta foliis auctum, denuo solerti cura (...) Henrici Dunghaei (...) edita, Antverpiae: 1571; albo Opera omnia in duos divisa tomos, Coloniae: apud M. Cholinum, 1584.

- ⁴⁷ [47] Andrzej JURGIEWICZ, *Questiones de haeresibus nostri temporis Andreae Volano et Lithuaniae ministris per (...) propositae*, Vilnae: [typis Ioannis Karcani], 1590.
- ⁴⁸ [48] Fridericus STAPHILIUS (1512–1564), *Defensio adversus pro trimembri*, Parisiis: 1559; albo Fridericus STAPHYLUS, *Defensio pro trimembri theologia M. Lutheri contra aedificatores Babylonicae turris*, Nissae: recusa et a typographicis mendis repurgata [per Iohannem Crucigerum], 1560.
- ⁴⁹ [49] Piotr SKARGA SJ (1536–1612), *Artes duodecim sacramentariorum seu Zvinglio-calvinistarum, quibus oppugnant, et totidem arma catholicorum, quibus propugnant praesentiam corporis (...) Iesu Christi in eucharistia. Contra Andream Volanum haereticae pestis in Lituania archiministrum*, Vilnae: sumptibus N. Chr. Radivil, 1582.
- ⁵⁰ [50] Andrzej JURGIEWICZ, *Mendacia et convitia evangelica Andreae Volani Lwowkoviensis secretarii si diis placet Magni Ducatus Lithuaniae, ex ipsius scriptis fideliter collecta et breviter refutata (...) additi sunt in fine turpissimi errores eiusdem Volani in grammatica*, Vilnae: [typis Ioannis Karcani], 1588.
- ⁵¹ [51] Andrzej JURGIEWICZ, *Quinti Evangelii, professores antiquissimi et celeberrimi Nullus et Nemo, qui in Ecclesia mathematica, fugitiva, latitante, incognita et inuisibili protestantium, usque ad Lutherum, Zwinglium et Caluium latuerunt e tenebris eruti*, Vilnae: excudebat Daniel Lancicius, 1599; może: *Bellum quinti Evangelii in quo contra larvatam harmoniam Genevensium, et fucatum consensum Sendomiriensem clarissime ostenditur, nullum esse apud Euangelicos nostri temporis, Fidei unitatem vel certitudinem*, Vilnae: Christophorus Wolbramensis 1594; inne wydanie: Coloniae: apud Henricum Falckenburg, 1595.
- ⁵² [52] Andrzej JURGIEWICZ, *De pio et in sancta Ecclesia im aine ab Apostolis receptissimo sacrarum imaginum usu (...) theses in Academia Vilnensi disputandae (...) propugnatore Andree Jurgevicio (...) preside R.P. Emanuele a Vega*, [Vilnae: typis Academiae S.I., 1586].
- ⁵³ [53] BESSARION (1403–1472), *Opusculum de processione Spiritus Sancti ad Alexium Lasarcium Philantropinum Petro Arcudio (...) interprete*, Cracoviae: Lazarus, 1602.

- [54] Kazanie o dwojakim Kościele w pułtlasin czerwonym⁵⁴.
- [55] Apologia przeciw Philaletowi w skurze czerwoney⁵⁵.
- [56] Responsio Andreae Jurgiewicz ad libellum Volani contra Papam w skórze pomarańczowej⁵⁶.
- [57] Salamon Petri Lili sive de religione catholica et dignitate sacerdotali w skórze pomarańczowej⁵⁷.
- [58] Oratio Lili ad Epistolam Nicolai Regii w skurze białey⁵⁸.
- [59] Assertionones Andreae Rochmanouii w skurze białey⁵⁹.
- [60] Assertionones Theologicae de SS. Sacramento Vegae w skórze czerwoney⁶⁰.
- [61] Evangelica et apostolica doctrina siue Vegas de Sacrissima Missa w skórze czerwoney⁶¹.
- [62] De Eucharistia kazań VI xiędza Grodzickiego w skórze białey⁶².
- [63] Refutatio vanae dissolutionis Nodi Gordii de ministrorum vocatione⁶³.

⁵⁴ [54] Stanisław KARNKOWSKI (1520–1603), *Kazanie (...) o dwojakim Kościele chrześcijańskim, powszechnym i materialnym...*, Kraków: 1596.

⁵⁵ [55] Hipacy POCIEJ (1541–1613), *Antirresis abo Apologija przeciwko Krzysztofowi Philaletowi, który niedawno wydał książki imieniem starożytnej Rusi religiej greckiej przeciwko księżkom o synodzie brzeskim napisanym w Roku Pańskim 1597*, Wilno: przez Daniela Łęczyckiego, 1600.

⁵⁶ [56] Andrzej JURGIEWICZ, *Responsio (...) ad famosum Andreae Volani contra summum pontificum libellum, quem apologiam contra columnias Iesuitarum falso inscripsit*, [Vilnae: typis Ioannis Karcani, 1587].

⁵⁷ [57] Petrus LILIAE, *Salomon sive pro religione catholica et dignitate sacerdotali*, Cracoviae: 1588.

⁵⁸ [58] Petrus LILIAE, *Responsio Petri Liliae s. theologie doctoris et s. regiae maiestatis Poloniae a sacris, ad cuiusdam Nicolai Regii Germanii epistolam, qua clarissimi Christophori Varseucii, pro Christi fide et Petri Sede orationes reprehendit*, Vilnae: impressum per Iohannem Kartzanum Velicensem, 1584.

⁵⁹ [59] Andrzej ROCHMAN OFM (Rochmanius, zm. 1608), *Assertionones ex theologia*, Vilnae: ex officina typographica Ioannis Karcani, 1602.

⁶⁰ [60] Emanuel VEGA, *Assertionones theologicae de augustissimo Eucharistiae sacramento, quibus refelluntur, quaecunque fere nostrae tempestatis sectarii, contra veram et realem praesentiam Christi in Eucharistia et transubstantionem panis et vini in corpus et conguinem eiusdem, proditiose commentis sunt*, Vilnae: in Academia Societatis Iesu, 1585 (inne wydanie: Antverpiae: ex officina Christopheri Plantini, 1586).

⁶¹ [61] Emanuel VEGA, *Evangelica et apostolica doctrina sive de divinissimo et tremendo missae sacrificio*, Vilnae: in collegio eiusdem Societatis, 1586.

⁶² [62] Stanisław GRODZICKI SJ (1541–1613), *O iednej osobie w używaniu sakramenty Ciąła Pańskiego (...) kazań sześć*, Wilno: 1589.

⁶³ [63] Marcin SMIGLECKI SJ (1563–1618), *Refutatio vanae dissolutionis Novi Gordii de vocatione ministrorum a Joanne Volkelio tentatae*, Cracoviae: in officina Andreae Petricovii, 1614.

- [64] Clipeus innocentiae et veritatis Davidis Hilchen w papierze czerwonym⁶⁴.
- [65] Assertionones ex universo Fratris Joannis Duns Scoti Doctoris Subtilissimi Theologia desumptae w papierze oprawna⁶⁵.
- [66] Theoremata philosophica de mundo et eius partibus w czerwonym papierze⁶⁶.
- [67] Pax non Pax w papierze czerwonym⁶⁷.
- [68] Iusta defensio SS. Romani Pontificis authore Paulo Leymann w pargamin biały⁶⁸.

In octavo

- [69] Gorscii de Pastore, de Baptismo, de Mediatore xiąg trzy w skórze białej⁶⁹.
- [70] Leonardus de Idololatria w skórze białej⁷⁰.
- [71] Apologia Stafilii w skórze białej⁷¹.
- [72] Arturii Apologia de Invocatione Sanctorum w skórze białej⁷².

⁶⁴ [64] Davidis HILCHEN, *Clypeus innocentiae et veritatis pro Sigismundo III Poloniae Rege contra Luneburgensium et Rigensium calumnias...*, Zamoscii: 1604.

⁶⁵ [65] *De temporali Filii Divini secundum generationem Assertionones theologicae. Ad mentem F. Joanis Duns Scoti doctoris subtilissimi, tempore Comitiorum prouincialium, Posnaniae in aedibus S. Bernardini Ordinis Minorum de Obseruantia publice ad disputandum propositae*, Cracoviae: in officina Andreae Petricovii, 1608.

⁶⁶ [66] Ioannes KYMBAR, *Theoremata philosophica de mundo et eius partibus, quae in alma Academia Gaecaensi pro gradu magisterii artium et philosophiae propugnabit, eruditus dominus artium et philosophiae baccalaureus (...) Lithuanus, praeside r.p. Petro Pozmani e Societate Iesu...*, Graecii Styriae: [typis universitatis], [1600].

⁶⁷ [67] (Mateusz BEMBUS SJ, 1567–1645), *Pax non Pax, seu rationes aliquot, quibus confederationis euangelicorum cum catholicis pacem ostenditur...* [Cracoviae: druk. M. Loba], 1615.

⁶⁸ [68] Paul LAYMANN SJ (1574–1635), *Iusta defensio Sanctissimi Romani Pontificis*, Dilingae: 1631.

⁶⁹ [69] Jakub GÓRSKI (Iacobus Gorscius, 1525–1585), *Praelectionum Plocensium. Liber primus sive de Baptismo*, Coloniae: apud Maternum Cholinum, 1580; *Liber Secundus sive de Mediatore*, Coloniae: apud Maternum Cholinum, 1580; *Liber tertius sive de Pastore*, Coloniae: apud Maternum Cholinum, 1580.

⁷⁰ [70] Leonardus RUBENS, *De Idololatria libri tres*, Coloniae: in officina Birkmannica, sumptibus Arnoldi Mylii, 1597.

⁷¹ [71] Friedrich STAPHYLUS (1512–1564), *Apologia de vero germanoque Scriptura sacrae intellectu*, [b.m.w.], 1562.

⁷² [72] Laurence Arthur FAUNT SJ (Laurentius Arturus Faunteus, 1552–1591), *Apologia libri sui de Invocatione ac veneratione Sanctorum contra falsas Danielis Tossani (...) criminationes...*, Coloniae Agrippinae: in officina Birkmannica apud Arnoldum Mylium, 1589.

In XVI to

[73] Tractatus de lucro dotis Rolandi a Valle w skórce białey⁷³.

P. 8 Classis VII sub titulo Iura et Decreta in folio

[74] Ius civile w skórce czerwoney⁷⁴.

[75] Decretalium epistolarum Summorum Pontificum xiąg trzy w skórce czerwoney⁷⁵.

[76] Statut w deskach białą skurą krytych iuridiki y języka czeskiego⁷⁶.

[77] Commentarius Francisci Hotomani de verbis iuris w skórce czarney⁷⁷.

[78] Iohannis Schneideuini in quatuor libros Institutionum w deskach skurą białą kryte⁷⁸.

[79] Sextus decretalium liber w deskach skurą białą krytych⁷⁹.

[80] Decretales Gregorii IX Pontifici Maximi w deskach skurą białą krytych⁸⁰.

[81] Codices D.N. Iustiniani w skórce czerwoney⁸¹.

[82] Institutionum siue primorum totius Iurisprudentiae clementorum libri quatuor w skórce czerwoney⁸².

⁷³ [73] Rolandus a VALLE, *Tractatus de lucro dotis, singularis et elegans (...) in quo ea, quae ad hanc materiam spectant, exactissime tractantur et enucleantur*. Accesserunt praeter diligentem recognitionem, summaria et index copiosus, Coloniae Agrippinae: apud viduam Ioannis Gymnici, sub Monocerote, 1599.

⁷⁴ [74] *Ius civile* – wydanie nieustalone.

⁷⁵ [75] *Epistolarum decretalium summorum pontificum*. Tomus primus, secundus et tertius, Romae: in aedibus Populi Romani apud Georgium Ferrarium, 1591.

⁷⁶ [76] *Statut* – wydanie nieustalone.

⁷⁷ [77] François HOTMAN (Hotoman, 1524–1590), *Commentarius in verborum iuris antiquitatum*, Basileae: 1558; inne wydanie w 1563 r.

⁷⁸ [78] Johannes SCHNEIDEWEIN (1519–1568/9), *In quatuor Institutionum imperialium D. Justiniani libros commentarii, nunc post mortem ejus (...) cum multis libellorum, et actuum judicialium formis, atque iuris saxonici consensu et antinomia, editi*. Primùm a Matth. Wesenbecio, deinde à P. Brederodio, postremò omnium à Dion. Gothofr. (...) recogniti (...). Praeterea non modo legum, paragraphorum, rerumq; similium loca pleniùs citata; sed et multa per Schneidevinum directè prolata, in orationem obliquam Justi Harmanni (...) studio pereleganter conversasunt. Additvs est item index materiavm scitv dignarvm, vetere illo dimidia fere parte ex annotationibvs Gothofredianis et aliorvm locvpletior effectus, Argentorati et Francofvrti: sumptibus Georgii Andreae Dolhopffii, et Johann. Eberhardi Zetzneri, 1664.

⁷⁹ [79] *Liber sextus decretalium D. Bonifacii papae VIII, Clementis papae V constitutiones extravagantes, tum biginti D. Joannis papae XXII tum communes (...) additionibus*, Venetiis: apud Juntas, 1615.

⁸⁰ [80] GREGORIUS IX (1160–1241) – wydanie nieustalone; może *Decretales*, Lugduni: Fr. Fradin sumptibus Aem. de Porta, 1528 (?).

⁸¹ [81] JUSTINIANUS I (527–565) – wydanie nieustalone; może *Codex. Novem libros compectens*, Lugduni: apud Sennetonios fratres, 1549 (?).

⁸² [82] JUSTINIANUS I (527–565) *Institutiones* – wydanie nieustalone.

- [83] Digestum vetus seu Pandectarum Iuris ciuilis tomus primus w skórze czerwoney⁸³.
- [84] Infortiatum seu Pandectorum iuris ciuilis tomus secundus w skórze czerwoney⁸⁴.
- [85] Digestum nouum seu Pandectarum Iuris ciuilis tomus tertius w skórze czerwoney⁸⁵.
- [86] Statuta regni Poloniae auctore Joanne Herburto w skórze zieloney⁸⁶.
- [87] Statut starym drukiem za Alexandra króla polskiego w skórze białey⁸⁷.
- [88] Lexicon Iuridicum Simoni

s Schordii w skórze białey⁸⁸.

- [89] ^aPromptuarium legum et constitutionum Regni et Magni Ducatus Lithuaniae Augustini (...) ^{bc}⁸⁹.

P. 9 Iurium et Decretalium in Octauo

- [90] Constitutiones Canonorum Regularium per Illustrissimum et Reverendissimum Cardinalem Bathorem w skórze czerwoney⁹⁰.

⁸³ [83] JUSTINIANUS I (52–7565) – wydanie nieustalone; może *Digestorum seu Pandectarum tomus primus vulgo Digestum vetus inpete vocatur*, Parisiis: apud Carolum Guillard viduam Cl. Chevallonii et Guil. Desbois, 1548.

⁸⁴ [84] JUSTINIANUS I (527–565) – wydanie nieustalone; może *Digestorum seu Pandectarum tomus alter, quod vulgo Digestum Infortiatum appellant*, ed. Antonius Augustinus, Parisiis: apud Carolum Guillard viduam Cl. Chevallonii et Guil. Desbois, 1550 albo *Infortiarium seu Pandectorum Iuris Civilis*, t. 2, Lugduni: 1569.

⁸⁵ [85] JUSTINIANUS I (527–565) – wydanie nieustalone; może *Digestum novum seu Pandectarum iuris civilis tomus tertius sextae partis reliquum ac septi Mam. eandemque novissimam digestorum partem continens ex pandectis Florentis ita in univsum recognitus ac emendatus ut nihil praeterea quod ad puram putam eorum librorum lectionem attinet, desiderari possit*, apud Carolum Guillard viduam Cl. Chevallonii et Guil. Desbois, 1550 albo Lugduni: apud Hugonem e Porta, 1551.

⁸⁶ [86] Jan HERBURT (po 1524–1577) – wydanie nieustalone; może *Statuta Regni Poloniae in ordinem alphabeti digesta*, Kraków: Ł. Andrzejowy (Lazarus Andrae), 1563, 1566; Zamość: M. Leński, 1597; Dantisci: E. J. Waessberge, 1613; Dantisci: B. Andrae, 1620; Francfurti: G. Tampachius, 1620.

⁸⁷ [87] *Statuta regis Alexandri Petricoviae 1504* – wydanie nieustalone.

⁸⁸ [88] Simon SCHARD (1535–1573), *Lexicon iuridicum Iuris Romani simul et Pontificii, Coloniae Agrippinae*: apud Joannem Gymnicum, [1582–1596].

⁸⁹ [89] Augustyn KOŁUDZKI (zm. 1720), *Promptuarium legum et constitutionum Regni Poloniae ac Magni Ducatus Lithuaniae*, ad faciliorem indagacionem, publicamq[ue] utilitatem speciosum, in ordinem reductum, concinnatum per Augustinum Kołudzki, iudicem terrestrem Junivladislaviensem, Posnaniae: prostat apud Joannem Tobiam Keller, 1695 (?).

⁹⁰ [90] *Constitutiones generalis capituli secundi ordinis Canonorum Regularium custodum*

- [91] Decretorum Gratiani tomus primus w skórce czerwoney⁹¹.
 [92] Decreta Consilii Tridentini w skórce czerwoney⁹².
 [93] Constitutiones Synodi Gnesensesis w skórce bialey⁹³.
 [94] Constitutiones Synodi Olomucensis w skórce czerwoney⁹⁴.
 [95] Bullae Summorum Pontificum w deskach gołych⁹⁵.
 [96] Priuilegia Fratrum Minorum w skórce żółtey⁹⁶.
 [97] Assertationes Iuridicae Christophori Drucki Sokolinski w papierze czerwonym⁹⁷.
 [98] Decretalium Gregorii IX tomus secundus et tertius w czarney oprawie⁹⁸.
 [99] Litterae executoriales S. Rotae Romanae nie oprawna⁹⁹.

In octavo

- [100] Constitutiones Synodi Vladislaviensis w skórce bialey¹⁰⁰.

Sancti Sepulchri Domini Jerosolymitani Miechoviae celebrati per illustissimum et reverendissimum D. Andream Cardinalem Bathoreum praepositum generalem etc., Cracoviae: in officina Lazari, 1587.

- ⁹¹ [91] GRATIANUS – wydanie nieustalone; może *Decretorum universi juris canonici, pontificias constitutiones et canonicas breui compendio complectens etc.*, Lugduni: Joannis Pindauius, 1553–1554.
⁹² [92] *Canones et decreta sacrosancti et oecumenici concilii Tridentini sub Paulo III, Julio III et Pio IV pont. max. celebrati*, opera D. Joannis Sothealli et Honorati Lutii, Lugduni: G. Rovilius, 1595.
⁹³ [93] Wydanie nieustalone; może *Constitutiones synodorum metropolitanae Ecclesiae Gnesnesis ad. Anno 1578*, ed. Stan. Karnkowski, Cracoviae: A. Petricovius, 1578; albo *Constitutiones synodorum metropolitanae ecclesiae Gnesensis provincialium*, Cracoviae: A. Petricovius, 1579; albo *Constitutiones et decreta condita in provinciali synodo Gnesensesis*, Pragae: J. Othmarus, 1590.
⁹⁴ [94] Wydanie nieustalone; może *Acta et constitutiones Synodi Olomucensis, Anno Domini M.D. LXXXI, die XII Noue[m]bris habitae et celebratae*, Olomutii: excusum apud haeredes Friderici Milichtalleri, 1592.
⁹⁵ [95] *Bullarium magnum romanum a beato Leone Magno usque as s.d.n. Benedictum XIII opus absolutissimum Laertii Cherubini (...) a D. Angelo Maria Cherubino, (...) deinde a Angelo a Latusca et Joanne Paulo a Roma (...) illustratum et auctum*, Romae: 1638 (?).
⁹⁶ [96] Wydanie nieustalone; może *Priuilegia et indulgentie fratrum minoru[m] ordinis Sancti Francisci*, Lipsiae: apud Conradum Kachelofen, 1495.
⁹⁷ [97] Krzysztof SOKOLIŃSKI DRUCKI (zm. 1640), *Ex autoritate R.P.D. Mutii Vellii Ro. Sac. Consist. Aulae advocati, et almae urbis gymnasii rectoris deputati Christoph. Drucki Sokolinski has conclusiones juridicas de legatis publice tueri conabitur*, Romae: ex typographia Nicolai Mutii, 1598.
⁹⁸ [98] GREGORIUS IX (1160–1241) – wydanie nieustalone; może *Decretales*, Lugduni: Fr. Fradin sumptibus Aem. de Porta, 1528 (?).
⁹⁹ [99] *Litterae executoriales S. Rotae Romanae, de iure publicè legendi, ad fauorem Collegij Cracouiensis Societatis Iesu contra Vniuersitatem studij generalis Cracouiensis*, per reuerendissimum D.D. Franciscum Maria Ghisilerium S. Rotae auditorem, Romae: ex Typographia R. Camerae Apostolicae, 1630.
¹⁰⁰ [100] Wydanie nieustalone; może *Constitutiones in dioecesana synodo Wladislaviensi, prae-*

P. 10 **Classis VIII sub titulo Historiae Ecclesiasticae in folio**

- [101] Nicephori Callisti Ecclesiastica Historia w skórze czerwonej¹⁰¹.
- [102] Annalium Baronii xiąg sześć, to iest tomus primus, secundus, tertius, quartus, quintus sextus et nonus, wszystkie sześć xiąg są w skórę białą oprawne¹⁰².
- [103] Żywoty Świętych xiędza Piotra Skargi Societatis Iesu w deskach axamitem czerwonym krytych z klauzurami srebrnymi. NB. Te Żywoty do skarbcu (przy rzeczach niektórych Xiążęcia Nieboszczyka Starego) schowane są¹⁰³.
- [104] Chronica Naucleri w deskach skórą czerwoną pokrytych¹⁰⁴.
- [105] Josephus de Antiquitatibus Iudaicis w skórze białej¹⁰⁵.
- [106] Kronika Zakonu S. Franciszka w deskach skórą czerwoną pokrytych¹⁰⁶.
- [107] Acta Ecclesiae Mediolanensis w skórze białej¹⁰⁷.
- [108] Platina de Vitis Pontificum Romanorum w skórze białej¹⁰⁸.

sidente Reverendissimo in Christo Patre atque Domino D. Stanislao Carnouio, Episcopo Wladislaviensi editae sub Pontificatu S.D.N. Pii Papae V (...), Coloniae: apud Maternum Cholinum, 1572; albo Constitutiones dioecesis Wladislaviensis (...) anno 1607, Cracoviae: 1607.

- ¹⁰¹ [101] Wydanie nieustalone; może NICEPHORI CALLISTI XANTHOPULI, *Ecclesiasticae historiae libri decem et octo, sacratissimi Rom. regis Ferdinandi liberalitate, opera uero ac studio doctissimi uiri Joanne Langi consilarii regii e graeco in latinum sermonem translati*, Basileae: Joannes Oporinus et Heruagius, 1561; to samo Parisiis: B. Turrisianus, 1566.
- ¹⁰² [102] Caesar BARONIUS (1538–1607), *Annales ecclesiastici...*, Coloniae Agrippinae: Joannes Gymnicus et Antonius Hieratus, 1609–1613.
- ¹⁰³ [103] Piotr SKARGA SJ (1536–1612) – wydanie nieustalone; może *Żywoty Świętych starego y nowego zakonu na każdy dzień przez cały rok, wybrane z poważnych pisarzy y doktorów kościelnych, których imiona wyższej sa położone*, Wilno 1579 w drukarni Krzysztofa Radziwiłła; inne wydania, zmienione, uzupełnione lub wybory: w Krakowie w drukarni Andrzeja Piotrkowczyka w 1585, 1592–1593, 1598, 1601, 1603, 1610, 1615, 1619 i inne.
- ¹⁰⁴ [104] Johannes NAUCLERUS (1452–1510), *Chronica, succinctim comprahendentia res memorabiles seculorum omnium ac gentium ab initio mundi usque ad annum Christi nati M.CCCC. cum auctario Nicolai Baselii ab anno Domini M.D.I. in annum M.D.XIII. Et Appendice nova cursim memorante res interim gestas ab anno videlicet M.D.XV. usque in annum M.D.XLIII. Rhapsodis partim D. Cunrado Tigemno, partim Bartholomaeo Laurente*, Coloniae: ex officina Petri Quentel, 1544.
- ¹⁰⁵ [105] Josephus FLAVIUS, *De Antiquitatibus libri XX (...). De Judiaeo bello libri VII (...), De antiqua Judeorum origine (...)* Roberti Giullet (...) Tetramonin (...) ejusdem compendium de sex etatibus seculi, Parrhisi: Joannis Barbier et impensis Francisci Regnualt et Joannis Peti, 1514; *De Antiquitatibus libri XX*, Basileae: Froben und Nicolaus Episcopus, 1540.
- ¹⁰⁶ [106] *Kronika Zakonu S. Franciszka* – wydanie nieustalone.
- ¹⁰⁷ [107] *Acta Ecclesiae Mediolanensis sive Sancti Caroli Borromaei instructiones et decreta...*, Parisiis: apud Ioannem Lost, 1643.
- ¹⁰⁸ [108] PLATINA (1421–1481), *De vitis ac gestis summorum pontificum ad Sixtum III Pontificum Maximum deductum fideliter e litera ad litera denuo impressum secundum duo exem-*

- [109] Onuphrii Chronicon Ecclesiasticum w skurze czerwoney¹⁰⁹.
 [110] Epitomae Pontificum Romanorum Onuphrii w skórze białey¹¹⁰.

P. 11

- [111] Vitae Sanctorum staroświeckim drukiem w deskach skurą czerwoną pokrytych¹¹¹.
 [112] Chronographia Genebrardi w skurze czerwoney¹¹².
 [113] Baronii Annalium xiąg szesnaście to iest tomus primus, secundus, tertius, quartus, quintus, sextus, septimus, octavus, nonus, decimus, undecimus, duodecimus, decimus tertius, decimus quartus, decimus sextus, decimus octavis¹¹³.
 [114] Lipsii Diva Virgo Hallensis w skórze czarney in folio minore¹¹⁴.
 [115] De vita et miraculis Divae Theclae authore Basilio Seleucia in Isauria episcopo in folio minore¹¹⁵.
 [116] ^a-Roczne officia (...) ^cX. Jana Zawiszewskiego S.J. ^b116.

plaria, quorum unum fuit vivente adhuc auctore anno MCCCCLXXIX, alterum anno MDXXIX accessit, praeter B. Platinae Vitam brevis quidem sed longe utilissimus Romanorum Pontificum consiliorum sub illis celebratorum et imperatorum catalogus, s. I., 1645.

- ¹⁰⁹ [109] Panvinio ONOFRIO OESA (1529–1568), *Historia B. Platinae, De vitis pontificum Romanorum a D.N. Jesu Christo usque ad Paulum II (...) longe quam antea emendatior, doctissimarumque annotationum Onuphri Panuinii accessione nunc illustrior reddita. Cui eiusdem Onuphrii accurata atque fideli opera, reliquorum quoque pontificum vitae, usque et Gregorium XIII (...) nunc recens adiuncta sunt. Accessit eodem etiam auctore Romanorum Pontificum Chronicon (...) alia quoque ipsius Platinae, tum Onuphrii opuscula huic aeditioni nunc recens sunt, quae sequenti pagina annotata offendet*, Coloniae: apud Maternum Cholinum, 1574.
- ¹¹⁰ [110] Panvinio ONOFRIO OESA (1529–1568), *Epitomae pontificum Romanorum a S. Petro usque ad Paulum III gestorum (videlicet) electionisque singulorum et conclavium compendiarum narratio, cardinalium item nomina, dignitatum tituli, insignia legationes, patria et obitus*, Venetiis: I. Stradae Mantuani, 1557.
- ¹¹¹ [111] *Vitae Sanctorum* – wydanie nieustalone.
- ¹¹² [112] Gilbert GÉNEBRARD OSB (1535–1597), *Chronographiae libri quatuor: priores duo sunt de rebus veteris populi et praecipuis quatuor millium annorum gestis. Posteriores e D. Arnaldi Pontaci Vasatensis episcopi Chronographia aucti, recentes historiae reliquorum annorum complectuntur. Universae historiae speculum in ecclesiae praesertim saeculo e mendacijs, amculis, imposturis Centuriarum aliorumque haeticorum detersum. Subiuncti sunt Hebraeorum Chronologici eodem interprete*, Parisiis: excudebat Martinus Iuuenis, 1579.
- ¹¹³ [113] Caesar BARONIUS (1538–1607), *Annales ecclesiastici...*, Coloniae Agrippinae: Joannes Gymnicus et Antonius Hieratus, 1609–1613.
- ¹¹⁴ [114] Iustus LIPSIUS (1547–1606), *Diva Virgo Hollensis. Beneficia eius et miracula fide atque ordine descripta*, Antverpiae: ex officina Plantiniana apud I. Moretum, 1605.
- ¹¹⁵ [115] Basilius SELEUCIENSIS, *De vita ac miraculis D. Theclae*, Antverpiae: J. I. Moretum, 1608.
- ¹¹⁶ [116] Jan ZAWISZEWSKI SJ, *Roczne officia świeckie* – wydanie nieustalone.

Historiarum Ecclesiasticarum in quarto

- [117] Commentaria Pii II w skórze białej¹¹⁷.
 [118] Vita Sancti Augustini w skórze białej¹¹⁸.
 [119] Genealogia Christi Iacobi Gislonis w skórze czarnej¹¹⁹.

In Octavo

- [120] Martini Poloni archiepiscopi Chronicon de vitis Pontificum Romanorum et Imperatorum w skórze białej¹²⁰.
 [121] Josephus de Costa Societatis Iesu de Natura novi orbis w skórze białej¹²¹.
 [122] Gloria S. Ignatii Societatis Iesu w papierze brązowym¹²².

In XVIto

- [123] Meditationes Francisci Costeri de Vita et Laudibus Beatæ Mariæ Virginis¹²³.

¹¹⁷ [117] PIUS II (Aeneas Silvius Piccolomini, 1405–1464), *Commentarii rerum memorabilium quæ temporibus suis contigerunt*, a R.D. Joanne Gobellino, (...) jamdiu compositi et a R.P.D. Francisco Bandini Piccolomineo, archiepiscopo Senensi, ex vetusto originali recogniti..., 1594, lub późniejsze wydania.

¹¹⁸ [118] *Vita Sancti Augustini* – wydanie nieustalone.

¹¹⁹ [119] Jacobus GISLO, *Chronologia seu temporum series, ab initio mundi ad nostra hæc tempora præsentia*, in cuius medio contextitur genealogia Christi ab Adamo per Sem filium Nohe. A tro latere positi sunt reges Gothorum Sveonumque tam extra patriam quam in patria a Magogo tilio Japheti oriundi teste Jeronymo, Jsidoro lib. 9. et aliis dignis authoribus. In sinistro latere quatuor monarchiæ ordinantur. Ad quartam monarchiam Romanorum scilicet adpositi sunt romani pontifices ad præsentem romanæ ecclesiæ nunc præsentem. Ab optimi quibusq; authoribus opera et studio M. Jacobi Gislonis breviter collecta, Stockholmiae, Andreas Gutterwitz, 1592.

¹²⁰ [120] Wydanie nieustalone; może Martinus POLONUS *Cronica summorum pontificum imperatorumque ac de septem etatibus mundi ex S. Hieronymo Eusebio aliisque eruditissimis excerpta*, Rome: per magistrum Iohannem Schuremer de Bopardia, 1476, albo *Cronica summorum pontificum imperatorumque ac de septem etatibus mundi...*, Taurini: 1477; albo Martini POLONI Archiepiscopi Consentini ac Summi Pontificis Poenitentiarum *Chronicon* ex peditisimum ad fidem veterum manuscriptorum codicum emendatum et auctum opera Suffridi Petri Leouardensis Frisii V.J.C., Antverpiæ: ex Officina Christophori Plantini, 1574.

¹²¹ [121] Josephus a COSTA, *De natura novi orbis*, Coloniae: 1596.

¹²² [122] Wydanie nieustalone; może Mateusz BEMBUS SJ (1567–1645), *Gloria S. Ignatii Societatis Iesu fundatoris*, Cracoviae: A. Petricovius, 1622 albo *Gloria S. Ignatii Societatis Iesu fundatoris seu s. Francisci Xaverii eius socii vita*, Vilnae: typ. Acad., 1624.

¹²³ [123] Frans de COSTERE SJ (*Franciscus Costerus*, 1532–1619), *De vita et laudibus deiparæ Mariæ virginis, meditationes quinquaginta*, Antverpiæ: in officina Plantiniana, 1587.

P. 12 **Classis IX sub titulo Politici**

- [124] Joannes Schenkini Defensiones pro nobilitate w skórce czerwoney¹²⁴.
 [125] Politicorum Aristotelis Stagiritae w skórce białey in folio¹²⁵.

In quarto

- [126] Justi Lipsii Politicorum libri VI w skórce białey¹²⁶.
 [127] Horologium Principum w deskach skurą czerwoną pokrytych¹²⁷.
 [128] Effigies regum Francorum omnium w skórce białey¹²⁸.
 [129] De robore bellico contra Machiavelum Bozius w skórce białey¹²⁹.
 [130] Justi Lipsii de constantia w skórce białey¹³⁰.
 [131] Sokolovii Compositio w skórce zieloney¹³¹.
 [132] Suffragium Josephi Wereszczyński w skórce czerwoney¹³².

¹²⁴ [124] Johannes SCHENCKING, *Pro Militari Pro Genitorum Suorum Nobilitate, Quodque Nobiles Civitatis Monasteriensis, Germanice Erbmans vocati, (...) nunc sint, (...) sine scientia alicuius initii fuerint nobiles militares, Canoniciq[ue] Monasterienses iniuste de quorumcunq[ue] suorum privilegiorum, statutorum, consuetudinumq[ue] laesione conquerantur, Defensiones* II Ioan. Schencking, V.I. Doctoris, Canonici Augustani quarum prior ad omnes Sacri Romani Imperii (...) in Comitii Ratisbonae anno LXXVI exhibitae fuit; posterior vero Gloriosiss. Et Invictiss. Principi ac Domino, Domino Rodolpho II. Romanorum Imperatori semper Augusto (...) destinatur, S. I. [ca. 1582].

¹²⁵ [125] Wydanie nieustalone; może ARISTOTELIS, *De republica, qui Politicorum dicuntur, libri VIII, a Ioachimo Peronio Cormoeriaceno nuper latinitate donati*, Basileae: per Ioannem Oporinum, 1542.

¹²⁶ [126] Iustus LIPSIUS (1547–1606) – wydanie nieustalone; może *Politicorum sive civilis doctrinae libri sex, additae notae auctiores tum de una religione liber*, Antverpiae: in officina Plantiniana, I. Moretus, 1604; istniało także polskie tłumaczenie pióra Pawła Szerbercia *Polityka pańskie, to jest nauka jako pan i każdy przelożony rządznie żyć i sprawować się ma*, wydane w Krakowie w drukarni Łazarzowej w 1595 i u Andrzeja Piotrkowczyka w 1608.

¹²⁷ [127] Antonio de GUEVARA OFM (ca. 1481–1545) – wydanie nieustalone; może *Horologium principum seu de vita M. Aurelii Imperatoris libri III*, Vinegia: 1601; inne wydania w 1611 i 1615 r.; może inne wydanie: *Aureo libro di Marco Aurelio con l'horologio de prencipi in tre volumi*, Venezia: Francesco Lorenzini, 1562 (inne wydanie: Venezia: Francesco Portonari, 1575).

¹²⁸ [128] Tytuł nieustalony – Virgil SOLIS, Jost AMMAN, *Effigies regum Francorum omnium*, Noribergae: in officina Katharinae Theodorici Gerlachiiividuuae, et haeredum Iohannis Montani, 1576; albo *Effigies Regum Francorum Omnium a Pharamundo, Ad Ludovicum XIII. usque, ad viuum, quantum fieri potuit, expressæ. Accessit Epitome chronikōn, eorum uitas, et gesta breuiter complectens*, In bibliopolio Iacobi de Zetter, typis Hartmanni Palthenij, 1622.

¹²⁹ [129] Thomas BOZIUS (zm. 1610), *De robore bellico*, Coloniae: 1594.

¹³⁰ [130] Iustus LIPSIUS (1547–1606), *De constantia libri II*, Antverpiae: in officina Plantiniana, apud J. Moretum, 1605.

¹³¹ [131] Stanisław SOKOŁOWSKI (1537–1593), *Compositio sive pro dote Ecclesiastica et haereditate Chrsti ad Ordines Poloniae Regni (...) concio*, Cracoviae: 1582.

¹³² [132] Józef WERESZCZYŃSKI OSB (1530–1598), *Suffragium ad nobilitatem Regni Pol. et M. D. Lithv. de eligendo novo rege e domo Jagieloniadam*, Cracoviae: 1587.

- [133] De controversiis inter ordinem ecclesiasticum et saecularium xiąg trzy, dwie w białej, trzecia w czerwonej skórę oprawne¹³³.
- [134] De statu libertatis Varsevicius w kitayce czarnej¹³⁴.
- [135] Apologia Francisci Montani pro Societate Iesu w skórce białej¹³⁵.
- [136] De primatu Senatorio Regni Poloniae w skórce białej¹³⁶.
- [137] Bibliotheca exotica sive cathalogus officialis librorum peregrinis linguis usualibus scriptorum¹³⁷.
- [138] Szyszkowski pro Societate Iesu w skórce białej¹³⁸. Paradoxa Varsevicii w papier wszyte.
- [139] Christophori Varsevicii Paradoxa w papierze brzonatnym¹³⁹.
- [140] Vita B. Michaelis Ordinis S. Mariae w skórce białej¹⁴⁰.
- [141] Żywoł Elżbiety z Leznice Sieniawskiej Marszałkowej Coronney w czerwonym papierze¹⁴¹.

In octavo

- [142] Politica Justi Lipsii in octavo majore w skórce białej¹⁴².
- [143] C. Ptolomei sententiae in octavo majore w skórce białej¹⁴³.

-
- ¹³³ [133] Laurence Arthur FAUNT SJ (Laurentius Arturus Faunteus, 1552–1591), *De controversiis inter ordinem ecclesiasticum et saecularium in Polonia jure divino, regnique statutis, privilegiis ac praescriptione (...) tractatio*, s. l. 1587.
- ¹³⁴ [134] Krzysztof WARSZEWICKI SJ (ok. 1530–1591), *De optimo statu libertatis libri duo*, Cracoviae: in officina Lazari, 1598.
- ¹³⁵ [135] Francesco MONTANI, *Apologia pro Societate Iesu in Gallia. Accessit appendix ex historia de facto Joannis Schatelli*, Cracoviae: in officina Lazari, 1597.
- ¹³⁶ [136] Stanisław KARNKOWSKI (1520–1603), *De primatu Senatorio Regni Poloniae (...) tractatio*, Posnaniae: 1593.
- ¹³⁷ [137] Georg DRAUD, *Bibliotheca exotica sive cathalogus officialis librorum peregrinis linguis usualibus scriptorum*, Francoforti: B. Ostern, 1625.
- ¹³⁸ [138] Marcin SZYSZKOWSKI (1554–1630), *Pro religiosissimis Societatis Iesu Patribus contra ficti equitis Poloni actionem primam oratio*, Cracoviae: Lazari, 1590; dalsza część spiski została powtórzona w następnej linii.
- ¹³⁹ [139] Krzysztof WARSZEWICKI SJ (ok. 1530–1591) – wydanie nieustalone; może *Paradoxa ad Stephanum I Regem Poloniae*, Vilnae: typis N.Ch. Radivili, 1579; Praga: 1588; Cracoviae: 1587; Roma: 1601 (wydania różnią się między sobą).
- ¹⁴⁰ [140] Jean ALAND, *De miraculis in aede s. Michaelis Archangeli prope Niesvisium in Lithuania patris*, Vilnae: typ. Acad. 1630.
- ¹⁴¹ [141] *Żywoł Jaśnie Wielmożney a wielce pobożney Panie Iey Mci Paniey Helżbiety z Leżenice Sieniawskiej Marszałkowej Coronney (...) pisany przez X. Wawrzyńca Suslige Societatis Iesu*, w Krakowie: w drukarniey Andrzeja Piotrowczyka, 1629.
- ¹⁴² [142] Iustus LIPSIUS (1547–1606) – wydanie nieustalone; może *Monita et exempla politica*, Antverpiae: 1605; inne wydanie w 1625 r.
- ¹⁴³ [143] Claudius PTOLEMAEUS Alexandrini (ok. 100–178) – wydanie nieustalone; może

- [144] Justi Lipsii de constantia w skórze czerwoney¹⁴⁴.
 [145] Apologia Francisci Montani pro Societate Iesu w skórze białey¹⁴⁵.
 [146] Zebrzydovii episcopi Cracoviensis oratio ad regem in comitiis de religiosis¹⁴⁶.
 [147] Ars magna generalis et ultima M. Raymundi Lullii¹⁴⁷.

**P. 13 Classis X sub titulo Historia Regni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae
 In Folio**

- [148] Corpus Poloniae Historiae w deskach skurą czerwoną pokrytych¹⁴⁸.
 [149] Martinus Cromerus w deskach skurą czerwoną pokrytych¹⁴⁹.
 [150] Imagines Regum Polonorum w skórze białey¹⁵⁰.
 [151] Posseunii Societatis Iesu Iudicium w skórze białey¹⁵¹.

Centum Ptolemaei sententiae ad Syrum fratrem a Pontano e Graeco in latinum tralatae, atque expositae. Liber etiam de luna imperfectus. Venetiis: 1519; albo *Centum Ptolemaei sententiae ad Syrum fratrem*, Florentiae: per haeredes Philippi Iuntae, 1520; albo *In Ovo Centum Ptolemaei sententiae*, à Pontano e Graeco in Latinum tralatae, atque[m] expositae Eiusdem Pontani de rebus coelestibus Libri XIII. de Luna, Liber imperfectus, Basileae: 1530.

- ¹⁴⁴ [144] Iustus LIPSIUS (1547–1606), *De constantia libri II*, Antverpiae: in officina Plantiniana, apud J. Moretum, 1605.
¹⁴⁵ [145] Francesco MONTANI, *Apologia pro Societate Iesu in Gallia. Accessit appendix ex historia de facto Joannis Schatelli*, Cracoviae: in officina Lazari, 1597; także wydanie Ingolstadtii: ex typographia Adami Sartorii, 1596.
¹⁴⁶ [146] Andrzej ZEBRZYDOWSKI (1496–1560), *Pro sua et collegarum religione ac iurisdictione oratio postrema. Ad Regem et Senatam in comitiis Varsoviensibus habita. Adiecta est epistola eiusdem ad suae dioecesis homines. Sub initium comitorum scripta 1557*, Varsaviae, 12 Januarii 1557.
¹⁴⁷ [147] Raymundus LULLUS (1232?–1316), *Ars magna generalis et ultima...*, Francoforti: typis Joannis Saurii, 1596.
¹⁴⁸ [148] Johann PISTORIUS (1546–1608), *Polonicae historiae corpus, hoc est Polonicarum rerum latini recentiores et ueteres scriptores, quot quot extant, uno volumine comprahensi omnes, et in aliquot distributi tomos*, Basileae: per Sebastianum Henricpetri, 1582.
¹⁴⁹ [149] Marcin KROMER (Martinus Cromerus, ca. 1512–1589) – wydanie nieustalone; może *De origine et rebus gestis Polonorum libri XXX. Adiecta est in fine (...) funebris oratio Sigismundi Regis vitam compendiose complexa*, Basileae: J. Oporinus, 1555; istniał także polski przekład tego dzieła pióra Marcina Błażewskiego pt. *O Sprawach, dziejach i wszystkich in-szych potocznościach koronnych polskich ksiąg XXXX*, wydane w Krakowie u Mikołaja Loba w 1611; raczej *Polonia siue de situ, populis moribus magistratoribus et republica regni polonici libri duo*, Coloniae: M. Cholinus, 1577; albo Coloniae: Birckmann, 1589; por. nr. 611.
¹⁵⁰ [150] Arnoldus MYLIUS, *Principum et regum Polonorum imagines ad vivum expressae*, Coloniae Agrippinae: typis G. Kempensis, 1594.
¹⁵¹ [151] Antonio POSSEVINO SJ (1533–1611), *Iudicium de Confessione (ut vocant) Augustana, etc.*, Posnaniae: in officina J. Wolrabi, 1586.

- [152] Heyndensteini Commentarius de bello Moschovitico w skórze białej¹⁵².

In quarto

- [153] Historiae Regni Poloniae w axamicie czerwonym haftowana in quarto majore¹⁵³.
 [154] Spisanie zamków litewskich w papierze z prosta oprawnym¹⁵⁴.
 [155] Causa Sudermani contra Sigismundum III Regem Poloniae w skórze białej¹⁵⁵.

In octavo

- [156] Possevini Societatis Iesu Moschovia w skórze białej¹⁵⁶.
 [157] Polonici Annales Orzechovii w skórze czerwonej¹⁵⁷.

P. 14 Classis XI sub titulo Historiae profanae

- [158] Serenissimorum Potentissimorumque Principum Habsburgi Austriae stemma, origo, res gestas w skórze czerwonej in regali papier¹⁵⁸.
 [159] Theatrum historicum w skórze białej in regali papier¹⁵⁹.

¹⁵² [152] Reinhold HEIDENSTEIN (1553–1620) – wydanie nieustalone; może *De bello Moschovitico commentarium libri VI*, Cracoviae: 1584; *De bello Moschovitico quod Stephanus Rex Poloniae gessit commentariorum libri VI*, Cracoviae: 1584; Basileae: 1588; Coloniae: 1589; Francofurti: 1600.

¹⁵³ [153] *Historiae Regni Poloniae* – tytuł nieustalony.

¹⁵⁴ [154] *Spisanie zamków litewskich* – tytuł nieustalony; może traktat rozgraniczający ziemie Wielkiego Księstwa Litewskiego; por. Z. Wojtkowiak, *Odnaleziony tekst Macieja Strykowski o bitwie z Moskwą 1564 roku i inne rewelacje w zbiorach rosyjskich i nie tylko*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2010.

¹⁵⁵ [155] *Ausa illustrissimi principis domini Caroli Sudermanniae etc. ducis adversus serenissimum et potentissimum dominum dominum Sigismundum III Regem Sueciae ac Poloniae etc. suscepta*, Dantisci: Jacobus Rhodius, 1598.

¹⁵⁶ [156] Antonio POSSEVINO SJ (1533–1611) – wydanie nieustalone; może *Moscovia*, Vilnae: apud Joannem Valicensem, 1586 albo *Moscovia et alia opera (...) adiuncta sunt Martini Broniovii (...) Tartariae Descriptio (...) Transylvaniae ac Moldaviae (...) Descriptio Georgii a Bircheersdorff*, Coloniae: in officina Birckmannica, sumptibus A. Mylli, 1595 (inne wydanie: Antverpiae: 1587).

¹⁵⁷ [157] Stanisław ORZECZOWSKI (1513–1566), *Annales (...) adiunximus vitam Petri Kmitae*, Dantisci: G. Försteruss, 1643.

¹⁵⁸ [158] Theodori PIESPORDII, *Principum Habsburgi Austriacorum stemma, origo, res gestas quatuor schematibus* a Pharamundo Francorum rege adhaec usque tempora deductae, iconibus, emblematis, insignibus illustratae, Bruxellae: 1616.

¹⁵⁹ [159] Andreas HONDORF, *Theatrum Historicum sive Promptuarium Illustrium Exemplorum ad honeste, pie, beateque vivendum cuiusvis generis et conditionis homines informantium*,

In folio

- [160] Conradus Gisnerus de quadrupedibus w skórze czerwoney¹⁶⁰.
 [161] Conradus Gisnerus de auibus w skórze czerwoney po deskach¹⁶¹.
 [162] Liuius w skórze czarney¹⁶².
 [163] Historia Satellici xiag dwie w deskach skurą czarną powleczoney¹⁶³.
 [164] Compendium Historiorum Cedreni w skórze białey¹⁶⁴.
 [165] Historia Sigonii de Regno Italiae w skórze białey¹⁶⁵.
 [166] Plutarchus de rebus illustribus w skórze białey¹⁶⁶.
 [167] Thucidides de bella Pelloponesiaco w skórze białey¹⁶⁷.
 [168] Opera Xenophontis w deskach czerwona powleczoney¹⁶⁸.
 [169] Ludovicus Cellius Rodiginus w deskach skura czerwona oprawnych¹⁶⁹.

ex antiquis simul ac recentioribus sacrarum et prophanarum historiarum monumentis collectum..., Francofurti: Ruland, Roth, 1607.

- ¹⁶⁰ [160] Conrad GESNER (1516–1565) – wydanie nieustalone; może *Historiae animalium liber primus de quadrupedibus viviparis (...)*, Tiguri: apud Christophorum Froschoverum, 1551 albo *Historiae animalium liber descendus de quadrupedis oviparis. Adiectae sunt etiam novae aliquot quadrupedum figurae...*, Tiguri: apud Christophorum Froschoverum, 1554.
- ¹⁶¹ [161] Conrad GESNER (1516–1565) – wydanie nieustalone; może *Historiae animalium liber tertius qui est de avium natura*, Tiguri: apud Christophorum Froschoverum, 1555 albo *Icones avium omnium (...) cum nomenclatoris singulorum latinis, italicis, galicis et germanicis*, Tiguri: apud Christophorum Froschoverum, 1555.
- ¹⁶² [162] Titus LIVIUS (59 p.n.e.–17 n.e.) – wydanie nieustalone; może *Libri omnes, quotquot ad nos pervenere, nove editiet recogniti et ad vetustissimorum manu exaratorum codicum Fuldensium Moguntinensium et Coloniensium fidem emendati a Francisco Modio Brugensi cum notis variorum*, Francofurti: impensis Sigismundi Feyrabendii et sociorum, 1588 (?).
- ¹⁶³ [163] *Historia Satellici* – tytuł nieustalony.
- ¹⁶⁴ [164] *Compendium Historiorum* – tytuł nieustalony.
- ¹⁶⁵ [165] Carlo SIGONIO (Carolus Sigonius, ca. 1524–1584), *Historiarum de Regno Italiae libri quindecim. Ad illustrissimum (...) Iacobum Boncompagnum (...) Qui libri historiam ab anno 570 usque ad 1200 continent...*, Venetiis: 1574.
- ¹⁶⁶ [166] PLUTARCHUS (ok. 46–120) – wydanie nieustalone; może *Omnium quae exstant operum. Tomus primus ontinens vitas parallelas cum Latina interpretatione Cruserii ex Xylandri et doctorum virorum notis et libellis variantium lectionum ex mss. codd. diligenter collectarum et indicibus accuratis. Eisdem Plutarchi liber de Fluiuorum montiumque nominibus, antehac non editus cum versione et notis Maussaci. Accedit nunc primum Plutarchi vita ex ipso et aliis utriusque linguae scriptoribus a Joanne Rualdo collecta digestaque. Eiusdem Rualdi animadversiones ad insignia Plutarchi (...) sive lapsiones II et LXX, Lutetiae Parisiorum: typis Regiis apud Societatem Graecarum editionum [ex typographia A. Stephani], 1624.*
- ¹⁶⁷ [167] TUKIDYDES (ca. 460–ca. 396 p.n.e.) – wydanie nieustalone; może *De bello Peloponnesiaco libri octo*, prawdopodobnie H. Stephanus, 1588; albo *De bello Peloponnesium Atheniensiumque libri octo*, Laurentio Vallo interprete et nunc a Conrado Heresbachio ad graecum exemplar diligentissime recogniti, Coloniae: Eucharius Cervicornus, 1543.
- ¹⁶⁸ [168] ENOPHONTIS Philosophi et imperatoris clarissimi quae extant *opera omnia* in duos tomos divisa, Francofurti: haeredes A. Wecheli, Cl. Marinus et I. Aubrius, 1595.
- ¹⁶⁹ [169] Ludovicus Celius RODIGINUS (1469–1525) – wydanie nieustalone; może *Lectiones antiquae*, Basileae: per Ambrosium et Aurelium Frebonios, 1566.

- [170] Blondi Flauii Forliuensis Opera w deskach skurą czerwona pokrytych¹⁷⁰.
- [171] Blondi Flauii Forliuensis de Roma Triumphante w takoweyze oprawie¹⁷¹.
- [172] Commentaria Volaterani w deskach skurą czerwona okrytych¹⁷².
- [173] Dionis Casii Historiae Romanae libri XLVI w skórze białey¹⁷³.
- [174] Historiae Musulmanae Turcorum w skórze białey¹⁷⁴.
- [175] Hieroglyphica Pierii w skórze czerwoney¹⁷⁵.

P. 15

- [176] Bonfinius de rebus Hungaricis w deskach skurą czerwona oprawnych¹⁷⁶.
- [177] Pauli Iouii elogia Virorum illustrium w skórze białey¹⁷⁷.
- [178] Pauli Iouii Vitae Virorum illustrium w skórze białey¹⁷⁸.

-
- ¹⁷⁰ [170] Flavio BIONDI da Forli (1392–1463), *De Roma triumphante libri X. Romae: instauratae libri III. De origine ac gestis Venetorum liber. Italia illustrata siue lustrata in regiones seu provincias diuisa XVIII*, Basileae: Froben, 1559.
- ¹⁷¹ [171] Flavio BIONDI da Forli (1392–1463), *De Roma triumphante libri X Romae: instrauctae libri III. De origine ac gestis Venetorum liber. Italia illustrata (...) Historiarum ab inclinatione Romano imperio decades III*, Basileae: H. Frobenius et N. Episcopius, 1559.
- ¹⁷² [172] Jacobus VOLATERANUS, *Diariorum sive rerum gestorum Commentariorum libri quinque ab obitu Cardinalis*, [wydanie nieustalone].
- ¹⁷³ [173] Cassius DIO (163/164–ca. 235), *Historiae Romanae libri XLVI accedunt (...) R. Stephani, G. Xylandri, F. Sylburgii (...) F. Ursini, Hanoviae: C. Marnius, 1606*.
- ¹⁷⁴ [174] Johannes LÖWENKLAU (Joannes LEUNCLAVIUS, 1541–1594), *Historia Musulmanae Turcorum de monumentis ipsorum excerptae libri XVIII*, Francoforti: apud haer. Andr. Wecheli, Cl. Marinum et Jo. Aubrium, [po I VIII] 1591.
- ¹⁷⁵ [175] Giovanni Pierio VALERIANI Bolzani (Joannis Valeriani Pierii, 1477–1594), *Hieroglyphica dive de sacris Aegyptiorum aliarumque gentium litteris commentariorum libri LVIII cum duobus allis ab eruditissimo viro annexis*, Coloniae Agrippinae: ex officina Hieratorum fratrum, 1631.
- ¹⁷⁶ [176] Antonio BONFINI (1427/1434–1502), *Rerum Ungaricarum decades quatuor cum dimidia*, Basileae: ex officina Oporiniana, 1568; Hanoviae: C. Marnius et haeredes I. Aubrii, 1606.
- ¹⁷⁷ [177] Paulo GIOVIO (Paulus Iovius, 1483–1552) – wydanie nieustalone; może *Elogia virorum bellica virtute illustrium veris imaginibus supposita, quae apud Musaeum spectantur; in libros septem deigesta, doctorum item virorum ingenii monumentis illustrium ab aorum memoria publicatis, altero tomo comprehensa*, Basileae: 1561; Basileae: 1571; Basileae: 1577; albo po zmienionym tytulem *Elogia virorum illustrium tomis duobus comprehensae et propriis imaginibus illustratae*, Basileae: Petrus Perna, 1578.
- ¹⁷⁸ [178] Paulo GIOVIO (Paulus Iovius, 1483–1552), *Illustrium virorum vitae. De vita Leonis Decimi Pont. Max. Libri quatuor (...) accesserunt Hadriani sexti Pont. Max. et Pompeii Columnae Cardinalis vitae*, Florentiae: in officina Laurenti Torrentini, 1549; albo *Illustrium*

- [179] Nicephori Gregori Bizantina Historia w skórze czerwoney¹⁷⁹.
 [180] Corpus historiae Bizantinae w skórze czerwoney¹⁸⁰.
 [181] Cornelii Taciti opera w skórze czerwoney¹⁸¹.
 [182] Iustii Ipsii in Annalium Cornelii Taciti w skórze czerwoney¹⁸².
 [183] Roberti Gaguini rerum Gallicarum Annales w skórze czerwoney¹⁸³.
 [184] Nicetae Acominati opera w skórze czerwoney¹⁸⁴.
 [185] Claudii Aeliani opera w skórze białey¹⁸⁵.
 [186] Historia Novi Orbis w deskach skurą czerwona oprawnych¹⁸⁶.
 [187] Qv. Curtii Historiographi luculentissimi de rebus gestis Alexandri Magni Regis Macedonum opus w skórze białey¹⁸⁷.
 [188] Speculum Romanae magnificentiae cum Aeneis figuris per usum et consuetudinem absoletum nimis w skórze białey¹⁸⁸.

virorum vitae, quibus nunc accesserunt Turcarum imperatorum vitae eodem autore ex italico in latinum conversae, Basileae: Henricus Petri et Petrus Perna, 1567.

- ¹⁷⁹ [179] NICEPHORUS (ca. 758–828) – wydanie nieustalone; może *Historiae Byzantinae sive rerum in oriente gestarum liber primus incipiens fere ubi Nicetas desinit*, Francoforti: 1587.
¹⁸⁰ [180] Bysantinae historiae scriptores varii. (I): Ph. LABBE, *De historiae Bysantinae scriptoribus publicandis protrepticon (...) Excerptae legationibus (...) Ecclogae historiarum de rebus bysantinis*, Parisiis: 1648; (II): Theophylacti Simocatte historiarum libri octo, edente C.A. Fabrotto, 1647, S. Nicephori breviarum, ed. D. Petavio, 1648.
¹⁸¹ [181] Publius Cornelius TACITUS (ca. 55–ca. 120) – wydanie nieustalone; może *Opera quae exstant a Iusto Lipsio postremum recensita eiusque commentariis illustrata*. Item Velleius Paterculus cum (---) Iusti Lipsii auctoribus notis, Antverpiae: ex officina Plantiniana Balthasaris Moreti, 1607, inne wydania w 1627 lub 1648 r.
¹⁸² [182] Iustus LIPSIUS (1547–1606), *Ad Annales Cornelii Taciti liber commentarius sive notae*, Antverpiae: ex officina Christophori Plantini, 1581.
¹⁸³ [183] Robert GAGUIN (1433–1501), *Rerum Gallicarum Annales, cum Huberti Vellei Supplemento: In quibus francorum origo vetustissima et res gestae (...) usque ad Henricum II*, Francoforti: 1577.
¹⁸⁴ [184] NICETAE Acominati – wydanie nieustalone; może *Historia, quae ab imperio Joannis Comneni Alexi F. ubi Zonaras desinunt, incipit*, Francoforti, 1587; albo *Historia Hieronymo Wolfjo Oetingensi interprete. Editio glossario graeco-barbaro auctor et ope mss. reg. emendatior, cura et studio Caroli Annibalis Fabroti J.C.*, Parisiis: e typogr. Regia, 1647 (?).
¹⁸⁵ [185] Claudii AELIANI (III wiek n.e.), *Opera quae extant omni graece-latineque e regione (...) cura et opera Conradi Gesneri*, Tigurini, Tiguri: apud Gesneros fratres, 1556.
¹⁸⁶ [186] Johannes de LAET (1581–1649) – wydanie nieustalone; może *Novus Orbis seu descriptionis Indie Occidentalis libri XVIII (...) novis tabulis geographicis et variis animantium plantarum fructuumque iconibus illustrati*, Lugduni Batavorum: Elzevirios, 1633; *Novus orbis regionum ac insularum veteribus incognitarum...*, Basileae: 1532; inne wydania w 1537 i 1555 r.
¹⁸⁷ [187] Qvintus CURTIUS Rufus (zm. przed 224) – wydanie nieustalone; może *De rebus gestis Alexandri magni Macedonum regis historia*, Coloniae: in officina Birckmannica, sumptibus Hermanni Mylii, 1612; lub Mattaeus RADER SJ, *Ad Qv. Curtii Rufi de Alexandro Magno historiam (...) commentarii*, Coloniae Agrippinae: I. Kinchius, 1628 (?); istniał także polski przekład pióra Andrzeja Wargockiego, pt. Kwintusa Kurcjusza Rufusa *O dziejach Aleksandra Wielkiego*, w Krakowie u Stanisława Giermańskiego w 1614 i 1618 r.
¹⁸⁸ [188] Antonio LAFRERI (1512–1577), *Speculum Romanae Magnificentiae (...) cum Aeneis figuris*, Antverpiae: 1598.

- [189] Chronographia Sculteti principum ab orbe condito w skórze czarnej¹⁸⁹.
- [190] Dionysius Halicarnasens de Antiquitatibus Romanis w skórze białej¹⁹⁰.
- [191] Barletius de rebus Scanderbegi w skórze żółtej¹⁹¹.
- [192] Caesaris Commentarius w skórze czarnej¹⁹².
- [193] Velserus de rebus Augustae Vindelicorum w skórze białej¹⁹³.

P. 16 Historiarum profanarum in quarto

- [194] Suetonii XII Caesares w skórze czarnej¹⁹⁴.
- [195] Caroli Scribani Societatis Iesu Antuerpiae w skórze białej¹⁹⁵.
- [196] Genealogia Henrici IV Galliarum regis w skórze białej¹⁹⁶.
- [197] Thesaurus Geographicus Abrahami Ortelii Antverpiani w skórze białej¹⁹⁷.
- [198] Pomponius Mella de situ orbis w skórze czerwonej¹⁹⁸.

¹⁸⁹ [189] Alexander SCULTETI, *Chronographia sive annales omnium fere regum, principum et potentatum ab orbe condito*, Romae: 1545.

¹⁹⁰ [190] DIONYSIUS Halicarnasensis, *Antiquitatum Romanum libri XI* ab Aemilio Porto latine redditi, Lugundi: F. Fabrus, 1592.

¹⁹¹ [191] Marinus BARLETIUS – wydanie nieustalone; może *De vita, moribus ac rebus praecipue adversus turcas gestis Georgii Castrioti (...) libri tredecim*, Argentorati, apud Cratonem Mylium, 1537; może *Historia o żywocie y zacnych sprawach Jerzego Kastryota, którego Szkanderbegiem zową*, Brześć Litewski: w drukarni Cypriana Bazylika, 1569.

¹⁹² [192] Gaius Julius CAESAR (102/100–44) – wydanie nieustalone; może *Commentariorum de bello Gallico libri VII, civili Pompejano libri III, Alexandrino liber I, Africano liber I, Hispaniensi liber I*, per Lucundem Veronensem ex descriptione Caesaris, Lutetiae: ex officina Roberti Stephani, 1544; alub Coloniae Agrippinae: Petrus Horst, 1579; albo *Commentariorum libri VIII quibus adjecimus suos in locis D. Heinrichi Glareani doctissimas annotationes...*, Basileae: haer. Nicolai Bryling, 1571; inne wydanie: Venezia: Aldo Manuzio, Andrea Torresano, 1518–1519.

¹⁹³ [193] Marcus VELSERUS, *De rebus Augustanis libri VIII*, Venetiae: 1595.

¹⁹⁴ [194] C. SUETONIUS Tranquilius (ca. 69/75–po 130), *XII caesares et in eos Laevini Torreni commentarius auctor et emendatior*, Antverpiae: ex officina Plantiniana, 1501.

¹⁹⁵ [195] Carlo SCRIBANI SJ (1561–1629) – wydanie nieustalone; może *Caroli Scribani e Societate Iesu Origines Antuerpiensium*, Antverpiae: ex officina Plantiniana, Iohannes Moretus, 1610; albo Carlo SCRIBANI, SJ, *Christus patiens*, Antuerpiae: 1629.

¹⁹⁶ [196] José TEXEIRA (1543–1605), *Exegesis genealogica sive explicatio arboris gentilitiae invictissimi ac potentissimi Galliarum regis Henrici ejus nominis IV*, Tours: 1590.

¹⁹⁷ [197] Abraham ORTELIUS (1527–1598), *Thesaurus geographicus*, Antverpiae: 1596.

¹⁹⁸ [198] Pomponius MELA (zm. ca. 45 n.e.) – wydanie nieustalone; może *De orbis situ libri tres (...) cum commentariis Joachimi Vadiani Helvetii*, Basileae: apud Andream Cratandrum, 1522; albo acc. Epistola J. Vadiani ad R. Agricolum, Lutetiae Parisiorum: 1530; może wydanie: Pomponii Melae *Geographiae libri 3, Hermolai Barbari in eundem integrae castigationes. Index Joh. Camertis in Pomponio contentorum copiosissimus*, Viennae Panonn. (Hier. Vietor et J. Singenius, 1512).

- [199] Cornelii Tacitii Annales w skórze białej¹⁹⁹.
 [200] Varsevicii Chronologia w skórze białej²⁰⁰.
 [201] Mundus Imperiorum w skórze białej²⁰¹.
 [202] Pannonia Theodori de Bry cum imaginibus principum w skórze białej²⁰².
 [203] Leonis Baptistae Alberti de re aedificatoria w skórze białej²⁰³.

P. 17 **Earudem historiarum in octauo**

- [204] Herodotus Helicarnaseus de vitae Homeri w deskach skurą czerwoną krytych²⁰⁴.
 [205] Diogenes de vitis Philosophorum w deskach skurą czerwoną krytych²⁰⁵.
 [206] Gisleni de rebus Turcicis epistola IV w deskach skurą czerwoną krytych²⁰⁶.
 [207] Gellii Noctes atticae w deskach skurą czerwoną krytych²⁰⁷.

¹⁹⁹ [199] Publius Cornelius TACITUS (ca. 55–ca. 120) – wydanie nieustalone; może *Annalium ab excessu Augusti sicut ipse vocat, sive Historiae Augustae (...) libri sedecim (...) recogniti per Beatum Rhenannum. Libellus de Germanorum populi. Dialogus de oratoribus, denique vita Iulii Agricolae*, Basileae: per Hieronymum Frobenium et Nicolaum Episcopium, 1544.

²⁰⁰ [200] Krzysztof WARSZEWICKI SJ (ok. 1530–1591), *Memorabilium rerum et hominum coaevorum descriptio ab orbe condito ad annum Christi MDLXXXV*, Cracoviae: M. Wierzbicka, [1585].

²⁰¹ [201] Guido de BRES (1522–1567), *Mundus imperiorum sive relationes de precipuis mundi imperi, regnis et dinastiis*, Coloniae: 1598.

²⁰² [202] Theodor de BRY (1528–1598), *Pannoniae historia chronologica, res per Ungariam, Transylvaniam, iam inde a constitutione regnorum illorum usque ad Rodolphum II, Ungariae regem et Sigismundum Bathorium, trans. etc. ducem, maxime vere hoc bello gestae, vitae item acta et victoriae reliquorum eius belli procerum...*, Francoforti: 1596.

²⁰³ [203] Leo Battista ALBERTI (1404–1472), *De re aedificatoria libri decem, quibus omnem architectandi rationem dilucida brevitate complexus est. Recens (...) a foedis mendis repurgati per Eberhardum Tappium...*, Argentorati: Iac. Cammerlander, 1541.

²⁰⁴ [204] HERODOTUS Halicarnassus (ca. 484–ca. 425 p.n.e) – wydanie nieustalone; może *Historiae libri IX et de vita Homeri libellus. Illi ex interpretatione Laurentio Vallae adscripta, hic ex interpretatione Conradi Heresbachii, utraque ab Henrico Stephano recognita. Ex Ctesiae excerptae historiae. Apologia Henrici Stephani pro Herodoto. Acc. in haec editione spicilegium Frid. Sylburgii ad Henricum Stephanum*, Francoforti: in officina Danielis et Davidis Aubriorum et Clementis Schleichii, 1620.

²⁰⁵ [205] DIOGENES Laertius (II–III w.) – wydanie nieustalone; może *De vitis, dogmatibus et apophthegmatibus clarorum philosophorum libri X*, Henricus Stephanus, 1594.

²⁰⁶ [206] [Giovanni Battista GISLENI?], *Copia IV litterarum pacis inter regnum Poloniae et Imperatorem Turcicum confectae*, Gdańsk [J. Rhete]: 1635.

²⁰⁷ [207] Aulus GELLIUS (zm. ca. 180) – wydanie nieustalone; może *Noctes Atticae*, Lugduni: apud Sebastianum Gryphium, 1542; Coloniae: Martinus Gymnicus excudebat, 1549; (kilka innych wydań w XVI w.).

- [208] Velleius Paterculus cum notis Iusti Lipsii w skórze białej²⁰⁸.
 [209] Pauli Aquilegensis Historiae w deską skórą czerwoną krytych²⁰⁹.
 [210] Contarenus de republica Veneta w pulatlasiu czerwonym²¹⁰.
 [211] Electio et Coronatio Caroli V w skórze czerwonej²¹¹.
 [212] Acta Legationis Ducis Niverniae w skórze czerwonej²¹².
 [213] Caesaris Commentariorum w deskach skórą czarną krytych²¹³.
 [214] Posseuini Societatis Iesu Apparatus ad omnium gentium historia w skórze białej²¹⁴.
 [215] Macrobbii Saturnalia et Somnium Scipionis w skórze białej²¹⁵.
 [216] Cornelii Taciti opera cum notis Iusti Lipsii w skórze białej²¹⁶.
 [217] Pauli Iouii Historiarum xiąg trzy²¹⁷.
 [218] Antiquitatum variarum authores w skórze czerwonej²¹⁸.
 [219] C. Plinii secundi Historia mundi²¹⁹.

²⁰⁸ [208] Velleius PATERCULUS Caius (ur. ca 20 p.n.e.) – wydanie nieustalone; może *Historiae Romanae libri duo (...) cum animadversionibus Iusti Lipsi quas postremum auxit et emendavit*, Antverpiae: ex officina Plantiniana Balthasaris Moreti, 1648.

²⁰⁹ [209] *Pauli Aquilegensis Historiae* – wydanie nieustalone.

²¹⁰ [210] Caspar CONTARINI (1483–1542) – wydanie nieustalone; może *De magistratibus et republica Venetorum libri quinque*, Parisiis: M. Vascosanus, 1543, albo Basileae: apud Iohannem Frobenium et Nicolaum Episcopium, 1547.

²¹¹ [211] Georgius SABINUS, *De electione et coronatione Caroli V caesaris augusti historia*, Hanoviae: 1613.

²¹² [212] [Ludovicus GONZAGA], *Acta legationis illustrissimi ducis Niverniae ad Clementem VIII. Pontificem rom. ubi de regis christianissimi et Galliae regni negotiis agitur*, Francofurti: Wechel, 1595.

²¹³ [213] Gaius Julius CAESAR (102/100–44) – wydanie nieustalone; może *Commentariorum libri VIII quibus adjecimus suos in locis D. Heinrici Glareani doctissimas annotationes...*, Basileae: haer. Nicolai Bryling, 1571; albo *Commentariorum de bello Gallico libri VII, civili Pompejano libri III, Alexandrino liber I, Africano liber I, Hispaniensi liber I*, Coloniae Agrippinae: Petrus Horst, 1579.

²¹⁴ [214] Antonio POSSEVINO SJ (1533–1611), *Apparatus sacer...*, t. 1–3, Venetiis: 1606.

²¹⁵ [215] Aurelius Theodosius MACROBIUS (IV/V w.) – wydanie nieustalone; może *In Somnium Scipionis libri II. Saturnaliorum libri VII, ex variis ac uetustissimis codicibus recogniti et aucti*, Lugduni: Sebastiani Gryphius, 1556; Lugduni: apud Theobaldum Paganum, 1560.

²¹⁶ [216] Publius Cornelius TACITUS (ca. 55–ca. 120), *Opera quae exstant a Iusto Lipsio postremum recensita eiusque commentariis illustrata*. Item Velleius Paterculus cum (–) Iusti Lipsii auctoribus notis, Antverpiae: ex officina Plantiniana Balthasaris Moreti, 1607 lub 1627 lub 1648 (?).

²¹⁷ [217] Paulo GIOVIO (Paulus Iovius, 1483–1552), *Historiarum sui temporis libri XLV ab anno 1494–1547*, t. 1–3, Basileae: 1578.

²¹⁸ [218] *Antiquitatum variarum authores*, catalog. in sequ. pag. Lugduni: 1560.

²¹⁹ [219] Caius PLINIUS Secundus (23–79), *De mundi historia cum commentariis Jacobi Milichii*, Francofurti: ex officina Petri Brunbachi, 1543; albo *Historia mundi libri XXXVII a Sigismundo Gelenio summa fide castigati (...) accessere ad marginem variae lectionae ex Pintiani, Turnebi, Lipsi [!] aliorumque (...) excerpta*, Genevae: apud Iacobum Stoyer, 1601.

P. 18 Classis XII sub titulo Militares**In folio**

- [220] Vegetii Renati de re militari w axamicie czerwonym²²⁰.
 [221] Wędzidła różnych manierey y sztuki niektóre rysowane rysunków wojenych w skórze białey²²¹.

Militarium in quarto

- [222] Justi Lipsii de militia Romana w skórze białey²²².
 [223] Justi Lipsii Polyerceticon w skórze białey²²³.
 [224] Cataneus de arte militari w skórze białey²²⁴.
 [225] Onosandri Strategicus w skórze białey²²⁵.

In octavo

- [226] Possevinus Societatis Iesu de Theorematis politicis et militaribus w skórze białey²²⁶.

P. 19 Classis XIII sub titulo Imagines Variæ

- [227] Effigies Romanorum Imperatorum w deskach skurą czarną krytych, in regali folio²²⁷.

²²⁰ [220] Flavius VEGETIUS Renuatus (V w. n.e.) – wydanie nieustalone; może *Epitome rei militaris institutorum*, Frankfurt: 1616; *De re militari libri quatuor...*, Parisiis: Chn. Wechel 1535; albo *De re militari libri quatuor. Sex. Julii Frontini de strategematis libri totidem. Aeliani de instruendis aciebus liber unus. Modesti de vocabulis rei militaribus liber unus. Item picturae bellicae CXX passim Vegetio adjectae*, Parisiis: apud Christophorum Wechelum, 1553.

²²¹ [221] *Wędzidła różnych manierey y sztuki* – tytuł nieustalony.

²²² [222] Iustus LIPSIUS (1547–1606), *De militia Romana libri V. commentarius ad Polybium editio nova, aucta varia et castigata*, Antverpiae: ex officina Plantiniana apud Ioannem Moretum, 1598, 1630.

²²³ [223] Iustus LIPSIUS (1547–1606) – wydanie nieustalone; może *Poliorceticon sive De machinis, formentis, telis libri quinque*, Antverpiae: ex officina Plantiniana, apud Viduam et J. Moretum, 1596.

²²⁴ [224] CATANEUS, *De arte bellica*, Lugduni: 1600.

²²⁵ [225] ONOSANDRUS (I w. n.e.) – wydanie nieustalone; może *Strategicus sive de imperatoris institutione...*, Lutetiae Parisiorum: ex officina Cammeliana, 1600; lub późniejsze wydania.

²²⁶ [226] Wydanie nieustalone; może *Defensio veritatis adversus assertiones Catholicae Fidei repugnantes*, Libri Domini de la Noue *De politicis et militaribus rebus, aspersas*, auctore Petro Coreto, S. Theol. Licent., etc., Antverpiae: ex officina Plantiniana, apud viduam et Johannem Moretum, 1591.

²²⁷ [227] Tomasz TRETER (1547–1610), *Romanorum Imperatorum Effigies, elogiis ex diuersis scripturibus* per Thomam Treterum S. Mariae Transtyberim Canonicum collectis, illustratae,

In folio

- [228] *Theatrum orbis terrarum* Ortelii w skórze czerwoney²²⁸.
- [229] *Ciuitatum orbis terrae* xiąg troie. Jedna w axamicie czerwonym, dwie w skórze czerwoney²²⁹.
- [230] *Gratulatio publica in aduentu ducis Ernesti* w skórze czerwoney²³⁰.
- [231] *Tabulae Nauigatoriae* na pargaminie pisane w deskach skurą czerwona krytych²³¹.
- [232] *Medicae familiae rerum gestarum imagines* w skórze białey²³².
- [233] *Onuphrii Icones Pontificum ac imperatorum* w skórze białey²³³.
- [234] *Ecclesiae militantis Triumphus* w skórze czerwoney²³⁴.
- [235] *Antiquarum statuarum urbis Romanae Baptistae de Canaleriis* w skórze białey²³⁵.
- [236] *Vitruuii Pollionis de architectura libri X* w skórze białey²³⁶.

In quarto

- [237] *Theatrum crudelitatis hereticae* w skórze czerwoney²³⁷.

opera et studio Ioannis Baptistae de Caualleriis Aeneis tabulis incisae, Romae: apud Vincencium Accoltum, 1583.

- ²²⁸ [228] Abraham ORTELIUS (1527–1598), *Theatrum orbis terrarum*, Antverpiae: 1570; Antverpiae: 1579; Antverpiae: typis Roberti Bruneau, 1609.
- ²²⁹ [229] Wydanie nieustalone; może Georg BRAUN (1541–1622), *Civitates orbis terrarum*, t. 12-, Coloniae: 1577, 1597–1618; albo Franz HOGENBERG (1535–1590), Georg BRAUN, *Civitates orbis terrarum*, Coloniae: 1572; inne wydania w 1575 i 1581 r.
- ²³⁰ [230] Boehmii, *Descriptio spectaculorum in adventu principis archiducis Ernesti*, Antverpiae: 1595.
- ²³¹ [231] *Tabulae Nauigatoriae* – tytuł nieustalony.
- ²³² [232] *Medicae familiae rerum feliciter gestarum victoriae et triumphus*, ed. Philipp Galle, Antverpiae: 1583.
- ²³³ [233] Panvinio ONOFRIO OESA (1529–1568) – wydanie nieustalone; może *Fasti et triumphus Romani a Romulo rege usque ad Carolum V caesarem augustum sive epitome regum, consulum, dictatorum, magistrorum, equitum, tribunorum, militum, consulari potestate, censorum, imp. et aliorum magistratum Romanum, cum orientalium tum occidentalium ex antiquitatum monumentis (...) desumpta Onuphrio Panuino auctore, additae sunt suis locis imp. et orientalium et occidentalium uerissimae icones ex vetustissimis numismatis*, Venetiis: impensis Jacobi Stradae Montuani, 1557; albo *Pontificum maximorum elogium et imagines*, Romae: 1568 (?).
- ²³⁴ [234] Joannes Baptista de CAVALLERIIS, Nicolaus CIRCINIANI, *Ecclesia militantis triumphus*, aneis Typis accurate expressa, Romae: 1585.
- ²³⁵ [235] Joannes Baptista de CAVALLERIIS, *Antiquarum Statuarum Urbis Romae*: primus et secundus liber, Romae: 1585.
- ²³⁶ [236] Marcus VITRUVIUS Pollio (I w. p.n.e.) – wydanie nieustalone; może *De architectura libri X*, Florentia: 1496, 1522, 1523; Argentorum: 1543; Lugduni: I. Tornaesius, 1552.
- ²³⁷ [237] Richard VERSTEGAN (ca. 1550–1640) – wydanie nieustalone; może *Theatrum crudelitatum hereticorum nostri temporis*, albo *Theatrum crudelitatum hereticorum in Anglia*, Antverpiae: 1587, 1588, 1592, 1604.

- [238] Vitae et Icones insigniorum hominum w skórze białej²³⁸.

In octauo

- [239] Pontificura Romana effigies Annibalis Capriatae w skórze czerwonej²³⁹.
 [240] Lipsius de Cruce w skórze białej²⁴⁰.
 [241] Vitae et icones Romanorum Pontificum Joannis Cluno w skórze białej²⁴¹.

P. 20 Classis XIV sub titulo Mathematici in folio

- [242] Explicatio kalendarii Romani auctori Clauio Soc. Iesu w skórze białej²⁴².
 [243] Mechanica Gwidi Ubaldi w skórze białej²⁴³.

In quarto

- [244] Ptolomaei Geographica w skórze białej²⁴⁴.
 [245] Ephemerides Ioannis Stadii w skórze czarnej²⁴⁵.
 [246] Geographica Antonii Magini w skórze białej²⁴⁶.

.....
²³⁸ [238] Théodore de BÉZA (1519–1605), *Icones id est verae imagines virorum doctrina simul et pietate illustrium, quorum praecipue ministerio partim bonorum literarum studia sunt restituta, partim vera religio in variis orbis Christiani regionibus, nostra patrumque memoria fuit instaurata, additis eorundem vitae et operae descriptionibus, quibus adiectae sunt nonnullae picturae quas emblemata vocant*, Genevae: apud I. Laonium, 1580 (?).

²³⁹ [239] Tytuł nieustalony.

²⁴⁰ [240] Iustus LIPSIUS (1547–1606), *De cruce libri tres*, Antverpiae: ex officina Plantiniana, apud Ioannem Moretum, 1599; to samo wydanie 1606.

²⁴¹ [241] *Vitae et icones Romanorum Pontificum* – tytuł nieustalony.

²⁴² [242] Christoforo CLAVIO SJ (Christophorus Clavius, 1538–1612), *Romani Kalendarii a Gregorio XIII restituti explicatio*, Romae: 1595.

²⁴³ [243] Guidobaldo del MONTE (1545–1607), *Mechanicorum liber*, Pisauri: apud Hieronymum Concordiam, 1577.

²⁴⁴ [244] Claudius PTOLEMAEUS Alexandrini (ok. 100–178) – wydanie nieustalone; może *Geographia universalis vetus et nova*, Basileae: per Henricum Perum, 1545; albo *Geographicae enarrationis libri octo*, Bilibaldo Pirckeymhero interprete, Argentorati: Ioannes Grieningerus communibus Iohannis Koberger impensis excudebat, 1525.

²⁴⁵ [245] Ioannes STADIUS (1527–1579) – wydanie nieustalone; może *Ephemerides novae, auctae et repurgatae*, Coloniae Agrippinae: 1556, albo Coloniae Agrippinae: 1570.

²⁴⁶ [246] Antonio MAGINI (1555–1617), *De astrologica ratione ac usu dierum criticorum seu decretorum ac praefera de cognoscendis et medendis morbis ex corporum coelestium cognitione opus duobus libris distinctum, quorum primus complectitur commentarium in Claudii Galeni librum tertium de diebus decretoriis, alter agit de legitimo astrologiae in medicina usu*,

- [247] Almanach Petri Pitati xiąg dwie w deskach skurą czerwoną krytych²⁴⁷.
 [248] Commentarius Christophori Clauui Bambergensi Societatis Iesu in Spheram Bosco²⁴⁸.
 [249] Claudii Darii Introductio ad astrorum iudicia w papierze²⁴⁹.

In octauo

- [250] Pontanus in centum Ptolemaei Sententias w skórze białey²⁵⁰.
 [251] Arithmetica niemiecka w skórze zieloney²⁵¹.
 [252] Rubricell w lidzbie sześć w rozney oprawie²⁵².
 [253] Tariffa włoska w skórze białey²⁵³.

P. 21 Classis XV sub titulo Medici in folio

- [254] Historia siue descriptio plantarum omnium w skórze czerwoney²⁵⁴.
 [255] Marsilii Cagnanti de Tyberis inundatione w skórze białey²⁵⁵.

In quarto

- [256] Confutatio Simonis per Buccellam xiąg dwie, z jedną w skórze białey, drugą z prosta oprawiona²⁵⁶.

his additur de annui temporis mansura in directionibus et de directionibus ipsis ex Valentini Naibo doe scriptis, Venetiis: apud D. Zenarii, 1607 (?).

- ²⁴⁷ [247] Pietro PITATI OSB (zm. ca. 1550), *Almanach novum (...) ad annos undecim, incipiens ab anno Christi 1552 usque ad annum 1562. Isagogica in celestem astronomicam disciplinam. Tractatus tres per breues de electionibus reuolutionibus annorum et mutatione aeris*, Venetiis: apud Juntas, 1552.
²⁴⁸ [248] Christoforo CLAVIO SJ (Christophorus Clavius, 1538–1612), *In Sphaeram Ioannis de Sacro Bosco commentarius nunc iterum ab ipso auctore recognitus et multis ac variis locis locupletatus*, Romae: ex officina Dominici Base, 1581.
²⁴⁹ [249] Claude DARIOT (Claudio Darioto Pomarcensi, 1533–1594), *Ad astrorum iudicia facillius introductio*, Lugduni: 1557.
²⁵⁰ [250] Giovanni Gioviano PONTANO (Ioannis Ioviani PONTANI, 1426–1503) – wydanie nieustalone; może *Librorum omnium, quos soluta oratione composuit, tomus tertius, in quo centum Ptolemaei sententiae, a Pontano e Graeco in Latinum translatae, atque expositae*, Basileae: per haeredes Andreae Cratandri, 1540 (?).
²⁵¹ [251] *Arithmetica niemiecka* – tytuł nieustalony.
²⁵² [252] *Rubrycelle* – tytuł nieustalony.
²⁵³ [253] *Tariffa włoska* – tytuł nieustalony
²⁵⁴ [254] Tytuł nieustalony, może Theophrastus, *De plantarum historia libri X*, Tarvisii, 1483 (?).
²⁵⁵ [255] Marsilio CAGNATI (1542–1612), *De continentia vel de sanitate tuenda liber primus*, Romae: apud Ascanium et Hieronymum Dionangelos, 1581.
²⁵⁶ [256] Nicolo BUCCELLA (ca. 1520–1599), *Confutatio responsi Simonis Simonii Licensis ad epistolam Georgii Chiakor, secretarii Ungari de morte Stephani I Poloniae regis nec non ad eiusdem epistolae examen*, Cracoviae: typis Alexii Rodecii, 1588.

- [257] Responsionis ad refutationem Buccellam xiąg dwie, jedna w skórze zieloney, druga w czerwoney²⁵⁷.
- [258] Scopae Simonis Simonii w skórze białey²⁵⁸.
- [259] Philertinon phlebotomiae et arteriotomiae w skórze białey²⁵⁹.

P. 22 **Classis XVI sub titulo Philosophici in folio**

- [260] Aristotelis Opera w skórze białey²⁶⁰.
- [261] Tractatus philosophicus D. Chrisostomi Jauelli Ordinis Praedicatorum w skórze białey²⁶¹.

In quarto

- [262] Justi Lipsii Physiologia w skórze białey²⁶².
- [263] Toletus Societatis Iesu de Corruptione et generatione w skórze białey²⁶³.
- [264] Toleti Societatis Iesu Introductio ad Dialecticam w skórze białey²⁶⁴.
- [265] Commentarius Lauredani in III librum Aristotelis de Anima w skórze białey²⁶⁵.
- [266] Theoremata ex universa philosophia excerpta Illustrissimo Domino

.....

²⁵⁷ [257] Simon SIMONIS (1532–1632), *Responsium ad refutationem scripti de sanitate victo medico aegrititudine sub nomine Nicolai Buccellae Cracoviae: Anno 1588 emissa est*, Olomutii: 1588.

²⁵⁸ [258] Simon SIMONIS (1532–1632), *Scopae quibus veritur confutatio, quam advocati Nicolai Buccellae (...) postremo emisierunt*, Olomutii: Fr. Milichtaler, 1589.

²⁵⁹ [259] Hyacinthus SIBONIUS, *Philertinon phlebotomiae et arteriotomiae (...) medicus Italus practicus in Hospitali S. Spiritus Romae: S.R.M. Vladislai IV privilegiis donatus in commune bonum proponit*, Vilnae: nunc Nissae: apud Joannem Schubart anno 1638.

²⁶⁰ [260] ARISTOTELES – wydanie nieustalone; może *Opera (...) omnia in tres tomos digesta*, Basileae: ex officina Ioannis Oporini, 1548; albo *Opera nova editio graece et latine ex bibliotheca Isaaci Casauboni*, Aureliae Allbrogum, P. de la Roviere, 1605.

²⁶¹ [261] Wydanie nieustalone; może Chrisostomi IAVELLI Canapicii OP, *In universam moralem Aristotelis, Platonis et Christianam Philosophiam, epitomes in certae partes distincta*, Lugduni: sumptibus Hieronymi de la Garda, 1566.

²⁶² [262] Iustus LIPSIUS (1547–1606), *Physiologiae stoicorum libri III*, Antverpiae: 1604.

²⁶³ [363] Francesco de TOLEDO SJ (1532–1596), *In duos libros de Generatione et Corruptione Aristotelis*, Lugduni: 1606 (?).

²⁶⁴ [264] Francesco de TOLEDO SJ (1532–1596), *Introductio ad dialecticam Aristotelis*, Calisii: J. Wolrab, 1603.

²⁶⁵ [265] Wydanie nieustalone; może Poli LAUREDANI Patritij Veneti *In tres libros Aristotelis de anima Commentaria*. Ad Serenissimum Franciscum Mariam Feltrium Vrbinatum ducem sextum, optimum principem. Cum indici omnium Notabilium Copioso. Cum privilegio Serenissimi Senatus Veneti, Venetiis: apud Robertum Meietum, 1594.

Domino Christophori Radziwił Palatino Vilmensis dedicata per Nicolaum Nochium w axamicie zielonym²⁶⁶.

In octavo

- [267] Raymundi Lullii Opera philosophica w skórce białej²⁶⁷.
[268] Index in Opera Aristotelis w skórce białej²⁶⁸.

P. 23 Classis XVII sub titulo Epistolici in folio

- [269] Epistolarum manuscriptorum virorum illustrium xiąg trzy w skórce czerwonej²⁶⁹.

In quarto

- [270] Epistolarum Carnkouii w skórce białej²⁷⁰.
[271] Epistola Joannis Argenti Societatis Iesu ad Sigismundum III²⁷¹.
[272] Epistola Gratulatoria ad Illustrium Leonem Sapieha, Cancellarium Magni Ducatus Lithuaniae²⁷².

P. 24 Classis XVIII sub titulo Scholastici

- [273] Calepinus w skórce białej in folio²⁷³.

²⁶⁶ [266] Nicholaus NOCHIUS, *Theoremata quae ex universa philosophia excerpta*, Brunsvigae: G. Schönfels, 1610.

²⁶⁷ [267] Raymundus LULLUS (1232?–1316), *Opera omnia quibus tradidit artis Raymundi Lullii compendiosam explicationem et ejusdem applicationem ad I. Logicam, II. Rhetoricam, III. Physicam, IV. Mathematicam, V. Mechanicam, VI. Medicam, VII. Metaphysicam, edente Johanne Henrico Alstedio*, Coloniae: sumptibus Lazarii Zetzneri, 1612.

²⁶⁸ [268] Tytuł nieustalony.

²⁶⁹ [269] *Epistolarum manuscriptorum virorum illustrium* – rękopis nieustalony.

²⁷⁰ [270] Stanisław KARNKOWSKI (1520–1603), *Epistolae illustrium virorum in tres libros digestae*, Cracoviae: 1578.

²⁷¹ [271] Giovanni ARGENTI SJ (ca. 1561–1626), *Ad Sigismundum III Poloniae et Sveciae regem (-) epistola*, Cracoviae: A. Petricovius, 1615.

²⁷² [272] *Epistola gratulatoria ad illustrissimum dominum dominum Leonem Sapieha, Magni Ducatus Lithuaniae cancellarium (...) qua felix matrimonium illi, una cum consorte eius illustri Elisabetha Radzivele illustrissimi palatini Vilmensis filia*, Rigae Livonum: in officina typografica Nicolai Mollini, 1599.

²⁷³ [273] Wydanie nieustalone; może Ambrosius CALEPINUS (1435–1511), *Dictionarium, in quo restituendo atque exornando cum multa praestitimus, tum in extremo plurimarum dictionum seiunctam e libro appendicem impressimus et nouam utilissimam ac penę necessariam*, Venetiis: apud Aldi filios, 1552; Hagenaue: 1521; Basileae: 1558, 1564; albo *Dictionarium undecim linguarum*, Basileae: 1550, 1574; Lugduni: 1585; albo *Dictionarium septem linguarum*, Rhegii: 1502, Basileae: 1544, 1560, 1574.

In quarto

- [274] Dictionarium historicum, geographicum, poeticum w skórze białej²⁷⁴.
 [275] Clenardii Graeca w pargaminowej skórze²⁷⁵.
 [276] Epipheta Rauisii Textoris w skórze czarnej²⁷⁶.
 [277] Dictionarium latino-hispanicum et hispano-latinum w skórze czerwonej²⁷⁷.

In octauo

- [278] Dictionarium latino-germanicum w deskach skórą czerwoną oprawnych²⁷⁸.
 [279] Critica Lipsii w skórze białej²⁷⁹.
 [280] In annales Cornelii Taciti, Notae Ferzeli w deskach skórą czerwoną oprawnych²⁸⁰.
 [281] Partitiones Dialectica Sturmii w deskach skórą białą krytych²⁸¹.
 [282] Phrases Antonii Scliori w deskach skórą białą krytych²⁸².
 [283] Polvonomia Ciceroniana w skórze zielonej²⁸³.
 [284] Publii Ouidii Nasonis Fastorum w papierze²⁸⁴.

²⁷⁴ [274] Carolus STEPHANUS (1504–1564), *Dictionarium historicum, geographicum, poeticum*, Genevae: 1596.

²⁷⁵ [275] Nicolas CLENARD (1493/4–1542), *Institutiones in linguam Graecam cum annotationibus in nominum verobrumque difficultates...*, Venetiis: apud Petrum Dusingellum, 1597; albo Vilnae: ex officina typographica Ioannis Karcani, 1600

²⁷⁶ [276] Joannes RAVISIUS TEXTOR (ca. 1480–1524) – wydanie nieustalone; może *Epitheta studiosis omnibus poeticae artis maxime utilia*, Parisiae: 1524; albo *Epithetorum opus absolutissimum*, Basileae: 1563; albo *Epithetorum opus e poetis adornatum*, Basileae: 1563, 1585 albo *Epitheta ...*, Lugduni: 1605, 1616.

²⁷⁷ [277] *Dictionarium latino-hispanicum et hispano-latinum* – tytuł nieustalony.

²⁷⁸ [278] *Dictionarium latino-germanicum* – tytuł nieustalony.

²⁷⁹ [279] Iustus LIPSIUS (1547–1606), *Opera critica* – tytuł nieustalony

²⁸⁰ [280] Tytuł nieustalony.

²⁸¹ [281] Johannes STURM (1507–1589) – wydanie nieustalone; może *In partitiones oratorias Ciceronis dialogi quatuor ab ipso auctore emendati et aucti (...) adiunximus praeterea propter studiosos eloquentiae eiusdem auctoris libros duos de amissa dicendi ratione et quomodo ea recuperanda sit*, Argentorati: excudebat Theodosius Rihelius, 1539; może *Partitionum dialecticarum libri duo*, Argentorati: in aedibus Wendelini Rihelii, 1539.

²⁸² [282] Antonii SCLIORI, *Phrases linguae Latine*, Witebergae: 1613.

²⁸³ [283] Tytuł nieustalony.

²⁸⁴ [284] Publius OVIDIUS Naso (43 p.n.e.–18 lub 17 n.e.) – wydanie nieustalone; wiele wydań zagranicznych, *Fastorum libri VI – Tristium libri V – De ponto libri IV*, Lugduni: 1500, 1553, 1600; Florentiae: 1525, Basileae: 1551; Francoforti: 1579, 1582; *Fastorum libri VI – Tristium libri V – De ponto libri IV, Dirae in Ibn, Halieuticon, fragmentum. Ex postrema Jacobi Micylii recogn. et recen. nova Gregorii Bersmani cum ejusdem notationibus*, Lipsiae: Johannes

- [285] Institutionum florentinae linguae libri duo w białey skórze²⁸⁵.
 [286] Nomenclator magnus Ioachimi Zechneri latino-germanicus w skórze białey²⁸⁶.
 [287] Dictionarium latino-germanicum auctore Petro Dasipodio²⁸⁷.
 [288] Grammatica germanicae linguae²⁸⁸.
 [289] Aelii Donati Methodus w deskach jawornych²⁸⁹.

P. 25 **Classis XIX sub titulo Oratores in folio**

- [290] Operum Marci Tullii Ciceronis xiąg dwie w jedney tomus primus et secundus, w drugiey tertius et quartus w skórze białey²⁹⁰.
 [291] Elogia Henrici II w skórze białey²⁹¹.
 [292] Varschauicii Turcicae w skórze białey²⁹².
 [293] Monumentum gloriae illustrissimo D. Alberto Wladislao Radziwil excitatu w axamicie czarnym²⁹³.
 [294] Oratio in obitum serenissimi Principis Sigismundi III a Simone Starowolscio habita nieoprawna²⁹⁴.
 [295] Campus Martis et Palladis xiąg trzy w rozney oprawie²⁹⁵.

Steinmann, 1582; Carolus de Neapoli, *Anaptyxis ad fastos P. Ovidii Nasonis*, Antveripiae: in officina Plantiniana, B. Moretus, 1638; także krajowe wydania: *Tristium libri V*, w Krakowie u Wojciecha Kobylińskiego, 1611 oraz *Tristia*, w Rakowie, u Sebastianie Sternickiego po 1609 a przed 1623; por. A. Kawecka-Gryczowa, *Ariańskie oficyny wydawnicze Rodeckiego i Sternickiego. Dzieje i bibliografia*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk: 1964, poz. 322.

- ²⁸⁵ [285] Euphrosynus LAPINIUS (1520–1571), *Institutionum Florentinae linguae libri duo*, Florentiae: apud Iunctas, 1574.
²⁸⁶ [286] Joachim ZEHNER (1566–1612), *Nomenclator Latino-Germanicus (...) Acc. nunc seorsim index alphabeticus vocabulorum Germanicorum...*, Schleusingae: 1615.
²⁸⁷ [287] Petrus DASYPODIUS (ca. 1495–1559), *Dicionarium latino-germanicum et germanico-latinum*, Argentorati: in aedibus Wendelini Rihelii, 1554.
²⁸⁸ [288] Tytuł nieustalony.
²⁸⁹ [289] *Aelius DONATUS* (IV w. n.e.), *Methodus cum scholiis utilissimis D. Henrici Clareani, poetae laureati*, postremo iam auctus ac recognitus, Cracoviae: apud Math. Scharifenberg, 1531.
²⁹⁰ [290] Marcus Tullius CICERO (106–43 p.n.e.), *Opera omnia emendata studio (...) Iani Guilielmi et Iani Gruteri, additis notis...*, Hamburgi: ex bibliopolio Frobeniani, 1618–1619.
²⁹¹ [291] Stanislaus AMICINUS, *Carmen gratulatorium in solennem electionem (...) Domini Henrici Valesy Dei gratia regis Poloniae*, Cracoviae: S. Szarfenberg, 1574 (?).
²⁹² [292] Krzysztof WARSZEWICKI SJ (ok. 1530–1591), *Turcicae quatuordecim*, Cracoviae: drukarnia Łazarzowa, 1595; albo *Turcicae tres*, Pragae: 1589.
²⁹³ [293] *Monumentum gloriae Illustrissimo D. Alberto Vladislao Radziwil*, Vilnae: 1636.
²⁹⁴ [294] Szymon STAROWOLSKI (1588–1656), *In obitum Serenissimi Pissimique Principis Sigismundi III (...) oratio*, Antverpiae: ex officina Plantiniana, 1632.
²⁹⁵ [295] Bogusław SLUSZKA (zm. 1657), *Campus Martis et Palladis in quo ille (...) Ioannis Casimiro Chodkiewicz regii stabuli Magni Ducatus Lithuaniae praefecto (...) Christophori Chodkiewicz, castellani Vilnensis (...) filio (...) imagines heroumavorum Sophiae Paciae (...)*

- [296] Monumentum gratiae testificationis ab Academia Vlnensi²⁹⁶.
 [297] Panegiricus Vladislai IV w papierze bronatnym²⁹⁷.

In quarto

- [298] Christina Radiuilla w kitayce czerwoney²⁹⁸.
 [299] Oratio D. Benedicti Mandinae Nuncii Apostolici ad regem senatusque Poloniae w skórze czerwoney²⁹⁹.
 [300] Oratio Archiepiscopi Lariseni bez oprawy³⁰⁰.
 [301] Oratio Petri Lithuani w skórze białey³⁰¹.

In octauo

- [302] Fragmenta operum Ciceronis w skórze białey³⁰².
 [303] Aristotelis artis rhetoricae libri III Carolo Sigonio Interprete³⁰³.
 [304] Marci Tullii Ciceronis Consolatio vel de luctu minuendo w pargaminie pisany³⁰⁴.

Stephanum Pac, vicecancelarii Magni Ducatus Lithuaniae, (...) et (...) filiae (...) florilegium (...) ad festum nuptiale proponit et offert, Vilnae: typ. Acad. S.I., 1636.

- ²⁹⁶ [296] Jan RYWOCKI (1599–1666), *Monumentum gratiae testificationis (...) Poloniae et Sveciae Regi Vladislao IV*, Vilnae: typis Academicis, 1639.
²⁹⁷ [297] Tytuł nieustalony; może Mikołaj GRODZIŃSKI, *Panegyricus (...) Vladislao IV Poloniarum regi (...) oblati in nuptiis (...) Domini Adami de Kazanow Kazanowski*, Vilnae: Acad. Soc. Jesu, 1634; albo Jan Reinhold HEIDENSTEIN (1553–1620), *Vladislao IV Poloniae et Sveciae Regni pangyricum*, b. m. dr., 1636.
²⁹⁸ [298] Tiedemann GIESE (1543–1582), *Christina Radivila vel de illustri uxore...*, Knischini: [Walenty Łapka, w Drukarni Łatającej Mikołaja Szarfenberga], 1580.
²⁹⁹ [299] Benedictus MANDINA (zm. 1646), *Oratio de foedere cum christianis contra Turcam paciscendo*, Cracoviae: in officina Lazari, 1596.
³⁰⁰ [300] Tytuł nieustalony.
³⁰¹ [301] Być może Petrus Lithuanus = Petrus ROYZIUS (Ruiz Pedro de Moroz, po 1500–1571), *Oratio contra Andream Volanum sacramentarium, qui Clementi VIII scripserat orationem, qua per summam impudentiam ei persuadere nitebatur, ut se pontificatu abdicaret*, [Vilnae: ?, ca 1593].
³⁰² [302] Wydanie nieustalone; może *Fragmentorum M. Tullii CICERONIS* tomi III cum Andr. Patricii adnotationibus cum privilegio, Venetiis: apud Iordanum Ziletum, 1551; inne wydanie: M. T. CICERONIS *Fragmenta* ab Andrea Patricio collecta et in quattuor tomos digesta. Index rerum et verborum copiosissimus, Lugduni: apud Antonium Gryphium, 1570.
³⁰³ [303] ARISTOTELES, *De arte rhetoricae libri tres*, Carolo Sigonio interprete, Cracoviae: S. Scharffenberg, 1577.
³⁰⁴ [304] Marcus Tullius CICERO (106–43 p.n.e.) – wydanie nieustalone; może *Consolatio vel de luctu minuendo. Fragmenta eius a Carolo Sigonio et Andrea Patricio exposita. Antonii Riccoboni iudicium, quo illam Ciceronis non esse ostendit. Caroli Sigonii pro eadem orationes II*, Francofurti: apud haeredes Andrea Weheli, 1584; inne wydanie: Norimbergae, in officina Gerlachina, 1584.

[305] Marci Tullii Ciceronis de officiis libri III³⁰⁵.

P. 26 **Classis XX sub titulo Poetae in folio**

[306] Pallas Tritonia w skórze białej³⁰⁶.

[307] Pharus Sarmatica w papierze czerwonym³⁰⁷.

[308] Mausoleum aeternitati nuncupatum w papierze brązowym³⁰⁸.

[309] Aeternitas Stirpis Iagielonicae w papierze marmurowym³⁰⁹.

In quarto

[310] Radiuilius libri IV auctore Ioanne Radwano w skórze białej³¹⁰.

[311] Joannis Kochanouii Elegiarum libri quatuor w skórze białej³¹¹.

[312] Encomia Diui Stanislai w czerwonym papierze³¹².

[313] Manipulus quadruplex serenissimi principis Ioannis Adalberti Sigismundi III filii w papierze czerwonym³¹³.

[314] Rhodomanologia manibus magni Joannis Zamoscii inscripta w zielonym papierze³¹⁴.

³⁰⁵ [305] Marcus Tullius CICERO (106–43 p.n.e.) – wydanie nieustalone; może *De officiis libri III*, item de senectute, de amicitia, paradoxa et somnium Scipionis, cum annotationibus Victorini Strigelli, Witembergae: 1579; *Officia*, Joh. Gryphius, 1557; może Toruń, Augustyn Ferber, 1611; istniały także polskie przekłady może pióra Stanisława Koszutskiego *O powinnościach wszech stanów ludzi księgi troje*, Łosk: 1575 oraz w Wilnie: u Jana Karcana, 1583, 1596, 1606.

³⁰⁶ [306] Wydanie nieustalone.

³⁰⁷ [307] Bartłomiej PAPROCKI (ca. 1544–1614), *Pharus Sarmatica*, Cracoviae: 1633.

³⁰⁸ [308] Wydanie nieustalone.

³⁰⁹ [309] *Aeternitas serenissimorum stirpis Iagellonicae regum in Vladislao IV orbi expressa et eidem (...) Polonorum ac Svecorum regi cum Vilnam Lithuaniae metropolim cum serenissima regina Caecilia Renata Austriaca ingrederetur ab alma Academiae Vilnensi S.I. in debita subjectionis testificationem dedicata*, Vilnae: typ. Acad., 1639.

³¹⁰ [310] Ioannes RADVANUS (zm. 1592), *Radivilius sive de vita et rebus praeclarissime gestis, immortalis memoriae illustrissimi principi Nicolai Radivilii Georgii filii ducis in Dubinki ac Bierze, palatini Vilnensis etc. ac exercituum Magni Ducatus Lithuaniae imperatoris fortissimi etc. libri quatuor...*, Vilnae: ex officina Ioannis Kartzani, 1588.

³¹¹ [311] Jan KOCHANOWSKI (1530–1584) – wydanie nieustalone; może *Elegiarum libri quatuor eiusdem Foricoenia sive epigrammatum libellus*, w Krakowie w drukarni Łazarzowej w 1584 oraz u Andrzeja Piotrkowczyka w 1612.

³¹² [312] *Encomia sive laudationes beatorum Stanislai Costca et Aloysii Gonzaga de Societate Iesu scriptae a studiosis (–) in collegio Calissiensi eiusdem Societatis*, Calissii: A Gedelius, 1606.

³¹³ [313] Joannes HEIDENSTEIN (1553–1620), *Manipulus quadruplex serenissimi principis Ioannis Adalberti (...) Sigismundi III filii*, Brunsbergae: G. Schönfels, 1622.

³¹⁴ [314] *Rhodomanologia manibus magni Joannis Zamoscii inscripta, et a duobus fratribus Davide et Francisco Hilchen in Academia Zamoscensi publice in anniversario depositionis die 5. Junii recitata*, Zamość: 1608.

- [315] Gratulatoriarum xiąg pięcioro w papierze czerwonym³¹⁵.
 [316] Epithalamiorum xiąg czworo w papier oprawnych³¹⁶.
 [317] Planctus in obitum Chodkiewiczii z przodu y z tyłu poszarpana³¹⁷.
 [318] Musa Lusus ad Issam xiąg dwie jedna w pargaminie białym, druga w papierze oprawna³¹⁸.

P. 27

- [319] Stella Stellae w czerwonym papierze³¹⁹.
 [320] Iusti Lipsii Fama posthuma w skórze białej³²⁰.
 [321] Plancus de beato Hiacynto w skórze białej³²¹.
 [322] Christus Resurgens w skórze czerwonej³²².
 [323] Exercitationes piae Leonardi Engelhardi w skórze czerwonej³²³.
 [324] Triumphus Christi ascendentis w skórze czerwonej³²⁴.
 [325] Propheta Jonas w skórze czerwonej³²⁵.
 [326] Epithalamium in nuptiis Achatii Czema w skórze czerwonej³²⁶.

.....
³¹⁵ [315] *Gratulatoriarum* – tytuł nieustalony.

³¹⁶ [316] Stanisław SOKOŁOWSKI (1537–1593), *Epithalamiorum episcopi cum sua sponsa ecclesia sive de conservazione episcopi sermo*, Cracoviae: in officino Lazari, 1580 (?).

³¹⁷ [317] *Parentalia in obitum illustriset magnifici Domini D. Georgi Chodkiewiczii generalis capitanaei Samogitiae etc etc. a sodalibus congregationis Parthenicae, Academiae Vilnensis, Societatis Iesu, mortem sodalis sui et moderatoris quondam vigilantissimi, deflentibus conscripta*, Vilnae: in typographia Academiae Societatis Iesu, 1595.

³¹⁸ [318] *Musa Lusu ad Issam* – tytuł nieustalony

³¹⁹ [319] Tytuł nieustalony.

³²⁰ [320] Iustus LIPSIUS (1547–1606) – wydanie nieustalone; może *Fama posthuma seu centuria IV epistolarum cum aliorum elegiis allisque de Lipsio opusculis*, Antverpiae: 1607; inne wydanie w 1614 r.

³²¹ [321] Wydanie nieustalone; może *De vita miraculis et actis canonizationis sancti Hyacinthi Confessoris Ordinis fratrum Praedicatorum libri Quatuor*, auctore R.P. F. Severino Cra-couiensis magistrisacrae Theologiae eiusdem Ordinis, Romae: ex typographia Gabiana, 1594 (?); może inna pozycja: Nicolai Hussoviani, *De vita et gestis divi Hyacinthi*, Cracoviae: in aedibus Hieronymi Vietoris, 1525.

³²² [322] *Christus Resurgens* – tytuł nieustalony.

³²³ [323] Leonhard ENGELHARD (1526–1602), *Poeseos aliquot Piae Exercitationes conscriptae in Gratiam (...) Wirichi et Sebastiani fratrum germanorum de Dhaun comitum in Falckenstein*, Tubingae: apud viduam Ulrici Morhardi, 1565.

³²⁴ [324] Zacharias ORTH, *Triumphus Christi ascendentis in coelum*, recitatus in Academia Rostochiana, ex officina Lud. Diti, 1556.

³²⁵ [325] Jan DANTYSZEK (1485–1548), *Propheta Jonas*, Cracoviae: 1535.

³²⁶ [326] Achatius CUREUS (1531–1594), *Epithalamion in honorem nuptiorum D. Achatii a Zema Palatini Pomeraniae et Meuensii capitanei etc. illustrissimae Puellae Sophiae, Illustrissimi Principis ac Domini D. Nicolai Radziwili, piae memoriae ducis Olicae et Nieswisii, Palatini Vilnensis, Magni Ducis Lithuaniae, Supremi Marsalci ac Maioris Cancellarii filiae*, Gdańsk: J. Rhode, 1570.

- [327] Radiuilias sive de Vita Illustrissimi Nicholai Radziuil in Dubini w skórze czerwoney³²⁷.
- [328] Memoria Illustrissimi Principis Domini Nicholai Christophori Radziuil Ducis Birzanum w skórze czarney³²⁸.
- [329] Panegiricus Illustrissimi Principis Domini Nicholai Christophori Radziwil Ducis in Olika et Nieswicz w skórze czerwoney³²⁹.

In octauo

- [330] Poemata Graeca Retelii w skórze czerwoney³³⁰.
- [331] De ratione syllabarum³³¹.

P. 28 Classis XXI sub titulo de variis materiis in folio

- [332] Contarini Cardinalis opera w skórze żółtey³³².
- [333] Platonis opera w skórze białey³³³.
- [334] Joannis Pici Mirandolae Opera xiąg dwie w skórze czarney³³⁴.
- [335] Aenei Senecae Opera w skórze białey³³⁵.
- [336] Plutarchi Moralia w skórze białey³³⁶.

³²⁷ [327] Ioannes RADVANUS (zm. 1592), *Radivilias sive de vita et rebus praeclarissime gestis, immortalis memoriae illustrissimi principi Nicolai Radivili Georgii filii ducis in Dubinki ac Bierze, palatini Vilnensis etc. ac exercituum Magni Ducatus Lithuaniae imperatoris fortissimi etc. libri quatuor...*, Vilnae: ex officina Ioannis Kartzani, 1588.

³²⁸ [328] Tytuł nieustalony.

³²⁹ [329] Andrzej WOLAN (Andreas Volanus, ok. 1531–1610), *Panegyricus illustrissimo principi Domino D. Nicolao Christophoro Radivillo duci in Olika ac Nieswicz, palatino Trocensi, Comiti in Mir et Szydłowiec*, Vilnae: excudebat Salomon Sultzter [2 XII 1598].

³³⁰ [330] *Panegyrica Illustrissimo Domino Domino Nicholao Christophoro Radziwil (...) post auspiciatissimo initum Vilnae palatinatum ab eisdem Illustrissimi Domini (...) nepotibus D. Nicolao Christophoro, D. Joanne Alberto, D. Alberto Stanislao Radziwilis et quibusdam aliis bonarum artium cultoribus*, Vilnae: T. Leniczki, 1604.

³³¹ [331] Henricus Loriti GLAREANUS (1488–1563), *De ratione syllabarum brevis Isagoge*, Cracoviae: apud Scharffenberg, 1552.

³³² [332] Caspar CONTARINI (1483–1542) – wydanie nieustalone; może *Opera*, Parisiis: 1571.

³³³ [333] PLATON (428/27–348/47) – wydanie nieustalone; może *Omnia opera cum commentariis Procli in Mimaemum et Politica*, Basileae: apud Ioannem Valderum, 1534.

³³⁴ [334] Giovanni Francesco PICCO DELLA MIRANDOLA (1463–1494), *Opera omnia*, Basileae: per Henricum Petri, 1557.

³³⁵ [335] Lucius Annaeus SENECA (4 p.n.e.–65) – wydanie nieustalone; może *Opera*, Basileae: per Ioannem Hervagium et Bernardum Brandum 1557; albo *Opera omnia* (...) a Iusto Lipsio emendata et scholiis illustrata, Antverpiae: 1605; Antverpiae: ex officina Plantiniana Balthasaris Moreti, 1632; Lugduni Batavorum: apud Elzevierios, 1640.

³³⁶ [336] PLUTARCHUS (ok. 46–120) – wydanie nieustalone; może *Opuscula moralia*, Lugduni: Gryphium, t. 1–3, 1542–1551; albo *Ethica sive moralia* opera quae in latinum conversa extrahunt Jano Cornario recognito, Basileae: M. Isingrinus, 1590.

In octauo

- [337] Physiognomonica Joannis Baptistae Portae Neapolitanae w skórze białey³³⁷.
- [338] De oculitis literarum notis Joannis Baptistae Portae Neapolitanae w skórze białey³³⁸.

P. 29 Classis XXII sub título Variarum Linguarum

- [339] Iueri ritratti della guerra e del assedio e assalti dati alla isola di Malta in regali folio³³⁹.

In folio

- [340] Vitruvius de Architectura w skórze białey³⁴⁰.
- [341] Machinae pictae alias il theatro degli instrumenti Jacopo Bessoni w skórze czerwoney³⁴¹.
- [342] Discorsi delle fortificationi, espugnationi di Carlo Theti w skórze białey³⁴².
- [343] Plantz Pourtraiz description de plusierues villes et fortificationes w skórze białey³⁴³.
- [344] Le isole piu famose del mondo w skórze czerwoney³⁴⁴.

.....

³³⁷ [337] Giovanni Battista DELLA PORTA (1538–1615), *De humana physiognomia (...) libri 4*, qvi ab extimis, qu in hominum corporibus conspiciuntur signis, its eorum naturas, mores et consilia (egregiis ad viuum expressis iconibvs) demonstrant, vt intimos animi recessus penetrare videantur cum duplici rerum et verborum indice longe locupletissimo, Rothomagi: Ioannis Berthelin, 1650.

³³⁸ [338] Giovanni Battista DELLA PORTA (1538–1615), *De oculitis literarum notis seu artis animi sensa occulte aliis significandi, aut ab aliis significata expiscandi enodandique libri IIII*, Montisbeligardi: 1593.

³³⁹ [339] Antonio Francesco LUCINI (1610–1661), *Disegni della guerra assedio et assalti dati dall'armata Turchesca all'Isola di Malta l'anno 1565*, Bononiae: 1631.

³⁴⁰ [340] por. nr. 235.

³⁴¹ [341] Jacopo BESSONI (zm. 1573), *Il Teatro degli Istrumenti et machine*, in Lione: per Bartholomaeus Vincenti, 1582.

³⁴² [342] Carlo THETI (1529–1589), *Discorsi delle fortificationi, espugnationi, et difese delle città e d'altri luoghi Hora di nuouo da lui medesimo ricorretti, et ampliati, diuisi in libri otto*, oue diffusamente si dimostra, quali debbano essere i siti delle fortezze, le forme i recinti, fossi, baloardi, castelli, e altre cose a loro appartenenti, con le figure di esse..., in Venetia: Appresso Francesco de Franceschi senese, 1588.

³⁴³ [343] Antoine Picpoul de PINET (1510–1584), *Plantz, pourtraitz et descriptions de plusieurs villes et forteresses, tant de l'Europe, Asie et Afrique que des Indes et terres neuues*, Lyon: 1564.

³⁴⁴ [344] Tomaso PORCACCHI (1530–1585), *L'isole piu famose del mondo*, in Venetia: appresso Simon Galignani et Girolamo Porro, 1576.

- [345] Isole famose porti dell fortezze w skórze białey³⁴⁵.
 [346] Il principe difuso Francisco Fiamelli w skórze żółtey³⁴⁶.
 [347] De cavaleria arte w papierze czerwonym w początku odarta³⁴⁷.
 [348] Le cavalier francois w skórze białey³⁴⁸.
 [349] La trionphare e glorios croce trattato di Jacomo Bossio w skórze białey³⁴⁹.
 [350] Discorsi delle fortificazioni espugnationi di Carlo Theti w skórze białey³⁵⁰.
 [351] Dell istoria della sacra religione et illustrissima militia di S. Giovanni Gierusalemme di Jacomo Bosio parte terza w skórze białey³⁵¹.

P. 30

- [352] La prima parte del generall trattato de numeri et misure di Nicolo Tartagalìa w skórze białey³⁵².
 [353] La terza parte del generall trattato de numeri e misaure di Nicolo Tartegalìa w skórze białey³⁵³.
 [354] Belgi sive regionum descriptio Ludovici Guiguardini w skórze białey³⁵⁴.
 [355] Dechiariatione dell' arbore e discendenza di casa Landi w skórze białey³⁵⁵.

³⁴⁵ [345] Paulo FURLANI, *Isole, famose porti, fortezze e terre marittime*, Venezia (s.a., po 1574.)

³⁴⁶ [346] Giovanni Francesco FIAMELLI, *Il Principe Difeso*, Romae: 1604.

³⁴⁷ [347] Tytuł nieustalony.

³⁴⁸ [348] Pierre de La NOVÈ, *Le cavalerie françois et italienne ou l'art. de bien dresser les chevaux*, Loyon: C. Morillon, 1620.

³⁴⁹ [349] Tytuł nieustalony.

³⁵⁰ [350] Por. nr. 342.

³⁵¹ [351] Giacomo BOSIO (1544–1627), *Historia della Santa Religione et illustrissima militia dei Cavlieri di San Giovanni di Gerusalemme*, Roma: 1594.

³⁵² [352] Niccolo TARTAGLIA (zm. 1557), *General trattato di numeri, et misure. General trattato di numeri, et misure nella quale in diecisette libri si dichiara tutti gli atti operativi, pratiche, et regole necessarie non solamente in tutta l'arte...*, 1556.

³⁵³ [353] Niccolo TARTAGLIA (zm. 1557), *General trattato di numeri, et misure. La terza parte del general trattato di numeri, et misure nel quale si dichiarano i primi principii, et la prima parte della geometria, con bellissimo, et facilissimo modo (...) La quarta parte del general trattato di numeri, et misure nella quale si riducono in numeri quasi la maggior parte delle figure (...) La quinta parte del general trattato di numeri, et misure : nella quale si mostra il modo de essequire con il compasso (...) La sesta parte del general trattato di numeri, et misure nella quale se delvicida quella antica pratica speculativa...*, 1560.

³⁵⁴ [354] Tytuł nieustalony.

³⁵⁵ [355] *Dichiarazione dell' arbore e discendenza di casa Landi*, prima detta di Andito, da Giov. Ant. Mariano con l'aggiunta de gli arbori di casa, Arragonae Cordoua (?).

- [356] Xięga podługowata (...)d bogiń poetyckich z inscriptiami włoskimi sztuk no 32. w skórze białey³⁵⁶.
- [357] Pratica manuele dell artigliera w skórze białey³⁵⁷.
- [358] I carichi militari di F. Lolio Brancatio w skórze białey³⁵⁸.
- [359] Dell introduzione della politica all ragion di Statto w skórze białey³⁵⁹.
- [360] Delle guerre di Flandria libri VI w skórze białey³⁶⁰.
- [361] Theatro militari del capitani Flaminiu w skórze białey³⁶¹.
- [362] Libro primo d'architettura di Sebastiano Serlio Bolognesi w skórze białey³⁶².
- [363] Nova inventione in fabricare di fortezze in varie forme w skórze białey³⁶³.
- [364] Graeci (...)d ad mezo digta che utile e necessaria w skórze białey³⁶⁴.
- [365] Immersi de diversi principi, duchi w skórze białey³⁶⁵.

Variarum linguarum in quarto

- [366] Guerri in Germania w skórze białey³⁶⁶.
p. 31
- [367] La idea dell segretario del Signore Bartholomeo Zuccetti da Alonsa w białej skórze³⁶⁷.

³⁵⁶ [356] Tytuł nieustalony.

³⁵⁷ [357] Luigi COLLIADO (zm. 1641) – wydanie nieustalone; może *Pratica manuale dell'artiglieria*, Milano: 1606; albo Milano: 1641.

³⁵⁸ [358] Fra Lelio BRANCACCIO (ca. 1560–1637), *I carichi militari*, Milano: 1620.

³⁵⁹ [359] Giovanni BOTERO (1544–1617), *Della ragion di stato. Con tre libri delle cause della grandezza e magnificienza della città*, Venetiae: Giolito de Ferrari-Familia, 1589.

³⁶⁰ [360] Guido BENTIVOGLIO (1579–1644), *Della guerra di Flandria*, Coloniae: 1633; albo dzieło Cesare CAMPANA (ca. 1540–1606), *Della guerra di Fiandra fatta per difesa di religione da catholici re di Spagna Filippo secondo, e Filippo terzo di tal nome, per lo spatio di anni trentacinque; descritta fedele, e diligentemente da Cesare Campana gentilhuomo aquilano parte prima; che contiene le cose auenute dall'anno 1559 fin'al 1579*, in Vicenza: appresso Giorgio Greco, 1602.

³⁶¹ [361] *Teatro militare del capitano Flaminio della Croce*, Lantoni: 1613.

³⁶² [362] Sebastiano SERLIO Bolognesi (zm. 1552), *Il primo e secondo libro d'architettura*, Paris: chez Jean Barbe, 1545.

³⁶³ [363] Giambatista BELLICI (1506–1554), *Nova inventione in fabricare di bellezze in varie forme*, Venezia: 1598.

³⁶⁴ [364] Tytuł nieustalony.

³⁶⁵ [365] Tytuł nieustalony.

³⁶⁶ [366] Wydanie nieustalone.

³⁶⁷ [367] *Parte (...) dell'idea del segretario*: I complimenti del Signore Bartolomeo Zucchi, Tom Dusinelli, 1614

- [368] Descripton del origine e premiere fondation de ordre sacre des Chartreux w pergaminie białym³⁶⁸.
- [369] Del Istoria d'Italia w skórze białey³⁶⁹.
- [370] Discriptioni delli principati di Val di Tarò nieoprawna³⁷⁰.
- [371] Il Ratto di Helena w papierze czerwonym³⁷¹.
- [372] Parti prima della philosophia naturale di M. Alessandro Piccolomini, etc. w skórze białey³⁷².
- [373] Chronologia del mondo di M. Francesco Sansouino w skórze białey³⁷³.
- [374] Istoria della guerra fra Turchi e Persiani w skórze białey³⁷⁴.
- [375] La Sphera del mondo di M. Alessandro Piccolomini w skórze białey³⁷⁵.
- [376] Le vita S. Padri insieme col prato spirituale w skórze białey³⁷⁶.
- [377] Le relatione universali di Giovanni Botero Benese. xiąg dwie w skórze białey³⁷⁷.
- [378] Discorsi della vita sobria del Signore Luigi Cornaro w skórze białey³⁷⁸.

³⁶⁸ [368] Francois JARY OCart, *Description de l'origine e première fondation de l'ordre sacre des Chartreux*, Paris: 1578.

³⁶⁹ [369] Francesco GUICCIARDINI – wydanie nieustalone; może *La historia d'Italia (...) con l'annotationi (...) da Thomaso Porcacchi da Castiglione, Arretino*, Venetia: G. Angelieri, 1574; albo *La historia d'Italia nouamente (...) ristampata (...) dal rev. padre Remigio Fiorentino*, Venetia: Nicolo Beuilacqua, 1565.

³⁷⁰ [370] Tytuł nieustalony.

³⁷¹ [371] Virgilio PUCCITELLI (1599–1654), *Il ratto di Helena dramma musicale di Virgilio Puccitelli fato rapresentare della Mta di Vladislao IV re di Polonia et Suetia (...) all' eccmo sgn. Conte di Solre ambasciatore straordinario della Mta Catca*, Vilna: typ. Acad. S.I., 1636.

³⁷² [372] Alessandro PICCOLOMINI (1508–1578), *Della filosofia naturale distinta in due parti, con un trattato intitolato instrumento, et di nuovo aggiunta a queste, la terza parte, di Portio Piccolomini suo nipote*, in Venetia: appresso Francesco de' Franceschi Senese, 1585.

³⁷³ [373] Francesco SANSOVINO (1521–1586), *Cronologia del Mondo di M. Francesco Sansovino divisa in tre libri...*, Venezia: 1580

³⁷⁴ [374] Gio Tommaso MINADOI (1540–1621), *Historia della guerra fra Turchi, e Persiani*, Venetia: Muschio, 1594.

³⁷⁵ [375] Alessandro PICCOLOMINI (1508–1578), *La sfera del Mondo*. Di nuovo da lui ripolita, accresciuta, e... ampliata, e quasi per ogni parte rinovata, e riformata, in Vinegia: appresso Giovanni Varisco, ETPaganino Paganini, [1564?]

³⁷⁶ [376] *Le vite de Santi Padri. Insieme con il Prato Spirituale...*, In Venezia: appresso Fiorauante Prati, 1600.

³⁷⁷ [377] Giovanni BOTERO (1540–1617), *Le relationi universali di Giovanni Botero Benese, divise in quattro parti (...) con le figure, e due copiosissime taule*, In Venetia: appresso Agostino Angelieri, 1595.

³⁷⁸ [378] Luigi CORNARO (1467–1566), *Discorsi della vita sobria del sig. Luigi Cornaro. Ne' quali con l'esempio di se stesso dimostra con quai mezzi possa l'huomo conservarsi sano insin all'ultima vecchiezza*, In Venetia: appresso Marc'Antonio Brogiollo, 1620.

- [379] Le impressi illustri del Signore Ieronimo Ruscelli cum penitus w skórze biały³⁷⁹.
- [380] Dell imprese di Scipion Biagagli gentillhomo Sanese w skórze biały³⁸⁰.
- [381] Supplemento historie del mondo w skórze biały³⁸¹.
- [382] Libri quatro del Antichitta della Citta de Roma w skórze biały³⁸².
- [383] Cosmo Bartoli Academicus Florentinus w skórze biały³⁸³.

P. 32

- [384] Consideratio di cose di stato w skórze biały³⁸⁴.
- [385] Vita di Pio V xiąg dwie w skórze biały³⁸⁵.
- [386] Secta del mondo chronologicha w skórze biały³⁸⁶.
- [387] Istoria della guerra fra Turchi et Persani w skórze biały³⁸⁷.
- [388] Istoria del Mondo dal Cesare Compagna w skórze biały³⁸⁸.
- [389] Discorsi del Signore Philippo Cauriana w skórze biały³⁸⁹.
- [390] Vita del Francesco Borgia w skórze biały³⁹⁰.
- [391] Discorsi del Scipione Amiratto w skórze biały³⁹¹.
- [392] Relationi Boteri xiąg dwie w skórze biały³⁹².

³⁷⁹ [379] Girolamo RUSCELLI, Vincenzo RUSCELLI, *Le imprese illustri del signor Jeronimo Ruscelli*. Aggiuntovi nuovamente il quarto libro da Vincetio Ruscelli da Viterbo. Al serenissimo principe Guglielmo Gonzaga duca di Mantova et Monferato. In Venetia: appresso Francesco de Franceschi senesi, (1583–)1584.

³⁸⁰ [380] Tytuł nieustalony.

³⁸¹ [381] Tytuł nieustalony.

³⁸² [382] Lucio FAUNO (zm. po 1552), *Delle antichità dellà di Roma libri V*, Venezia: Michele Tramezzino, 1552.

³⁸³ [383] Cosimo BARTOLI (1503–1572), *Discorsi historici universali*, Venezia: Francesco de' Franceschi, 1569.

³⁸⁴ [384] Tytuł nieustalony.

³⁸⁵ [385] Tytuł nieustalony.

³⁸⁶ [386] Tytuł nieustalony.

³⁸⁷ [387] Tytuł nieustalony.

³⁸⁸ [388] Cesare CAMPANA (ca. 1540–1606), *Aggiunta all'Historie del mondo del sig. Cesare Campana*. Scritta da graue autore, ne la quale breuemente si narrano tutte le cose notabili auenute dal anno 1595. sino al 1600, in Brescia: appresso Francesco Tebaldino, 1601.

³⁸⁹ [389] Filippo CAURIANA, *Discorsi... sopra i primi cinque libri di Cornelio Tacito...*, in Fiorezzia; per Filippo Giunti, 1598.

³⁹⁰ [390] Pedro de RIBADENEYRA SJ (1527–1611), *Vita del P. Francesco Borgia, che fu duca di Gandia, e poi religioso, e terzo Generale della Compagnia di Gesu*, In Firenze: appresso Michelagnolo Sermartelli, 1600.

³⁹¹ [391] *Discorsi del Signor Scipione Ammiratto sopra Cornelio Tacito, nouamente posti in luce*, Venezia: Philippe Giunti, 1599.

³⁹² [392] Giovanni BOTERO (1544–1617), *Relatione della Republica Venetiana*, Venetia: appresso Giorgio Varisco, 1608.

- [393] Pauli dela Scala de rerum causis et successibus w skórze białey³⁹³.
[394] Giartino w skórze żoltey³⁹⁴.

Variarum linguarum in octavo

- [395] Trattado hiszpańskie w skórze białey³⁹⁵.
[396] Lettioni sopra dogma Francisci Panigarola minorum osservatorum w skórze białey³⁹⁶.
[397] Delle regione di Stato Giovanni Botero w skórze białey³⁹⁷.
[398] Grammatica gallica w skórze białey³⁹⁸.
[399] Catechismo Romano w skórze białey³⁹⁹.
[400] La historia Romualdina w skórze białey⁴⁰⁰.
[401] Historia de la China w skórze czerwoney⁴⁰¹.
[402] Lettioni sopra dogma del Panigarola w skórze białey⁴⁰².
[403] Raccolta e alcune scritture w skórze białey⁴⁰³.
[404] Libri militari w skórze białey⁴⁰⁴.

P. 33

- [405] Banchetto de mal w papierze białym⁴⁰⁵.

.....
³⁹³ [393] Pauli principis de la SCALA, *Miscellanea de rerum causis et successibus...*, Coloniae Agrippinae: apud Theodorum Graminaeum, 1570.

³⁹⁴ [394] *Giartino* – tytuł nieustalony.

³⁹⁵ [395] *Trattado hiszpańskie* – tytuł nieustalony.

³⁹⁶ [396] Francesco PANIGAROLA (1548–1594), *Lettioni sopra dogmi dette Calviniche*, Venezia: 1584.

³⁹⁷ [397] Por. nr. 359.

³⁹⁸ [398] *Grammatica gallica in usum iuventutis maxime polonae composita ...* Dantisci: sumptibus G. Försteri, 1649 (?).

³⁹⁹ [399] *Catechismo Romano* – wydanie nieustalone.

⁴⁰⁰ [400] Luca HISPANUS – wydanie nieustalone; może *Romualdine seu eremitice Montis Coronae Camaldolensis Ordinis historiae*, In eremo Rhuensi 1587 (tradotta da Guilio Premuda), Venezia: 1590 albo A. Astivillio, *Romualdina seu eremitica Camaldulensis ordinis historia*, Parisiis: 1631.

⁴⁰¹ [401] *Historia de la China* – tytuł nieustalony.

⁴⁰² [402] Francesco PANIGAROLA (1548–1594), *Lettioni Sopra Dogmi nelle quali da lui dette Calviniche come si confonda la maggior parte della dottrina di Gio. Calvino, e con che ordine si faccia, doppò la lettera si dimostrerà*, in Ferrara: appresso Giulio Vasalini e Giulio Cagnacini, 1585.

⁴⁰³ [403] *Raccolta e alcune scritture* – tytuł nieustalony.

⁴⁰⁴ [404] *Libri militari* – tytuł nieustalony.

⁴⁰⁵ [405] Giulio Cesare CROCE (1550–1609), *Banchetto de' mal cibati. Comedia dell'academico frusto recitata da gli affamati nella città calamitosa a 15. del mese dell'estrema miseria, l'anno dell'aspra, e insopportabile necessità*, In Oruieto: per il Colaldi, 1613.

- [406] *Littere Claudio Ptolomaei* xiąg dwie, jedna w skórce białey, druga w czerwoney⁴⁰⁶.
- [407] *Avisi dell Giappone* w skórce białey⁴⁰⁷.
- [408] *Historia Villagros* [...] w skórce białey⁴⁰⁸.
- [409] *Dichiaratione di Tucella historie* w papierze⁴⁰⁹.
- [410] *Le lettere di M. Bernardo Tasso* w skórce białey⁴¹⁰.
- [411] *La dilettevole historia di Heliodoro* w skórce czerwoney⁴¹¹.
- [412] *Della summa de decreti universali in ogni materia* w skórce zołtey⁴¹².
- [413] *Vegetio del arte militare in la commune lingva* w skórce białey⁴¹³.
- [414] *Dictionaire in octavo majore* w skórce białey⁴¹⁴.
- [415] *Histoire de derniers troubles de France* w skórce białey⁴¹⁵.
- [416] *Histoire de France* xiąg dwie w skórce białey⁴¹⁶.
- [417] *La stres de messire Honore discours* w skórce białey⁴¹⁷.
- [418] *Delle memorie di Filipo di Comines, caualiero e signore Argentoni* w skórce białey⁴¹⁸.
- [419] *Concetti del signore A.R.A.D.Q. padre D.I.* w skórce białey⁴¹⁹.
- [420] *Regula del padre S. Benedicto* w skórce białey⁴²⁰.
- [421] *Ricordi Onera* w skórce białey⁴²¹.
- [422] *La civil conuersatione del Signore Steffano Guazzo bez oprawy*⁴²².

.....

⁴⁰⁶ [406] *Littere Claudio Ptolomaei* – tytuł nieustalony.

⁴⁰⁷ [407] *Avisi dell Giappone* – tytuł nieustalony.

⁴⁰⁸ [408] *Historia Villagros* – tytuł nieustalony.

⁴⁰⁹ [409] *Dichiaratione di Tucella* – tytuł nieustalony.

⁴¹⁰ [410] Bernardo TASSO (1493–1569) – wydanie nieustalone; może *Delle lettere di M. Bernardo Tasso*, in Vinegia: appresso Francesco Lorenzini da Turino, 1561; inne wydanie: *Lettere*, pars 1–2, Venezia: Gabriele Giolito de Ferrari, 1562–1575.

⁴¹¹ [411] Leonardo GHINI (1535–1589), *La dilletevole historia di Heliodoro*, Genova: 1582.

⁴¹² [412] Timotheo ROSSELLO, *Della Summa de' secreti universali in ogni materia*, Parte prima, in Venetia: per Giovanni Bariletto, 1575.

⁴¹³ [413] Flavius VEGETIUS Renatus (V w. n.e.), *De l'arte militare ne la commune lingua*, In Venetia: per Comin de Tridino de Monferrato, 1540.

⁴¹⁴ [414] *Dictionaire* – tytuł nieustalony.

⁴¹⁵ [415] *Histoire de derniers troubles de France* – tytuł nieustalony.

⁴¹⁶ [416] *Histoire de France* – tytuł nieustalony.

⁴¹⁷ [417] *La stres de messire Honore discours* – tytuł nieustalony.

⁴¹⁸ [418] Filippo di COMINES, cavaliere e signore D'Argentone, *Delle Memorie* intorno alle principali attioni di Ludovico Undicesimo, e di Carlo Ottavo suo Figliuolo, amendue re di Francia libri, Venetia: appresso Girolamo Bordini, 1640.

⁴¹⁹ [419] *Concetti* – tytuł nieustalony.

⁴²⁰ [420] *Regula del padre S. Benedicto* – wydanie nieustalone.

⁴²¹ [421] *Ricordi Onera* – tytuł nieustalony.

⁴²² [422] [Stefano Guazzo], *La civil conversatione del Signor S. G. gentilhummo di Casale di Monferrato, divisa in quattro libri*, Vinegia: 1575.

- [423] Los siete libros dela Diana de Jorge de Monte Major w białej skórze⁴²³.
- [424] S. vin des quatrains de manieres bez oprawy⁴²⁴.
- [425] Martirio del beato Simone Trentino w papierze starym oprawna⁴²⁵.
- [426] Dictionariolum latino-gallicum w skórze białej⁴²⁶.

In 16to

- [427] Scorta del Peccatore w skórze białej⁴²⁷.
- [428] Risposta di M. Girolamo Mutio Iustinopolitano w skórze czarnej⁴²⁸.
- [429] Orlando Furioso seu Ariosto w skórze białej⁴²⁹.

P. 34 Classis XXIII sub titulo Polonici

- [430] Zamek Niesmirtelney chwaly Adama Kassanewskiego y Elzbiethy Huszczanki pod fest weselny przez Albrychta Wysockiego wystawiony w pulatlasin czerwonym⁴³⁰.
- [431] Uniwersalow poborowych numero trzynaście⁴³¹.

⁴²³ [423] Jorge de MONTEMAYOR (1520–1561), *Los siete libros de la Diana...*, Barcelona: en casa de Jayme Cortey, 1561.

⁴²⁴ [424] *S. vin des quatrains de manieres* – tytuł nieustalony.

⁴²⁵ [425] Wydanie nieustalone, znane tylko późniejsze Benedetto BONELLI, *Dissertazione apologetica sul martirio del beato Simone da Trento nell'anno 1475 dagli Ebrei ucciso*, In Trento: per Gianbattista Parone stampator vescovile, 1747.

⁴²⁶ [426] *Dictionariolum latino-gallicum* – tytuł nieustalony.

⁴²⁷ [427] Luis de GRANADA (Ludovicus Granatensis, 1504–1588), *Scorta del peccatore, oue si tratta lungamente della beltà; E de' beni inestimabili della virtù; E com'ella s'ottenghi*. Del r.p.f. Luigi di Granata, dell'Ordine di s. Domenico. Ridotto dalla spagnuola, nella lingua italiana, da Alfonso Ruspagliari. Con due tauole, l'vna de' capitoli, et l'altra delle cose piu notabili. E questo e l'ottauo fiore della nostra Ghirlanda Spirituale, del Granata, In Vinegia: presso Gabriel Giolito de' Ferrari, 1576.

⁴²⁸ [428] Francesco BETTI (1521–1590), Girolamo MUZIO (1496–1576), *Risposta di M. Girolamo Mutio Iustinopolitano ad vna lettera di F. Betti (...) scritta allo Illustriss. (...) Signor Marchese di Pescara, co testimoni delle diuine Scritture, de piu antichi, et piu dotti padri, de concilij, et anchora de decreti de Romani Pontefici chiarissimamente confutata*, Basileae: Pietro Perna, 1560 (?).

⁴²⁹ [429] Lodovico ARIOSTO (1474–1533) – wydanie nieustalone; może *Orlando Furioso*, Venezia: L. Griffio, 1628.

⁴³⁰ [430] Aleksander Walerian WYSOCKI, *Zamek Nieśmirteleny chwały dwanaście bram na kształt najwyższego nieba mający nowemi książycami ozdobiony. W którym (...) Adam Kazanowski, stolnik Koronn (...) Aleksandra Słuszki, wojewody Mińskiego (...) y Zophiey Zenowiczony Słuszczyney, wojewodziny Mińskiej (...) córkę, jey, Elizabethę oblubienicę sobie od najwyższego przyrzaną y daną szczęśliwie wprowadza*, Vilnae: typ. Acad. S.I., 1634.

⁴³¹ [431] *Uniwersały poborowe* – wydanie nieustalone.

[432] Constituti seymowych numero trzydzieści siedem⁴³².

In quarto

- [433] Dokonanie pobożne Xięcia Jego Mości Albrychta Władysława Radziwiłła w papierze⁴³³.
- [434] Snopek Naywyższego Zygmunta III z prosta oprawny⁴³⁴.
- [435] Summariusze cudów bl. Stanisława Kostki z prosta oprawny⁴³⁵.
- [436] Harmonia elekcji Władysława IV s prosta oprawna⁴³⁶.
- [437] Tytuł po tytułach Sapieżyney w czerwoney skórze⁴³⁷.
- [438] Żałoba po śmierci Constantiey królowej polskiej w skórze czerwoney⁴³⁸.
- [439] Grono winne Krzysztopha Sapiehy w białey skórze⁴³⁹.
- [440] ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ albo odpowiedź Krzysztopha Philetheba 11 xiązki o synodzie brzeskim w skórze czerwoney⁴⁴⁰.

⁴³² [432] *Konstytucje seymowe* – wydanie nieustalone.

⁴³³ [433] Baltazar Krzysztof ZALESKI SJ, *Dokonanie Pobożne przy pańskim pożyciu Jaśnie Oświeconego Książęcia Jego M. Pana Albrychta Władysława Radziwiłła, Książęcia na Olyce i Nieświeżu, hrabi na Szydłowcu i Mirze, kasztelana wileńskiego, starosty szereszewskiego, etc. etc., w kościele Nieświeskim Soc. Jesv na pogrzebnym kazaniu wystawione 20. Octob: Anno 1636 przez ks. Krzysztofa Zalewskiego Theologa Soc: Iesv Kollegium Nieświeskiego, na ten czas rektora, w Wilnie, w Drukarni Akademickiej Societatis Iesv, 1637.*

⁴³⁴ [434] Jakub OLSZEWSKI (ca 1586–1634), *Snopek Najjaśniejszego Zygmunta III króla polskiego i szwedzkiego (...)* w Bogu przez żywota świątobliwość, w Rzeczypospolitej przez szczęśliwe panowanie, w Kościele przez Pańska opiekę ufundowany 30 Kwietnia ach od śmierci pożęty..., [Wilno] 1632.

⁴³⁵ [435] Tytuł nieustalony, może *Relacya abo opisanie cudów Stanisława Kostki*, Kraków: A. Piotrowczyk, [po 22 VII] 1630.

⁴³⁶ [436] Jakub OLSZEWSKI (ca 1586–1634), *Harmonia nieba y ziemi na szczęśliwą elekcję najjaśniejszego Władysława IV z laski Bożej króla polskiego, w: książęcia litewskiego, ruskiego, pruskiego, mazowieckiego, żmudzkiego, inflanckiego, etc., szwedzkiego, gockiego, wandalckiego dziedzicznego króla, obranego cara moskiewskiego*, Wilno: drukarnia akademicka, [po 27 stycznia 1633].

⁴³⁷ [437] Jakub OLSZEWSKI (ca 1586–1634), *Tytuł po tytułach naleziony po zgubionych (...)* *Gryzelle Wodynskiej Sapieżyney...*, [Wilno] 1633.

⁴³⁸ [438] Tytuł nieustalony.

⁴³⁹ [439] Jakub OLSZEWSKI (ca 1586–1634), *Grono winne pod Zodiakiem Sapieżyńskim w młodym wieku dojrzalej cnoty*. Na pogrzebie WP JMP Krzysztofa Sapiehy wojewodzica wileńskiego, pisarza WXL w kościele św. Michała wystawione 27XI1631, Wilno: 1631.

⁴⁴⁰ [440] Krzysztof BRONSKI PHILATET (ca 1568–1624), *Apokrisis abo odpowiedz na Xiązki o Synodzie Brzeskim, imieniem ludzi starożytnej religii greckiej, przez Chrystophora Philaletha w porywczą dana*, Ostroróg [Wilno?] 1597.

P. 35 Classis XXIV sub titulo Germanici

- [441] Alte und Newes Kriegs-Kalendar w papierze⁴⁴¹.
 [442] Trillen-buch alias Waffenhandlung von der Herrn (...) ^{d442}.
 [443] Genealogia oder Stammbuch des hochleblichen Hauses Österreich w armezynie czerwoney⁴⁴³.
 [444] Zwö deutsche Prödige w skórze białej⁴⁴⁴.
 [445] Jesuiten Spiegell w oprawie czerwoney⁴⁴⁵.
 [446] Dictionarium Deutsch-Italienisch und e contra w papierze złotym⁴⁴⁶.
 [447] Schreib-Calender w skórze złotey⁴⁴⁷.

P. 36 Classis XXV sub titulo Slauonici in quarto

- [448] Xiąg słowieńskich w różny tractuiących materiach numero sześć, jedna w skórze białej, druga w czarney, ostatek w skórze czerwoney⁴⁴⁸.

In octauo

- [449] Xiąg słowieńskich w skórze czerwoney oprawnych numero dwie⁴⁴⁹.

P. 37 Classis XXVI sub titulo Prohibiti

- [450] Cipriani Leouicii Ephemerides et opera mathematica w deskach skurą czerwona krytych⁴⁵⁰.
 [451] Joannis Budini de republica w skórze białej⁴⁵¹.

⁴⁴¹ [441] *Altes und Newes Kriegs-Kalendar* – tytuł nieustalony.

⁴⁴² [442] Jacob de GELN, *Trillenbuch oder Waffenhandlung von der Rohren Mussquetten und Spiessen gestelt nach der Ordnung des hochgeborenen Fürsten und Herrn Moritzen, Prinzen von Oranien, graven von Nassaw figürlich abgebildet mit beygefügeten unterrichtung*, Franckfurt: bey Wilhelm Hoffmann, 1609.

⁴⁴³ [443] *Genealogia oder Stammbuch des hochleblichen Hauses Österreich*, Neustadt: 1598.

⁴⁴⁴ [444] *Zwö deutsche Prödige* – tytuł nieustalony.

⁴⁴⁵ [445] *Jesuiten-Spiegel darinn augenscheinlich zu zehen was seltsame abentheuerliche Sachen die Jesuiter treiben*, Brunsbergae: 1603.

⁴⁴⁶ [446] *Dictionariolum deutsch-italienisch* – tytuł nieustalony.

⁴⁴⁷ [447] *Schreib-Calender* – tytuł nieustalony.

⁴⁴⁸ [448] Tytuły nieustalone.

⁴⁴⁹ [449] Tytuły nieustalone.

⁴⁵⁰ [450] *Cipriani Leouicii* – tytuł nieustalony.

⁴⁵¹ [451] Ioannis BODINI (1530–1596) Andegavensis, *De republica libri sex*, latine ab autore redditi, multo quam antea locupletiores cum indice copiosissimo, apud Ioannem Wechelum et Petrum Fischerum consortes, 1591.

- [452] Suidae Historica w deskach skurą czerwoną krytych⁴⁵².
- [453] Strabonis Commentarium rerum geographicarum cum notis Guilielmi Xilandri⁴⁵³.
- [454] Pomponii Mella de Orbis situ cum commentariis Joachimi Vadiani w deskach skurą czarną krytych⁴⁵⁴.
- [455] Conradi Gisneri Bibliotheca per Iosiam Simlerum et Conradum Licostenem locupletata cum historia Veneta w deskach⁴⁵⁵.
- [456] Stanislai Sarnicii de rebus Polonorum et Lithuaniae w deskach skurą czerwoną krytych⁴⁵⁶.
- [457] Scriptores rerum Gallicarum per Schleidanum w skórze ciemnozieloney⁴⁵⁷.
- [458] Hadriani Gamman Gandauensis xiąg dwie w jedney imperii ac sacerdotii ornatus, w drugiey omnium gentium imagines w skórze białey⁴⁵⁸.
- [459] Chronica Prodigiorum et ostentorum Conradi Licostenis w skurze czerwoney⁴⁵⁹.

In quarto

- [460] Cardanus de supplemento Almanach w skórze czarney⁴⁶⁰.

.....

⁴⁵² [452] *Suidae Historica, caeteraque omnia que ulla ex parte ad cognitionem rerum spectant, solis verborum explicationibus (...) praetermissis*. Opus iucunda rerum varietate et multiplici eruditione refertum (...) Opera vero ac studio Hiero[nimi] Wolfii in latinum sermonem conversa (...), Basileae: [1564].

⁴⁵³ [453] Wydanie nieustalone; może STRABO *Rerum geographicarum libri XVII* (cum notis Guilielmi Xilandri).

⁴⁵⁴ [454] Pomponius MELA (zm. ca. 45 n.e.) – wydanie nieustalone; może *De orbis situ libri tres (...) cum commentariis Joachimi Vadiani Helvetii*, Basileae: apud Andream Cratandrum, 1522; albo Lutetiae Parisiorum: 1536.

⁴⁵⁵ [455] Conrad GESNER (1515–1565), *Bibliotheca universalis sive catalogus omnium scriptorum in tribus linguis, Latina, Gaeca et Hebraica*, Tiguri: apud Christophorum Froschoverum, 1545; t. 2. *Pandectarum sive partitionum universalium libri XXI*, 1548; *Appendix Bibliothecae...*, 1555 (?).

⁴⁵⁶ [456] Stanisław SARNICKI (1532–1597), *Annales sive de origine et rebus gestis Polonorum et Lithuanorum libri octo*, Cracoviae: 1587.

⁴⁵⁷ [457] *Scriptores nobilissimi duo Gallicarum rerum – Frossardus in brevem historiarum memorabilium epitomen contractus, Philippus Cominaeus de rebus gestis a Ludovico XI et Carolo VIII, Francorum regibus*. Ambo a Joanne Steidano e Gallico in Latinum sermonem conversi, Francoforti: haeredes Andreae Wecheli, 1584.

⁴⁵⁸ [458] Tytuł nieustalony.

⁴⁵⁹ [459] Conradus LYCOSTHENUS (Konrad Wolffhart 1518–1561), *Prodigiorum ac ostentorum Chronicon*, Basileae: per Henricum Petri, 1557.

⁴⁶⁰ [460] Hieronymus CARDANUS (1501–1576) – wydanie nieustalone, może: *Libelli duo: unus, de Supplemento Almanach, alter, de restitutione temporum et motuum coelestium, item*

- [461] Henrici Arsii theologia mistica w skórze białej⁴⁶¹.
[462] Pauli Scalichii sermo de genealogia w skórze czerwonej⁴⁶².

In octavo

- [463] Erasmi Rotherdami lingua w deskach skórą czerwoną krytych⁴⁶³.

P. 38 Classis XXVII sub titulo Manuscripty polskie

- [464] Kronika Strykowskiego pisana w skórze czarnej⁴⁶⁴.
[465] Peregrynacya Hierosolimitanska pisana w skórze czarnej⁴⁶⁵.
[466] (...)° Jego Mości Pana Starosty Zmagd. (?) za podskarbstwa przychody pieniędzy stołowych xiąg dwie.
[467] Listi commissarini w skórze białej.
[468] Inwentarz ciwuństwa Derwian wielkich podania PP. Marcikiewiczom w papierze bronatnym.
[469] Inwentarz dworu zaleskiego w roku 1599 sprawowany bez oprawy.
[470] (...)° quitków mińskich y bobrzyńskich za podskarbstwa J.M. Pana starosty żmudzkiego.
[471] Akta z (...)° Pana (...)° bez oprawy.

In quarto

- [472] Manuscript ruski stary jeden.

P. 39 Classis XXVIII sub titulo Manuscripty lacińskie in folio

geniturae 67. Insignes casibus et fortuna, cum expositione, Nürnberg: J. Petreius, 1543; albo Libelli Quinque: De supplemento Almanach. De restitutione temporum et motuum coelestium. De iudiciis geniturarum, Nürnberg: J. Petreius, 1547.

- ⁴⁶¹ [461] *Henrici Arsii* – tytuł nieustalony.
⁴⁶² [462] Paul SCALIGER (Paulus Scalichius de Lika, 1534–1575), *Sermo (...) Genealogia de antiquissima Scalichiorum (...) origine*, Argentinae: apud Christophorum Mylium, 1561.
⁴⁶³ [463] Erasmus Desiderius ROTTERDAMUS (1466–1536), *Lingua*, Cracoviae: H. Vietor, 1526; albo *Lingua (...) opus novum et hisce temporibus amplissimum*. Plutarchi. Utrum grauiores sint anii morbi atque corporis, Lugduni: Seb. Gryphius Germ. excudebat, 1525.
⁴⁶⁴ [464] Zapewne odpis z wydania *Kroniki polska, litewska, żmódzka i wszyskiej Rusi* Macieja Strykowskiego, jakie ukazało się w Królewcu w 1582 r.
⁴⁶⁵ [465] Być może oryginał rękopiśmienny dzieła Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła (1549–1616), wydane jako *Peregrinacia abo pielgrzymowanie do Ziemi Świętej (...) Pana, Jego M. P. Mikołaja Chrystofoa Radziwiłła, xiążecia na Ołyce y Nieświeżu (...), przez Jego M. X. Thomasa Tretera, (...), ięzykiem Lacińskim napisana y wydana, a przez X. Andrzeia Wargockiego na polski przelożona, w Krakowie, w drukarni Symona Kęmpiniusa, 1607.*

- [473] Xięga pisana de bello inter Sigismundum I et Marchionem Brandenburgiensem w deskach skura czerwoną krytych.
- [474] Promptuarium Statutorum omnium Regni Poloniae⁴⁶⁶.
- [475] Przepis roznych starych listow łacińskich w różney okaziey w skórze czerwoney.
- [476] Prolegomena in universam Artistoteli philosophiam w skórze białey.
- [477] Poemata Rauisii societa[tis Jesu] w skórze białey⁴⁶⁷.

In quarto

- [478] Manuscript ręki xięcia Jego Mości Pana Canatora de Politica.
- [479] Tractatum de logica xiąg dwie w skórze białey.

P. 40 Classis XXIX sub titulo Manuscripty włoskie in folio minore

- [480] De electione summorum pontificum w skórze białey.
- [481] Conclauē Marcelli w skórze białey.
- [482] Conclauē papae Leonis xiąg dwie w skórze białey.
- [483] Modus eligendi pontificem.

In quarto majore

- [484] Ricordi generali per ministri w skórze białey.
- [485] Peregrynacya po włosku pisana nieoprawna.

P. 41 Classis XIX sub titulo Manuscripty niemieckie

- [486] Achillis Scipionis Opera niemieckim pisane językiem w deskach skurą krytych.
- [487] Instructia niemiecka Matyassa arcyxięcia Rakuskiego koniuszemu generalnemu dana w pewney transactiey.

In quarto

- [488] Turken Stewir w deskach skurą czerwoną pokrytych.

⁴⁶⁶ [474] Por. nr. 89.

⁴⁶⁷ [477] Zapewne odpis dzieła Johanna Ravisiusa Textora (1480–1524), francuskiego humanisty.

P. 42 **Mapp mundsztuków fortec y inszych sztuk abrysy**

- [489] Mappa na pergaminie białym Europy i Affryki farbami iluminowana za wilka.
- [490] Mappa druga farbami luminowana oblężenia Jasały (?) Małej (?) na papierze podkleionym.
- [491] Mundsztukow rysowanych no piędziesiąt y pięć.
- [492] Abrysow różnych arkuszowych prostych sztuk dziesięć.
- [493] Insignia kardynalskie drukowane in Regali folio.
- [494] Wizerunki chorągiewek arkuszowych dwa.
- [495] Abrys oblężenia Smoleńska za króla Władysława Czwartego płótnem podkleiony na pularkaszku⁴⁶⁸.
- [496] Abrys ucztowania (?) dział do przeprawy (...)°.
- [497] (...)° wojskowych (...)° dwa, jeden in folio, drugi in quarto.
- [498] (...)° arkuszow kilka.
- [499] Manuscripta in folio seu diplomata caesaris Ferdinandi, creatoris in Deus comites, equites.
- [500] Copia privilegii pro commutatione quaecundam villam in Zagość (?) ręki Xięcia Nieboszczyka.
- [501] (...)° krótkie na nowe (...)° od Panów (...)° wydane in folio.
- [502] (...)° francuska z początku udarta.
- [503] Inszych papierów mniej (...)° fascykuł.

P. 43 **Bibliotheki Zamku Nieświeskiego część wtóra ad seriem alphabeti sporządzona y rozłożona w roku 1651 z rozkazania Jego Xiążęcy Mości Maii et Junii diebus.**

- P. 44 Tantum unius ingenio Tullii Romanus creuit sermo quantum ductu et auspitiis omnium quos Romano unquam civitas habuit Deum creverat imperium.
Ex libro Ignarus discit, sciens illustratur, illustratus assumit, in perfectamque crescit sapientiae notam.

⁴⁶⁸ [495] Być może odniesienie do międzyrytowej mapy złożonej z 16 płyt naklejanych na sklejkę autorstwa Willema Hondiusa (po 1597–1652), określona przez rytownika jako *Smolenscium vrbs, ope Divina Vladislai IV. Poloniae Sveciaque Regis invictissimi Principis, virtute liberatum, obsessi obsessores Moscovita et | auxiliarii, victi armis hostes fortitudine, vita donati clementia inusitata. Anno M. DC. XXXIV*. Egzemplarz tej mapy znajduje się w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie, nr. inw. Gr. Pol. 4155.

Licet crescos et darios spires,
litterae ait D. Hieronymus marsupium non sequentur sudoris comites
sunt et laboris sociae ieiuniorum non saturitatis, continentiae non lu-
xuriae⁴⁶⁹.

Multas nobis imagines non solum ad intuendum⁴⁷⁰,
rerum etiam ad imitandum nostra propofuit.
Non in pingui epulatur convivio labor,
sudoris et maciei affinis est.

P. 45 **Pagina I continens literam A in folio**

- [504] Appiani Alexandrini Romanum Historiarum item de bellis ciuilibus libri quinque⁴⁷¹.
- [505] Annalium Ecclesiasticum tomus XIX complectans historiam ortus et progressus Haeresum veteronovarum⁴⁷².
- [506] Antonii Broickunii a Koningstein in quatuor Evangelia enarrationum opus⁴⁷³.
- [507] Acta interregni post mortem serenissimi et gloriosissimi olim Sigismundi III regis Poloniae⁴⁷⁴.
- [508] Alma Academia et Universitas Vilmensis Societatis Jesu de Polonia pacifica⁴⁷⁵.
- [509] Auberti Miraei Bruxellensis de origine equestrium sive militarium ordinum libri II⁴⁷⁶.

⁴⁶⁹ Por. Hieronymus, *Apologia aduersus libros Rufini*, Lib. 1.

⁴⁷⁰ Por. Cicero, *Orationes. Pro Archia*, 14.

⁴⁷¹ [504] APPIANUS Alexandrinus (II w.n.e.) – wydanie nieustalone; np. *De ciuilibus Romanorum bellis historiarum libri quinque. Ejusdem libri VI: Illyricus, Celticus, Lybicus, Syrius, Parthicus et Mithridaticus (...)* P. Vellei Paterculi historiae Romanae duo volumina per Beatum Rhenanum, Parisiis: ex officina Michaelis Vasconi, 1538: albo *De ciuilibus Romanorum bellis historiarum libri quinque. Ejusdem libri VI: Illyricus, Celticus, Lybicus, Syrius, Parthicus et Mithridaticus*, Lugduni: apud haereditas Sebastiani Gryphii, 1560.

⁴⁷² [505] Por. nr. 102, 113.

⁴⁷³ [506] Antonius BROICKWY a Königstein (ok. 1475–1541), *In quatuor Evangelia enarrationum, nunc primum ex ipso archetypo excerptarum*, Coloniae: Eucharius excudebat, impensis Petri Quentell, 1539.

⁴⁷⁴ [507] *Acta interregni post mortem serenissimi et gloriosissimi olim Sigismundi III regis Poloniae*, Cracoviae: in officina A. Petrcovii, 1632.

⁴⁷⁵ [508] Tytuł nieustalony.

⁴⁷⁶ [509] Aubertus MIRAЕUS (1573–1640), *Origines equestrium sive militarium ordinum libri duo*, Antverpiae: David Martinus, 1609.

P. 46 Pagina II continens eandem contnens literam in quarto

- [510] Applausus in auspicatissimam Illustrissimi et Reverendissimi Domini Abraham Woyna adventum⁴⁷⁷.
- [511] Astrea apud Iouem suplex ex triplici anagrammatissimo Sigismundi III Poloniae et Sueciae regis⁴⁷⁸.
- [512] Andreae Sokonei fax nuptialis illustrissimorum conjugum comitis in Tęczyn et ducissae Radiwiliae⁴⁷⁹.
- [513] Adriani Korzeniewski panegiricus naturalis ad illustres coniuges dominum Saulum Woyna et Elisabetham Nicolai Sapiehae filiam⁴⁸⁰.
- [514] Andreae Recici Instigatoris regni V nobil. accusationis in Christophorum Zborovium actiones tres, de fide publica, de prescriptionibus ante iudicium oppositis, de criminibus⁴⁸¹.
- [515] Andreae Volani de libertate politica siue civili libellus lecta non indignus⁴⁸².
- [516] Applausus pitridum in celeberrima Vladislai Sigismundi inauguratio-ne authore Christophoro Wilski⁴⁸³.
- [517] Adagia polonica Georgii Cnapii e Societatis Iesu⁴⁸⁴.

P. 47 Pagina III eandem continens literam in octavo

- [518] Alberti Stanisłai Radziwil ducis in Olyka Cancellarii Supremi Magni Ducatus Lithuaniae suspioiam animae penitentis w sexternach nie-oprawna⁴⁸⁵.

⁴⁷⁷ [510] *Echo lyrica inter montes, lucos fontes lycei Academici Vilnensis S.I. in felici (...) Abraham Woyna, episcopi Vilnensis in suam cathedram ingressu af gentilitiorum eiusdem litvorum clarissimum clangorem, excitata*, Vilnae: typ. Acad. S.I, 1631; albo *Triplex litvorum concensus in auspicatoingressu ad episcopatum Vilnensem (...) Abraham Woyna (...) per Joannem et Matthiam Radziminoczios in Alma Academiae Vilnensis S.I.*, Vilnae: 1631.

⁴⁷⁸ [511] Andreas LOEAECHIUS, *Astrea apud Jovem supplex et triplici anagrammatismo Sigismundi III*, Kraków: druk. Łazarzowa, 1605.

⁴⁷⁹ [512] Tytuł nieustalony.

⁴⁸⁰ [513] Tytuł nieustalony.

⁴⁸¹ [514] Tytuł nieustalony.

⁴⁸² [515] Andrzej WOLAN (Andreas Volanus, ok. 1531–1610), *De libertate politica sive civili libellus lectu non indignus*, Cracoviae: in officina Matthiae Wirzbietae typographi S.R.M., 1572.

⁴⁸³ [516] Tytuł nieustalony.

⁴⁸⁴ [517] Grzegorz KNAPIUSZ SJ (Knapski, Cnapius, ca. 1564–1639), *Thesauri Polono-Latino-Graeci tomus Tertius, continens Adagia polonica selecta, et sententias morales ac diceria faceta, honesta. Latine et greace reddita*, Kraków: 1632.

⁴⁸⁵ [518] Stanisław MOGILNICKI SJ, *Carmen parentale in exequis illustrissimi Sac. Rom Imp. Principis et domini domini Alberti Radziwil ducis in Olyka et Nieswiz (...) Maecenatis de se perbene meriti...*, [Vilnae: typis Academicis S.I., 1593].

- [519] Auberti Miraei Bruxellensis Notitia patriarchatum et episcopatum supremorum orbis christiani⁴⁸⁶.
- [520] Anthonius de Arena provincialis de Bragardissima villa de soleriis⁴⁸⁷.
- [521] Apophtegmata Conradi Lycostheris per locos communes juxta alphabeti seriem digesta⁴⁸⁸.
- [522] Arithmetica integrorum a Magistro Johanne Broscio edita⁴⁸⁹.

P. 48 **Pagina IV continens Literam B in folio**

- [523] Bernardi Telesii de rerum natura libri IX⁴⁹⁰.

In quarto

- [524] Bartholomei Burchelati Phisicii Commentariorum memorabilium multiplicis historiae Taruisinae lacuples promptuarium⁴⁹¹.
- [525] Baltazara Przyłuskiego Treny o śmierci Thekli Wollowiczowny Xiężny Radziwiłowej⁴⁹².

In octavo

- [526] Bonifacii Ragusini Liber de perenni cultu terrae sanctae et de fructuosa eius peregrinatione⁴⁹³.
- [527] Brussanus Columbus Forosuliensis de vitiis et virtutibus drukiem starym⁴⁹⁴.

⁴⁸⁶ [519] Aubertus MIRAEOUS (1573–1640), *Notitia episcopatum orbis christiani in qua christianae religionis amplitudo elucet libri V*, Antveripiae: vidua et filii I. Moretti, 1613.

⁴⁸⁷ [520] Antonius de ARENA, *Provincialis de bragardissima villa de Soleriis, ad suos compaignones, qui sunt de persona friantes, bassas dansas et branlos practicantes, nouvellos perquam plurimos mandat*, Paris: Philippe Gaultier, 1631.

⁴⁸⁸ [521] Conradus LYCOSTHENUS (Konrad Wolffhart 1518–1561), *Apophtegmata per locos communes juxta alphabeti seriem digesta*, Genevae: exc. J. Stoer, 1602.

⁴⁸⁹ [522] Por. nr. 251.

⁴⁹⁰ [523] Bernardino TELESIO (1509–1588), *De rerum natura juxta propria principia Libri IX*, Neapoli: 1586.

⁴⁹¹ [524] Bartolomeo BURCHELATO (1548–1632), *Commentariorum memorabilium multiplicis historiae Tarvisinae locuples promptuarium*, Treviso: 1616.

⁴⁹² [525] Baltazar Stanisław PRZYŁUSKI, *Jak Rachel Jaśnie Oświecona Jej Mość Pani P. Tekla Wollowiczówna, w Ołyce i Nieswieżu księżna (...) na rocznicy*, Lublin 1639; albo *Planctus in Obitum (...) D. Teclae in Ołyka et Nieswiesz Dvcissae Conivgis (...) D. Alexandri Lydovici Radzivili, Olycensis et Nieswiesiensis Dvcis (...) M. Balthasaris Stanislai Przyłuski...*, Varsaviae: apud Ioannem Trełpinski, 1637.

⁴⁹³ [526] Bonifacio STEPHANO Ragusino OFM, *Liber de perenni cultu Terrae Sanctae et de fructuosa eius peregrinatione*, Venetiis: ex Typographia Guerraea, 1573.

⁴⁹⁴ [527] Tytuł nieustalony.

[528] Bellarmini de officio principis christiani libri III⁴⁹⁵.

P. 49 **Pagina V continens literam C in folio**

[529] Caii Iulii Caesaris rerum gestarum commentarii XIV⁴⁹⁶.

[530] Commentarii Thaddaei Pisonis Socii in quatuor Institutionum Iustitiani imperatoris libros⁴⁹⁷.

[531] Conciones siue orationes ex graecis latinisque historicis oratoribus excerptae⁴⁹⁸.

[532] Collegium Academicum Olycense de supremo honore reginae ab Eysenreich Radiuiliiae, ducissae in Olika et Nieswiesz⁴⁹⁹.

[533] Campus Martis et Palladis ad festum nuptiale perillustrium Joannis Casimiri Chodkiewicz et Sophiae Pacae conjugum⁵⁰⁰.

[534] Constitutie, Statuta y przywileie na walnych seymach coronnych od roku Pańskiego 1550 aż do Roku 1625 uchwalone⁵⁰¹.

P. 50 **Pagina VI eandem continens literam in quarto**

[535] Caroli Scribani e Societatis Iesu Antuerpia⁵⁰².

[536] Christophori Clauii Bambergensis e Societatis Iesu in Spheram Ioannis de Sacro Bosco commentarius⁵⁰³.

[537] Clemens Victoria Potentissimi et Serenissimi Vladislai IV Poloniae et Sveciae Regis Victoris ac Tiumphatoris Moschorum Fortunatissimi⁵⁰⁴.

⁴⁹⁵ [528] Roberto BELLARMINO (1542–1621), *De officio principis christiani libri tres (...) ad serenissimum principem Wladislaum Sigismundi III Poloniae et Sveciae Regis filium*, Coloniae Agrippinae: J. Kinckius, 1610.

⁴⁹⁶ [529] Por. nr. 192, 213.

⁴⁹⁷ [530] Tytuł nieustalony.

⁴⁹⁸ [531] *Conciones sive orationes ex Graecis Latinisque historicis excerptae*, quae ex Graecis excerptae sunt, interpretationem Latinam adiunctam habent, nonnullae novam, aliae iam antea vulgatam, sed nu(n)c demum plerisque in locis recognitum, Genevae: H. Stephanus, 1570.

⁴⁹⁹ [532] Tytuł nieustalony.

⁵⁰⁰ [533] Por. nr. 295.

⁵⁰¹ [534] Wydanie nieustalone; może *Constitutie, statuta y przywileie na walnych seymiech koronnych od roku 1550 do roku 1637 uchwalone*, Kraków: w drukarni Piotrkowczyka, 1637; albo Wojciech MADALIŃSKI, *Inwentarz constitucyey koronnych od (...) 1550 aż do (...) 1628 uchwalonych*, Lwów: druk. J. Szeligi, [po 7 II] 1630.

⁵⁰² [535] Por. nr. 195.

⁵⁰³ [536] Por. nr. 248.

⁵⁰⁴ [537] Jan CYNERSKI RACHTAMOWICZ (1600–1654), *Clemens Victoria Pocentissimi et Serenissimi Vladislai IV Poloniae et Sveciae Regis Victoris ac Tiumphatoris Moschorum Fortunatissimi*, Cracoviae: in officina Francisci Caesarii, 1634.

In octavo

- [538] C. Julii Caesaris de bello Gallico Commentarii VII⁵⁰⁵.
 [539] Ciceroniana epitheta, antitheta et adiuncta auctore Horatio Tuscanella⁵⁰⁶.
 [540] Calendarium historicum conscriptum a Paulo Ebero Ritthingensi⁵⁰⁷.

P. 51 Pagina VII continens literam D in folio

- [541] Disquisitionum magicarum libri VI in tres tomos partiti auctore Martino Delrio Societatis Jesu⁵⁰⁸.
 [542] Demosthenis et Aeschini principium Graeciae oratorium opera⁵⁰⁹.
 [543] Decretum Gratiani seu varia decretorum canonicorum collectanea⁵¹⁰.
 [544] Domini Justiniani imperatoris Institutionum iuris libri IV auctoribus Claudio Canciuncula et Georgio Krudero⁵¹¹.

In octavo

- [545] Digestum Iuris Saxonici prouincialis partibus sex comprehensum opera Benedicti Zelechowski⁵¹².
 [546] Definitiones et conclusiones circa animam rationalem sensitivam et vegetativam et caetera attributa ex Aristotele desumpta starym drukiem⁵¹³.

.....
⁵⁰⁵ [538] Por. nr. 213.

⁵⁰⁶ [539] Horatio TUSCANELLA (zm. 1573), *Ciceroniana epitheta, antitheta, et adiuncta ab Horatio Tuscanella, ex familia magistri Lucae Florentini, hoc breue in corpus redacta: et Romani candoris studiosis, instructa (ut aiunt) acie condonata*, Venetiis: apud Andream Arriabenum, 1563.

⁵⁰⁷ [540] Paul EBER (1511–1569), *Calendarium historicum conscriptum* a Paulo Ebero ritthingensi. Et recens ab eodem auctum, Witebergae: excusum typis Johannis Swertelii, 1561.

⁵⁰⁸ [541] Martín Antonio DELRIO (1551–1608), *Disquisitionum magicarum libri sex, in tres tomos partiti. Auctore Martino del Rio Societatis Jesu presbytero, sacrae theologiae doctore, e in academia Graetiensi s. s. professore (...). Nunc secundis curis auctior longè, additionibus multis passim insertis: correctior quoque mendis sublatis*, Moguntiae: apud Ioannem Albinum, 1603.

⁵⁰⁹ [542] *Demosthenis et Aeschini principium Graeciae oratorium opera*, Basileae: 1583.

⁵¹⁰ [543] Por. nr. 91.

⁵¹¹ [544] Por. nr. 78.

⁵¹² [545] Benedykt ŻELECHOWSKI (zm. 1658), *Digestum juris Saxonici prouincialis partibus sex comprehensum et novis expositionibus atque cum iure communi conciliationibus claris ad omnium praesertim qui forum agunt, usum communem illustratum*, Zamosci: in typographia Academica, 1643.

⁵¹³ [546] *Definitiones et conclusiones* – tytuł nieustalony.

[547] *Disputatio Patrum Discalceatorum contra Arianos habita Lublini in Minore Polonia*⁵¹⁴.

P. 52 **Pagina VIII eandem continens literam in Octavo**

[548] *Dionysii Petavii Aurelianensis e Societatis Iesu Rationarium Temporum in partes duos libros XIII tributum*⁵¹⁵.

[549] *Didymi Herrmanovillani disquisitiones ubiquisticae sive de Christo contra ubiquistos aliosque predicantes*⁵¹⁶.

[550] *Domini Justiniani Poret (?) August Institutionum libri IV*⁵¹⁷.

[551] *Dictionarium latino-graeco-gallicum*⁵¹⁸.

P. 53 **Pagina IX continens literam E in folio**

[552] *Euclidis Elementorum libri XV auctore Christophoro Clavio Bambergensis e Societatis Iesu*⁵¹⁹.

In quarto

[553] *Epithome annalium ecclesiasticum Caesare Baronii contacta a Joanne Bisciola Societatis Iesu xiąg dwie*⁵²⁰.

[554] *Eryci Puteani Palestra Bonae-mentis*⁵²¹.

⁵¹⁴ [547] *Disputatio theologica habita a Reuerendis Patribus Discalceatis Ordinis Beatissimae Virginis Mariae de Monte Carmelo, contra Arianos*, Lublini: ad aedes Spiritui Sancto dicatas, 1616.

⁵¹⁵ [548] Denis PETAU SJ (Dionysius Petavius Aurelianensis, 1583–1652), *Rationarium temporum in partes duas, libros XIII tributum in quo etatum omnium facta profanaque historia chronologicis probationibus munita summatim traditur*, Frankfurt: Johann Beyer, 1665 (?).

⁵¹⁶ [549] Thomas KLAGE SJ (Clagius, ca. 1598–1664), *Didymi Hermanovillani disquisitiones ubiquisticae sive de Christo contra ubiquistos aliosque praedicantes a Christi ecclesia et Christ, qua doctrinae, qua vitae studiis longe exerrantes, cum irenica ad eosdem praedicantes paraenesi*, Augustae Gediminiae: typ. Hetaerianis, 1644.

⁵¹⁷ [550] *Domini Justiniani sacratissimi principis libri IV. Ad editionem Gregorii Haloandrii diligenter collati*, Lugduni: Gul. Rouillius, 1551.

⁵¹⁸ [551] *Dictionarium latino-graeco-gallicum* – wydanie nieustalone.

⁵¹⁹ [552] EUCLIDIS *Elementorum libri XV*. Accessit XVI de solidorum regularium comparatione. Omnes perspicuis demonstrationibus, accuratisque scholiis illustrati. Auctore Christophoro Clavio Bambergensis..., Romae: apud Vincentium Accoltum, 1574.

⁵²⁰ [553] Giovanni Gabrielle BISCIOLO SJ (zm. 1613), *Epitome annalium ecclesiasticorum Caesaris Baronii S.R.E. Card (...)* ab Jo. Gabriele Bisciola (...) Societatis Iesu confecta eiusdem auctoris concessione duobus tomis, Venetiis: apud Io. Antonium Franzinum et hered. Hieronimi Franzini, 1602.

⁵²¹ [554] Erycius PUTEANUS (1574–1646), *Palestra Bonae-mentis*, Lovanii: Flavianus, 1611.

In octavo

- [555] Emmanuelis e Costa Lusitani Historia rerum a Societatis Iesu in Oriente gestarum⁵²².

P. 54 Pagina X continens literam F in quarto

- [556] Felini Sandegi Terrariensi Epitome de regibus Siciliae et Apuliae⁵²³.
[557] Friderici et Alexandri Sapieharum applausus gratulatorius⁵²⁴.

In octavo

- [558] Flos Theologicarum quaestionum in quartum librum sententiarum auctore Josepho Angles Vilentino⁵²⁵.
[559] Francisci Swerti F. Antverpiensis Notae christiani orbis delitiae⁵²⁶.
[560] Fasciculus sacrarum et plane mellifluarum praecationum Ludovici Blossii⁵²⁷.
[561] Frossard in breuem historiarum memmorabilium epitomen contractus⁵²⁸.

p. 55 Pagina XI continens literam G in folio

- [562] Gvilielmus Xilandrus Augustanus de vitis illustrum virorum Romanorum et Graecorum z srebrnymi glazurami⁵²⁹.

.....
⁵²² [555] Manuel da ACOSTA SJ (1541–1604), *Rerum a Societate Jesu in oriente gestarum volumen primum*, ed. Johannes Petrus Maffejus, Napoli: Decius Lachaeus, 1573.

⁵²³ [556] Felini SANDEI, *De regibus Siciliae et Apuliae, in quibus et nominatim de Alfonso, rege Arragonum, epitome, nunc primum in lucem edita, item parallela Alfonsina siue apophthegmata caesarum, principumque, Germanorum et aliorum, Alfonsi regis dictis et factis memorabilibus per Antonium Panormitam descriptis, sigillatim opposita per Aenem Sylvium Piccoloneum...*, Hanoviae: typis Wecheliani, 1611.

⁵²⁴ [557] Tytuł nieustalony.

⁵²⁵ [558] José Valentino ANGLES (Josephus Valentinus Angles), *Flos theologicarum quaestionum in quartum librum sententiarum*, Antverpiae: in aedibus Petri Belleri, 1585.

⁵²⁶ [559] Francois SWEERTS (1567–1629), *Selectae Christiani orbis deliciae ex vrbibus, templis, bibliothecis, et aliunde*, Coloniae Agrippinae: 1625.

⁵²⁷ [560] Louis de BLOIS OSB (1506–1566), *Fasciculus sacrarum et plane mellifluarum praecationum*, ex operibus R. Patris D. Ludovici Blossii, (...) concinnatus. Inseti sunt flosculi quidam selectissimarum precum, ex aliis probatissimis authoribus, opera D. Tilmanni, Antverpiae: apud M. Cholinum, 1580.

⁵²⁸ [561] Por. nr. 457.

⁵²⁹ [562] Por. nr. 166.

In quarto

- [563] Casparis Contarini cardinalis de magistratibus et republica Venetorum⁵³⁰.
 [564] Gabrielis Paleotis de bono senectutis partes tres⁵³¹.
 [565] Gerardi Mercatoris Atlas minor Aeneis tabulis illustratus⁵³².

In octavo

- [566] Galliae deliciae siue itinerarium per universam Galliam⁵³³.
 [567] Caspari En L. Thesera politici pars secunda⁵³⁴.
 [568] Georgii Wichneri Dialogus latino-germano-polonicus⁵³⁵.
 [569] Gallicae linguae institutio latino sermone conscripta per Joannem Pilotum Borrensem⁵³⁶.

P. 56 Pagina XII continens literam H in folio

- [570] Hierosolimitana peregrinatio Illustrissimi Domini Nicolai Christophori Radiuili ducis in Olika et Nieswiesz comitis in Szydłowiec et Myr et quatuor epistolis comprehensa Thoma Tretero custode Varmiensi interprete⁵³⁷.
 [571] Horologium principum sive de vita Marci Aurelii imperatoris libri III auctore Antonio de Gueuara⁵³⁸.
 [572] Hermanus Hugo Societatis Iesu de obsidione Bredana armis Philippi IV auspitiis Isabella ductu Ambrosio Spinolae perfecta⁵³⁹.

.....
⁵³⁰ [563] Por. nr. 210.

⁵³¹ [564] Gabriele PALEOTO, *De bono senectutis partes tres*, Romae: in typographia Alyosii Zannetti, 1595.

⁵³² [565] Gerhard MERCATOR (1512–1594), *Atlas minor Aeneis tabulis illustratus*, Amsterodami: 1610.

⁵³³ [566] *Deliciae Galliae sive Itinerarium per universam Galliam, complectans itinera ab Lutetia Parisiorum, ad omnes Galliae civitates et oppida...*, Frankfurt: 1600.

⁵³⁴ [567] Gaspar ENS (1570–1612), *Deliciae Italiae et index viatorius ab vrbe Roma ad omnes in Italia, aliquas etiam extra Italiam ciuitates et oppida*, Coloniae: apud Wilhelmum Lutzenkirchen, 1609.

⁵³⁵ [568] Tytuł nieustalony.

⁵³⁶ [569] Jean PILLOT, *Gallicae linguae institutio, Latino sermone conscripta*, Parisiis: 1581.

⁵³⁷ [570] Mikołaj Krzysztof RADZIWIŁŁ (1549–1616), *Hierosolimitana peregrinatio (...) IV epistolis comprehensa, ex idiomate polonico in latinum linguam translata et nunc primum edita, (...) Thoma Tretero custode Varmiensi interprete*, Brunnsbergae: Georgius Schönflies, 1601.

⁵³⁸ [571] Por. nr. 127.

⁵³⁹ [572] Herman HUGO SJ (1588–1629), *Obsidio Bredana Armis Philippi III auspitiis Isabellae ductu, Ambrosio Spinolae perfecta*, Antverpiae: ex officina Plantiniana [Balthasaris Moreti], 1629.

- [573] Hispanicorum rerum varii scriptores in duos tomos digestos⁵⁴⁰.
 [574] Hendrici Stephani et Joannis Scapulae Lexicon graeco-latinum⁵⁴¹.

In quarto

- [575] Historiarum de rebus hispanicis libri XXX Joannis Mariana e Societatis Iesu⁵⁴².
 [576] Harmonia Lyrica ad ingressum Boguslai Radoszowski episcopi Luceoriensi concinnata⁵⁴³.

P. 57 Pagina XIII eandem continens literam in octavo

- [577] Horatii Lucii Caliensis Canones et decreta sacrosancti oecumenici et generalis Concilii Tridentini sub Paulo III, Iulio III et Pio IV pontificibus maximis⁵⁴⁴.
 [578] Homeri Ilias seu petius omnia eius quae extant opera⁵⁴⁵.
 [579] Herodoti Halicarnessei Historiographi libri IX⁵⁴⁶.

P. 58 Pagina XIV continens Literam I in folio

- [580] Justi Lipsii in C. Cornelii Taciti Opera Commentarius⁵⁴⁷.
 [581] Justi Lipsii Commenatius in L. Aennei Senecae philosophi opera⁵⁴⁸.

⁵⁴⁰ [573] *Hispanicorum rerum scriptores aliquot. Ex bibliotheca clarissimi venerandi Domini Roberti Beli Angli*, t. 1–2, Francoforti: A. Wechel, 1579.

⁵⁴¹ [574] Wydanie nieustalone, moze Joannis Scapulee, *Lexicon Graeco-Latinum Novum*, Genevae: 1619; albo Lugduni Batavorum: typis B. et A. Elzeviriorum, 1652.

⁵⁴² [575] Juan de MARIANA SJ (1536–1624), *Historiae de rebus Hispaniae libri XXX*, Moguntiae: B. Lippius, imp. haeredum A. Wechel, 1605; albo *Historiae de rebus Hispaniae libri XXX*, Moguntiae: imp. Aubrianorum fratrum et Cl. Schleichii, 1619.

⁵⁴³ [576] Bogusław RADOSZEWSKI (ca. 1577–1638), *Harmonia Lyrica*, Cracoviae: H. Vietor, 1634.

⁵⁴⁴ [577] Por. nr. 92.

⁵⁴⁵ [578] HOMER, *quae exstant omnia: Ilias, Odyssea, Batrachomyomachia, Hymni, Poematia, aliquot cum latina versione omnium (...) emendatis, perpetuis item (...) Joannis Spondani Mauleonensis Commentariis, Pindari quinetiam Thebani Epitome Iliados latinis versibus et Daretis Phrygii de bello Trojano libri a Cornelio Nepotee eleganter latino versi carmine...*, Basileae: Sebastian Henricpetri, 1606.

⁵⁴⁶ [579] Por. nr. 204.

⁵⁴⁷ [580] Por. nr. 182.

⁵⁴⁸ [581] Iustus LIPSIUS (1547–1606), *L. Annaei Senecae Philosophi opera quae exstant omnia a Iusto Lipsio emendata et scholiis illustrata*, Antuerpiae: ex officina Plantiniana Balthasaris Moreti, 1632; albo *L. Annaei Senecae Philosophi opera omnia ex ult. I. Lipsii emendatione et M. Annaei Senecae Rhetoris quae exstant ex And. Schotti recens*, Lugduni Batavorum: apud Elzeverios, 1640.

- [582] Jacobi Augusti Historiarum sei temporis opera⁵⁴⁹.
 [583] Joannis Baptistae Pignae de principibus Atestinis historiarum libri VIII⁵⁵⁰.
 [584] Joannis Boccatii Certaldi de casibus illustrium virorum libri IX starum drukiem⁵⁵¹.
 [585] Joannis Dlugosii seu Longini Historia Polonica in tres tomos digesta⁵⁵².
 [586] Icon votorum serenissimis sponis Vladislao IV Poloniae et Sveciae regi et Caeciliae Renatae⁵⁵³.

P. 59 **Pagina XV eandem continens literam in quarto**

- [587] Justi Lipsii Admiranda sive de magnitudine Romana libri IV⁵⁵⁴.
 [588] Justi Lipsii opera omnia quae ad criticam proprie spectant⁵⁵⁵.
 [589] Justi Lipsii diva virgo Halensis beneficia eius et miracula, fide atque ordine descripta⁵⁵⁶.
 [590] Justi Lipsii de militia romana libri V⁵⁵⁷.
 [591] Justi Lipsii de constantia libri duo⁵⁵⁸.
 [592] Justi Lipsii Epistolarum selectarum centuriae V miscellaneae⁵⁵⁹.
 [593] Joannis Busaei Societatis Iesu Viridiarium Christianorum virtutum⁵⁶⁰.

⁵⁴⁹ [582] Jacques-Auguste de THOU (Jacobus Augustus Thuani, 1553–1617), *Historiarum sui temporis...*, volumina IV, Parisiis: Offenbachii et Ysemburgi, 1609; lub późniejsze wydania.

⁵⁵⁰ [583] Giovan Battista PIGNA (ca. 1530–1575), *De principibus Atestinis historiarum libri VIII in quibus continentur res maxime insignes tum in Italia*, tum alibi gestae ab inclinatione Romani imperij ad annum MCCCCLXXVI, Ferrariae: Excudebat Victorius Baldinus, 1595.

⁵⁵¹ [584] Giovanni BOCCACIO (1313–1375), *De casibus illustrium virorum libri novem*, quum historiis adfatim cognoscendis, tum praeclare instituendis hominum moribus longe utilissimis, Liber I–IX, Parisiis: vaenundantur ab Joanne Gormontio et Joanne Parvo, [ca 1514].

⁵⁵² [585] Jan DŁUGOSZ (1415–1480), *Historia Polonica (...) in tres tomos digesta*, autoritate et sumptibus Herburti Dobromilski edita, Dobromili: J. Szeliga, 1615.

⁵⁵³ [586] *Icon votorum serenissimis sponis Vladislao IV, Poloniae et Sveciae regi invictissimo et Caeciliae Renatae, Austriacae Ferdinandi II imperatoris filiae (...) in augustas fortunatasque nuptias offertur et dedicatur ab Acad. Vilnensi S.I.*, Vilnae: typ. Acad. S.I., 1637.

⁵⁵⁴ [587] Iustus LIPSIUS (1547–1606), *Admiranda sive de magnitudine Romana libri IV*, Antverpiae: ex officina Plantiniana, 1599, 1605, 1617.

⁵⁵⁵ [588] Iustus LIPSIUS (1547–1606), *Opera omnia postremum ab ipso aucta et recensita, nunc primum copioso rerum indice illustrata*, Antverpiae: ex officina Plantiniana Balthazaris Moreti, 1637.

⁵⁵⁶ [589] Por. nr. 114.

⁵⁵⁷ [590] Por. nr. 222.

⁵⁵⁸ [591] Por. nr. 130, 144.

⁵⁵⁹ [592] Iustus LIPSIUS (1547–1606), *Epistolarum centuriae duae*, Leyden: ex officina Plantiniana apud Franciscum Raphelengium, 1589.

⁵⁶⁰ [593] Johannes BUSAEUS SJ (1547–1611), *Viridiarium christianorum virtutum*, Moguntiae: apud Joannem Albinum, 1610.

- [594] Joannis Faulhaberi mathematici tractatus duo⁵⁶¹.
 [595] Joannis Tacii a Beriga dictionarum peripateticarum tomi III⁵⁶².

P. 60 **Pagina XVI continens eandem litteram in octavo**

- [596] Joannis Lensaei Belliolani de libertate Christiana⁵⁶³.
 [597] Joannis Bodini Andegavensis de republica libri VI⁵⁶⁴.
 [598] Jacobi Pontani de Societatis Iesu progymnasmatum volumina duo⁵⁶⁵.
 [599] Jacobi Pontani de Societatis Iesu progymnasmatum voluminis tertii, pars posterior de varii rerum generibus⁵⁶⁶.
 [600] Joannis Filesaci de Idololatria magica dissertatio⁵⁶⁷.
 [601] Institutionum iuris domini Justiniani libri IV⁵⁶⁸.
 [602] Joannis Stigelii Euangelia et Epistolae latino-grecae⁵⁶⁹.
 [603] Justini et Trogi Pompeii Historia externis libri XLIII⁵⁷⁰.

P. 61 **Pagina XVII continens litteram L in folio**

- [604] Leonardii Lesii e Societatis Iesu de justitia et jure caeterisque virtutibus cardinalibus libri IV⁵⁷¹.

⁵⁶¹ [594] Johannes FAULHABER (1580–1635), *Mathematici tractatus duo nuper germanice*, Francofurti: 1610.

⁵⁶² [595] *Dictionarum peripateticarum tomi III* – tytuł nieustalony.

⁵⁶³ [596] Ioannis LENSEAEI Belliolani (1541–1593), *Sacrae Theologiae Louanij Professoris, Oratio Contra Pseudopatriótas, hoc est, Romanae Ecclesiae Desertores, qui se solos patriae veros amatores esse falsò iactitant*, Coloniae: M. Cholinus, 1580.

⁵⁶⁴ [597] Por. nr. 451.

⁵⁶⁵ [598] Jacobus PONTANUS SJ (1542–1626), *Progymnasmatum Latinitatis sive dialogorum selectorum libri duo*, Ingolstadii: Excudebat Adam Sartorius, 1599.

⁵⁶⁶ [599] Jacobus PONTANUS SJ (1542–1626), *Progymnasmatum latinitatis sive dialogorum de variis rebus generibus et annotationibus libri quatuor nunc demum (...) hac editione revisi, correcti, emendati et aucti*; accessit ex codice Augustano de scholasticorum ridiculis farrago eodem interprete; item index generalis..., Francofurti: impensis Johannis Herebordi Klosii, 1689 (?).

⁵⁶⁷ [600] Jean FILESAC (1556–1638), *De idololatria magica dissertatio*, Parisiis: ex officina Nivelliana, apud Sebastianum Cramoisy, via Jacobaea, sub Ciconiis, 1609.

⁵⁶⁸ [601] *Domini Justiniani sacratissimi principis libri IV. Ad editionem Gregorii Haloandrii diligenter collati*, Lugduni: Gul. Rouillius, 1551.

⁵⁶⁹ [602] *Evangelia et epistolae dominicorum ac festorum Latine*, una cum distichis Joannis Stigelii et festivalibus Bernhardi Bomgardii, Lipsiae: Oswald, 1618.

⁵⁷⁰ [603] *Justini ex Trogi Pompeii historis externis libri XLIII*. Accessit De vita [et] moribus omnium Imperatoru[m] S. Aurelio Victori addita epitome, ex variis (...) autoribus collecta, Antverpiae: in aedibus Petri Belleri, 1581.

⁵⁷¹ [604] Leonaert LEYS (Leonardus Lessius, 1554–1623), *De Justitia et jure caeterisque virtutibus cardinalibus libri IV, Ad 2. 2. D. Thomae, a quaest. 47 usque ad quaest. 171*, Louvain: 1605.

- [605] *Leges seu statuta ac privilegia regni Poloniae omnia per Jacobum Prilustum collecta et digesta*⁵⁷².

In quarto

- [606] *Laudatio beati Aloysii Gonzagae*⁵⁷³.

In octavo

- [607] *Ludus oratorius de philosophi, medici et oratoris praesentia, item scortatoris aleatoris et ebriosi foeditate auctore Philippo Berualdo*⁵⁷⁴.
[608] *Luis venereae curande ratio auctore Leonardo Botello Aestense*⁵⁷⁵.

P. 62 **Pagina XVIII continens literam M in folio**

- [609] *Marci Antonii Dedonys archiepiscopi Spalatensis de republica ecclesiastica libri X*⁵⁷⁶.

In quarto

- [610] *Missale romanum ex decreto Sacrosancti Concilii Tridentini restitutum w deskach czarną gazą krytych z narożnikami z glazurami srebrnymi*⁵⁷⁷.
[611] *Martini Cromeri Polonia siue de situ, populis, moribus, magistratibus et republica Regni Polonici libri duo*⁵⁷⁸.
[612] *Miscellanea rerum de statum ecclesiasticum in Magno Lithuaniae Ducatu pertinentium collecta ab Alberto Wijuk e Societatis Iesu*⁵⁷⁹.

⁵⁷² [605] *Leges seu statuta ac privilegia Regni Poloniae omnia hactenus ex parte uaga, confusa et sibi pugnantia, iam autem in gratiam D. Sigismundi Augusti Regis Poloniae et in usum Reipublicae ab Jacobo Prilvsio Castrensia Praemisiensis et tum terrestri Cracouiensis notario ac aedili collecta et conciliata, Cracoviae: 1553.*

⁵⁷³ [606] *Encomia sive laudationes beatorum Stanislai Costca et Aloysii Gonzaga de Societate Iesu scriptae a studiosis (...) in collegio Calissiensis eiusdem Societatis, Calissii: A Gedelius, 1606 (?)*.

⁵⁷⁴ [607] Filippo BEROALDO (1453–1505), *Ludus oratorius de philosophi, medici, et oratoris praesentia. Item scortatoris aleatoris ex ebriosi foeditate, Lovanii: typis Io. Christoph Flavi, 1612.*

⁵⁷⁵ [608] Leonardo BOTELLO, *Luis venereae curandae ratio, Parisiis: 1563.*

⁵⁷⁶ [609] Marco Antonio DE DEMINIS archiepiscopus Spalatensis (1569–1624), *De republica ecclesiastica libri X cum suis indicibus, Heidelbergae: cura Iohannis Lancellotti, 1618–1622.*

⁵⁷⁷ [610] *Missale romanum ex decreto Sacrosancti Concilii Tridentini restitutum Pii V, pontifici maximi jussu editum et Clementis VIII primum, nunc denuo Urbani papae VIII auctoritate recognitum, Antverpiae: ex officina Plantiniana Balthazaris Moreti 1644 (?)*.

⁵⁷⁸ [611] Por. nr. 149.

⁵⁷⁹ [612] Albert WIJUK-KOJAŁOWICZ (1609–1677), *Miscellanea rerum ad statum Ecclesiasticae in Magno Lithuaniae Ducatu pertinentium, Vilnae: 1650.*

- [613] Marens Lechia ob mortem Caeciliae Renatae Poloniae et Sveciae Reginae⁵⁸⁰.

P. 63 **Pagina XVIII eandem continens literam in octavo**

- [614] De lamiis et Strigibus et sagis aliisque magis et daemoniacis eorumque arte et potestate et poena⁵⁸¹.
- [615] Marci Grisaldi Cometologia laconica contra portentosam cometarum apparitionem⁵⁸².
- [616] Medicina salernitana id est conseruanda bonae valetudinis praecepta per Joannem Curionem recognita⁵⁸³.

P. 64 **Pagina XX continens literam N in folio**

- [617] Nicolai Isthvan Pannoni Historiarum de rebus Ungaricis libri XXXIV⁵⁸⁴.
- [618] Navis illustrissimi ac reverendissimi Domini Domini Jacobi Zadzik episcopi Cracoviensis ducis Severiae⁵⁸⁵.

In quarto

- [619] Nicolai Nochii Nesuisiensis pean nuptialis Stanislao Radziwinowicz

⁵⁸⁰ [613] Andrzej LESZCZYŃSKI (1608–1658), *Oratio in funere Serenissime Caeciliae Renatae, Poloniae ac Sveciae Reginae*, Cracoviae: A. Petricovius, 1644 (?).

⁵⁸¹ [614] *Malleus Maleficarum de lamiis et strigibus, et sagis, aliisque magis et daemoniacis, eorumque arte, et potestate, et poena, tractatus aliquot tam veterum quam recentiorum auctorum*, in tomos duos distributi, Francforti: impr. ap. Nic. Bassaeum sumpt. Laz. Zetzneri. Bibliop. Argent., 1588.

⁵⁸² [615] Marco GRISALDO, *Cometologia laconica contra portentosam cometarum apparitionem...*, Perusiae: 1608.

⁵⁸³ [616] Arnoldo de VILLANOVA (ca. 1235–1311), *Medicina salernitana id est conseruandae bonae valetudinis praecepta*, Genevae: excudebat Iacobus Stoer, 1591; inne wydanie: Francfurti: excudebat Ioannes Saurius, impensis Vincentii Steinmeyeri, 1612; *Medicina Salernitana id est Conseruandae bonae valetudinis praecepta cum luculenta et succinta Arnoldi Villanouanum in singula capita exegesi, per Iohannem Cvrionem recognita et repurgata. Noua editio melior, et aliquot medicis opusculis auctior*, Montpellier: apud Franciscum Chouet, 1622; Francfurti: excudebat M. Kempffer, impensis V. Steinmeyeri, 1628; *Noua editio melior et aliquot medicis opusculis auctior* apud Iacobum Stoer, 1638.

⁵⁸⁴ [617] Nicolaus ISTHUANI Pannoni, *Historiarum de rebus Ungaricis libri XXXIV nunc primum in lucem editi*, Coloniae Agrippinae: Ant. Hieratus, 1622.

⁵⁸⁵ [618] *Korab na morzu J. W. godney pamięci Jmci X. Jakuba Zadzika biskupa krakowskiego etc. pokazany z ambony na exequiach nieboszczykowskich r. 1642 przez X. Ludwika Skrobkowiaka etc.*, w Krakowie w drukarni Andrzeja Piotrkowczyka, 1642 (?).

et Annae Nieczaioviae sponsis modulatus⁵⁸⁶.

In octavo

[620] Nicossi de Voerda Machliniensi Enarrationes in IV librum institutionum imperialium⁵⁸⁷.

P. 65 Pagina XXI continens literam O in quarto

[621] Officia propria SS. Patronum Regni Sveciae⁵⁸⁸.

[622] Oratio oratoris Rudolphi II Romanorum Imperatoris ad equites Regni Poloniae⁵⁸⁹.

[623] Oratio funebris Joannis Lipski referendarii Regni ad osca tumulata Sigismundi III Poloniae et Sveciae Regis ac Constantiae Reginae⁵⁹⁰.

[624] Oratio Aeneae Piccolomini in funebre Francisci de Venea Aragonie habita⁵⁹¹.

[625] Officina Joannis Ravisii Textoris Niuernensis⁵⁹².

In octavo

[626] Orationum volumen Marci Antonii Marchi Caroli Sigonii et Petri Joannis Propiniani Societatis Iesu⁵⁹³.

P. 66 Pagina XXII continens literam O in folio

⁵⁸⁶ [619] Tytuł nieustalony.

⁵⁸⁷ [620] Nicosius VOERDA (Nicaise, zm. 492), *Enarrationes in IV librum institutionum imperialium, iam recens fidelius (...) castigatae. Accesserunt et his nunc primum summaria...*, Lugduni: apud Paulum Mirallietum, Ioannem Pullon alias de Trin, 1550.

⁵⁸⁸ [621] *Officia propria SS. Patronorum Regni Sveciae (...) recognita et approbata atque omnibus tam in dicto Sveciae quam etiam Poloniae Regno habitantibus concessa...*, Antverpiae: B. Moretus, 1631.

⁵⁸⁹ [622] RUDOLPHI Secundi Sacratissimi (...) Romanorum Imperatoris (...) Oratoris *Ad Inclty Regni Poloniae et Magni Ducatus Lituaniae etc. (...) Senatores et nobilissimos Equites Oratio*, Kraków: Jan Januszowski, 1587.

⁵⁹⁰ [623] Jan LIPSKI (1589–1641), *Oratio funebris Sigismundo III Poloniae et Sveciae Regis ac Constantiae Reginae*, Cracoviae: in officina Andreae Petricovii, 1633.

⁵⁹¹ [624] Wydanie nieustalone.

⁵⁹² [625] *Officina Joannis Ravisii textoris Nivernensis. Cui hac editione accesserunt eiusdem Ravisii Cornucopiae libellus...*, Venetiis: Ricciardus, 1606.

⁵⁹³ [626] Carlo SIGONIO (Carolus Sigonius, ca. 1524–1584), *Orationes septem. Pro eloquenti IIII. De usu linguae Latinae retinendo I. De laudibus historiae I. De studiis humanitatis I*, Venezia: Giordano Ziletti, 1560; inne wydanie – Coloniae Agrippinae: Antonius Hierat, 1601.

- [627] Plinii omnia opera⁵⁹⁴.
- [628] Polybii Lycortae F. Megalopolitani Historiarum libri XVII⁵⁹⁵.
- [629] Petri Opmeri et Laurentii Beyerlinck opus chronographicum, orbis universi a mundi exordio usque ad annum MDLXI continens historiam, icones et elogia summorum pontificum, imperatorum, regum ac illustrium virorum in duos tomos divisum⁵⁹⁶.
- [630] Pauli Jovii Nouocomensis episcopi Nucnerini illustrium virorum vitae⁵⁹⁷.
- [631] Pauli Szczerbic promptuarium statutorum omnium et constitutionum Regni Poloniae⁵⁹⁸.
- [632] Pompa nuptialis illustrissimo Domino Domino Alberto Wladislao Radziwiłł et Annae Zenoviciae Castellanidi Polocensi conjugibus adorata⁵⁹⁹.

P. 67 **Pagina XXIII eandem continens literam in quarto**

- [633] Petri Tarterati in summulis Petri Hispani expositio drukiem starym⁶⁰⁰.
- [634] Petri Appiani et Gemmae Frisii mathematicorum insginium cosmographia sive descriptio universi orbis⁶⁰¹.

.....

⁵⁹⁴ [627] Caius PLINIUS Secundus (23–79) – wydanie nieustalone; może *De mundi historia cum commentariis Jacobi Milichii*, Francoforti: ex officina Petri Brunbachi, 1543; albo *Historia mundi libri XXXVII a Sigismundo Gelenio summa fide castigati (–) accessere ad marginem variae lectionae ex Pintiani, Turnebi, Lipsi [!] aliorumque (–) excerpta*, Genevae: apud Iacobum Stoer, 1601.

⁵⁹⁵ [628] POLYBIUS Megalopolitani (ok. 200–118), *Historiarum libri priores quinque Nicolao Perotto, episcopo Sipontino, interprete, item epitome sequentium librorum usque ad decimum septimum Voulfango Musculo interprete. Rerum quoque et verborum (...) index*, Basileae: per Johannem Hervagium, 1549.

⁵⁹⁶ [629] Petrus OPMEER (1526–1595), Laurentius BEYERLINCK, *Opus chronographicum orbis universi a mundi exordio usque ad annum MDCXI, continens historiam, icones, et elogia, summorum pontificum, imperatorum, regum, ac virorum illustrium, in duos tomos divisum, prior auctore Petro Opmeero, posterior auctore Laurentio Beyerlinck*, Antverpiae: ex typographico Hieronymi Verdussii, 1611.

⁵⁹⁷ [630] Por. nr. 178.

⁵⁹⁸ [631] Paweł SZCZERBIC (1552–1609), *Promptuarium statutorum omnium et constitutionum Regni Poloniae*, Braniewo: 1604, in folio; albo Braniewo: 1615.

⁵⁹⁹ [632] *Pompa nuptialis quam illustrissimo Domino Alberto Wladislao Radziwiłł (...) castellanio Trocensi (...) connubium ineunti cum Anna Zenovicia Castellanide Polocensi (...) almae Academiae et Universitatis Vilnenensis S.I. studiosa juvenutis debitae observantiae erga adorant*, Vilnae: typ. Acad., 1628.

⁶⁰⁰ [633] Pierre TARTARET (Petrus Tartaretus), *Expositio in summulas Petri Hispani*, Basileae: 1514.

⁶⁰¹ [634] Peter BIENEWITZ (Petrus Appianus, 1495–1552), *Cosmographia, sive descriptio uni-*

- [635] Petri Thyraei Societatis Iesu diuinarum Novi Testamenti apparitionum liber unus⁶⁰².
- [636] Petri Royzii Mauraei Alagnicensis decisiones de rebus in sacro auditorio Lituanico et apelatione iudicatis⁶⁰³.
- [637] Petri Andreae Canonherii diserationes politicae ac discursus varii in C. Cornelii Taciti Annalium libros de monarchia pontificia et imperiali nec non de statibus imperii, regibus, principibus et rebuspublicis⁶⁰⁴.
- [638] Propemptica perillustribus Joanni, Georgio, Alberto et Christophoro Radiuilis a collegio Bransbergensi a dicata⁶⁰⁵.

P. 68 **Pagina XXIV eandem continens literam in octavo**

- [639] Petri Gregorii Tholozani de Republica libri XXVI⁶⁰⁶.
- [640] Petri Martyris de rebus ocaeanis et novo orbe decades III⁶⁰⁷.
- [641] Pausaniae quinque regionum veteris Graeciae descriptio Romulo Amazaeo interprete⁶⁰⁸.
- [642] Publii Virgilii Maronis Bucolica et Aeneidos libri XII⁶⁰⁹.

versi orbis, Petri Apiani et Gemme Frisii, mathematicorum insignium iam demumintegritati suae restituta, Antverpiae: apud Joannem Bellerum (typis Joannis Withagii), 1584.

- ⁶⁰² [635] Peter THYRAEUS SJ (1546–1601), *Divinarum novi testamenti, sive Christi filli Dei, novi Testamenti mediatoris, apparitionum liber unus*, Coloniae Agrippinae: 1602.
- ⁶⁰³ [636] Petrus ROYZIUS (Ruiz Pedro de Moroz, po 1500–1571), *Decisiones (...) de rebus in auditorio Lituanico ex appelatione iudicatis ad Sigismundum Augustum Poloniae Regem*, Cracoviae: excudebat Matthaeus Siebeneicher, 1563.
- ⁶⁰⁴ [637] Pietro Andrea CANONIERO (zm. 1639), *Dissertationes politicae ac discursus varii in C. Cornelii Taciti annalium libros, de Monarchia pontificia et imperiali, necnon de Statibus Imperii, Regibus, principibus, et Rebus publicis, eorum omnium ac singulorum immunitatibus, officiis, debitis, et administrandi modis, aliisque multivariis rebus ad rempublicam pertinentibus*, Francofurti: typis Mathiae Beckeri, 1610.
- ⁶⁰⁵ [638] *Propemptica perillustribus DD. Illustrissimi Domini Domini Nicolai Christophori Radziwil (...) fliis D. Joanni Gregorio, D. Alberto, D. Christophoro Radziwilis cum Brunsberga (...) in patriam regrederentur a nobilioribus quibusdam in Collegio Bransbergensi (...) studiosis (...) dicata*, Brunsbergae: G. Schönfels, 1601.
- ⁶⁰⁶ [639] Pierre GRÉGOIRE Tholozanus (ca. 1540–1597), *De Republica libri sex et viginti, antea in duos distincti tomos, nunc uno comprehensi*, Francofordi: N. Hoffmann, 1609.
- ⁶⁰⁷ [640] Pietro Martire d'ANGHIERA (ab Angleria, 1457–1526), *De rebus oceaneis et orbe novo decades tres...*, Basileae: 1533; inne wydania: Coloniae: Calenius u.a., 1574; Paris: Richard Hakluyt, 1587; Coloniae: Gervinus Calenius, 1574 i późniejsze.
- ⁶⁰⁸ [641] PAUSANIAS (zm. ca. 470 p.n.e.) – wydanie niestalone; może *Veteris Graeciae descriptio*. Romulus Amasaeus vertit. Accessit rerum in hisce libris memorabilium locupletissimus index, L. Torrantinus Ducalis Typographus excudebat, Florentiae: 1551(!).
- ⁶⁰⁹ [642] Publius VERGILIUS Maro (70–19 p.n.e.) – wydanie niestalone; może *Bucolica, Georgica et Aeneis*, Nicolai Erythrqi J.C. opera, Hanoviae: typis Wechelians, 1603.

[643] Publii Ouidii Nasonis de tristibus libros V⁶¹⁰.

P. 69 **Pagina XXV continens literam Q in quarto**

[644] Questionum medicarum Francisci Ranchini, Jacobi Pradillaei et Joannis Delort xiąg trzy⁶¹¹.

[645] Questiones Romanae Martini Zverii Boxbornii⁶¹².

In octavo

[646] Qv. Curtii Rufi de rebus gestis Alexandri Magni Macedonum regis historia⁶¹³.

P. 70 **Pagina XXVI continens literam R**

[647] Rutgeri zur Dorff Liuoni Cancellarius siue de Cancellariorum meritis et praemiis libri II⁶¹⁴.

[648] Reges Reginae nobiles et alii in ecclesia collegiata B. Petri Westmonasterii sepulti usque ad annum MDCVI⁶¹⁵.

[649] Rosa coelestis seu brevis enarratio vitae S. Rosaliae Siculae⁶¹⁶.

In octavo

[650] Romanorum principum effigies cum annotatione historiarum auctore Joanne Sambuco Tirnalliensis Pannoniae⁶¹⁷.

.....
⁶¹⁰ [643] Por. nr. 284.

⁶¹¹ [644] Wydanie nieustalone.

⁶¹² [645] Marcus Zuerius BOXHOTNIUS (1612–1653), *Quaestiones Romanae, quibus sacri et profani ritus, eorumque caussae et origines, plurima etiam antiquitatis monumenta, eruuntur et explicantur*, Lugduni Batavorum: 1637.

⁶¹³ [646] Quiitius CURTIUS Rufus (zm. przed 224); kilka wydań w XV, XVI i XVII w., może: *De rebus gestis Alexandri magni Macedonum regis historia*, Coloniae: in officina Birckmanica, sumptibus Hermanni Myllii, 1612; lub Mattaeus RADER SJ, *Ad Qv. Curtii Rufi de Alexandro Magno historiam (...) commentarii*, Coloniae Agrippinae: I. Kinchius, 1628; istniał także polski przekład pióra Andrzeja Wargockiego, pt. *Kwintusa Kurjcusza Rufusa O dziejach Aleksandra Wielkiego*, w Krakowie u Stanisława Giermańskiego w 1614 i 1618 r.

⁶¹⁴ [647] Tytuł nieustalony.

⁶¹⁵ [648] William CAMDEN (1551–1623), *Reges, Reginae, Nobiles et alii in Ecclesia Collegiata B. Petri Westmonasterii sepulti usque ad annum reparatae Salutis 1600*, Londoni: 1606.

⁶¹⁶ [649] *Rosa coelestis patefacta contra grassantem pestilentiam salutare remedium seu S. Rosaliae seculae brevis vitae enarratio*, Kraków: 1630.

⁶¹⁷ [650] János SÁMBOKI (Johannes Sambucus, 1531–1584), *Romanorum Principum effigies Cum historiarum annotatione, olim ab Joanne Huthichio confecta: nunc vero alicubi aucta et Longe Castigatiora opera...*, Basileae: 1552.

[651] Ricardi Argentini Angli de praestigiis et incantationibus demonum et necromanticorum⁶¹⁸.

[652] Rochi Perusini de epistola componenda⁶¹⁹.

P. 71 Pagina XXVII continens literam S in folio

[653] Statuta prava y constitutie coronne łacińskie y polskie⁶²⁰.

[654] Speculum Saxonum Pawła Szczerbca w deskach skurą białą powleczonych⁶²¹.

[655] Simonis Majoli Dierum Canicularium xiąg pięć wszystkie w skórze białey oprawne⁶²².

[656] Stephani Phlisci Sinonima drukiem starym⁶²³.

[657] Strena Carolo Sudermaniae duci oblata⁶²⁴.

[658] Syncharma siue applausus perennis illustrissimo Alexandri Ludowici Radziwil a Christophoro Witanowski oblatus⁶²⁵.

[659] Stephanomata Stephani Sopczko⁶²⁶.

P. 72 Pagina XXVIII continens liteam T in folio

[660] Theatrum magnum vitae humanae hoc est rerum diuinorum humanorumque syntagma, catholicum, philosophicum, historicum, dogmaticum nunc primum ad normam polyantea cuiusdam universalis iuxta

⁶¹⁸ [651] Richard ARGENTINE (zm. 1568), *De praestigiis et incantationibus daemonum et necromanticorum liber singularis*, Basileae: 1568.

⁶¹⁹ [652] Rochus PERUSINUS, *De epistola componenda liber*, s.l., Ioannes Mayer, 1588 (wydanie trzecie).

⁶²⁰ [653] Jan JANUSZOWSKI (1550–1613), *Statuta, prava y constitucie koronne*, Kraków: 1600.

⁶²¹ [654] Paweł SZCZERBIC (1552–1609), *Speculum saxonum albo prawo saskie i magdeburskie z łacińskich i niemieckich egzemplarzów zebrane a na polski język (...) przełożone*, Lwów: 1581; Poznań: 1610; Warszawa: 1646.

⁶²² [655] Simon MAJOLI (Astensis, episcopi Vulturariensis, 1520–1597), *Historiarum totius orbis omniumque temporum pro defensione sacrarum imaginum adversus iconomachos libri seu centuriae sexdecim*, Romae: in aedibus populi Romani, 1585 (?).

⁶²³ [656] Stephanus PHLISCUS, *Sententiarum variantes sive syninima*, Coloniae: Koelhoff, 1475; oraz Coloniae: Koelhoff, 1477; prawdopodobnie inkunabuł, skoro „drukiem starym” wydany.

⁶²⁴ [657] Tytuł nieustalony.

⁶²⁵ [658] Tytuł nieustalony.

⁶²⁶ [659] Stefan SOPOCKO, *Stephanomata in honorem insignim et nobilim adolescentum D. Petri Gracki, D. Gregorij Salicai, D. Athanasij Hieronymi Ciechanovicz Camoenaarum arte plexa...*, Vilnae: Academis Societatis Iesu Typis Thomas Leuicki, 1605.

alphabeti seriem in tomos VII per libros XX dispositum auctore Laurentio Beyerlinck theologo prothonotario canonico etc. Antverpiensi. Nieoprawna w sexternach wszystka zwariowana, inszych sexternów niedostaie, insze zbrakane, popalone, zbutwiałe, drugie na wielu miejscach z szkoda niemają, gdysz ta księga drogo zapłacona⁶²⁷.

- [661] Thucydidis Atheniensis Historiographi de bello Peloponnensium Atheniensium libri VIII Laurentio Vallo interprete⁶²⁸.

In octavo

- [662] Titi Liuii Patavini Romanae historiae principis libri omnes quot quot ad nostram aetatem pervenerunt xiąg dwie⁶²⁹.

P. 73 Pagina XXIX continens literam V in folio

- [663] Ulyssis Aldrovandi Ornithologia de aibus aquaticis w sexternach nieoprawna wszystkie zwaryowana, miejscami podarta i pomazana a inszych sexternów niedostaie⁶³⁰.

P. 74 Pagina XXX continens libros variarum linguarum in quarto

- [664] Gli statuti della sacra religione di S. Giovanni Gerosolimitano w białey oprawie⁶³¹.
- [665] Privilegii della sacra religione di S. Giovanni Gerosolimitano w pulatlasie czerwonym⁶³².
- [666] Delle historie del mondo xiąg dwie w skórze białey⁶³³.

⁶²⁷ [660] Laurent BEYERLINCK (1578–1627), *Magnum theatrum vitae humanae hoc est rerum divinorum humanorumque syntagma catholicum, philosophicum historicum et dogmaticum. Ad normam Polytheae universalis dispositum. Per locos communes iuxta alphabeti seriem sublata classium et historiarum iteratarum varietate in tomos VIII per libros XX dispositum*, Antverpiae: ex officina Plataniana, 1631.

⁶²⁸ [661] Por. nr. 167.

⁶²⁹ [662] Por. nr. 162.

⁶³⁰ [663] Ulisse ALDROVANDI (1522–1605), *Ornithologiae hoc est de avibus historiae libri XII*, t. 1, Bononiae: apud Francscum de Francis Senensem, 1599, t. 2–3, Bononiae: apud Johannem Baptistam Bellamgambam, 1600–1603.

⁶³¹ [664] Giacomo BOSIO (1544–1627), *Statuti della sacra religione di S. Giovanni Gerosolimitano*, Roma: appresso Giacomo Tornieri, 1589.

⁶³² [665] Giacomo BOSIO (1544–1627), *Statuti della sacra religione di S. Giovanni Gerosolimitano*, t. 2, Aggiuntovi li privilegii dell'istessa religione, con 2 tavole (...) di tutte le materie (...) Il modo e le ceremonie, che susano nel creare i cavalieri e nel dar habito, tanto à cavalieri quanto à gli altri religiosi di detta religione, Roma: appresso Giacomo Tornieri, 1589.

⁶³³ [666] Por. nr. 388.

- [667] Dell'introduzione alla politica, alla ragion di stato w skórce białey⁶³⁴.
 [668] Oratione funerale del R. P. F. Faustino Tasso⁶³⁵.
 [669] La liberazioni di Ruggiere dell'Isola d'Alcina Balletto⁶³⁶.
 [670] Le Fortune d'Aeneas e de verta xiąg trzy wszystkie w białey oprawie⁶³⁷.
 [671] Pietro del paragone politico tratta dal monte Pernaso nie oprawne⁶³⁸.

P. 75 **Pagina XXXI continens continuationum variarum linguarum in quarto**

- [672] Reggimento di conseuar la sanita nieoprawna⁶³⁹.
 [673] Risposta del R. Maestro Marc Antonio nieoprawna⁶⁴⁰.
 [674] Risposta dua dottore in theologia nieoprawna⁶⁴¹.
 [675] Argomento della regina Sant'Orsola rippresentazione nieoprawna⁶⁴².
 [676] Les estats empire et principautez du monde w skórce białey⁶⁴³.
 [677] De livre des princes contenant plusieurs notables discours w skórce białey⁶⁴⁴.
 [678] Delle lettere miscellaneae di Bonifacio Vannozi w skórce białey⁶⁴⁵.
 [679] Della fisonomia dell'huomo, dell Giovanni Battista dalla Porta Neapolitano libri duo w skórce białey⁶⁴⁶.

⁶³⁴ [667] Por. nr. 397.

⁶³⁵ [668] Faustino TASSO OFM (1541–1597), *Oratione funerale* (...) da lui composta et pubblicamente recitata nelle esequie dell'illustriss. s. Cesare Maggio da Napoli conte di Annone..., Fiorezza: nella stampa ducale, 1568.

⁶³⁶ [669] Alcina BALLETO, *La liberazioni di Ruggiero dell'Isola*, Kraków: Fr. Cezary, 1628.

⁶³⁷ [670] Tytuł nieustalony.

⁶³⁸ [671] Traiano BOCCALINI (1556–1613), *Pietra del paragone politico: tratta dal monte Parnaso tratta dal Monte Parnaso doue si troua i gouerni della maggior monarchia del vniuerso*, Cormopoli: per Ambros Teler, 1614.

⁶³⁹ [672] Tytuł nieustalony.

⁶⁴⁰ [673] Marco Antonio CAPELLO, *Risposta (...) al discorso del P. M. Lelio sopra i fondamenti (...) delli SS. Venetiani intorno dell'Interdetto e censure della Santità di Papa Paulo Quinto*, In Venetia: appresso Alessandro Cauascaluppo, 1606.

⁶⁴¹ [674] Tytuł nieustalony.

⁶⁴² [675] Andrea SALVADORI (1591–1634), *La regina San Orsola. Dramma per musica*, Fiorezza: Ceconcelli, 1625 (?).

⁶⁴³ [676] Pierre d'AVITY (1573–1635), *Les Estats, Empires et Principautez du Monde*, Paris: chez Pierre Chevalier, 1613.

⁶⁴⁴ [677] P. de L'ANCRE, *De livre des princes contenant plusieurs notables discours pour l'instruction des roys, empereurs et monarques*, Paris: N. Boun, 1617.

⁶⁴⁵ [678] Bonifazio VANNOZZI (1540–1621), *Delle lettere miscellaneae...*, Roma: [między 1606 i 1617].

⁶⁴⁶ [679] Por. nr. 337.

[680] La prattica universalis in chirurgia di M. Giovanni di Vico Genevese w skórze białej⁶⁴⁷.

[681] Le troisième livre D'Anadis D. Gaule w skórze białej⁶⁴⁸.

P. 76 **Pagina XXXII continens continuationum variarum linguarum in quarto**

[682] Compendio d'avvertimenti di ben parlare volgare w skórze białej⁶⁴⁹.

[683] Discurso del capitán Cristobal Lechuga w skórze białej⁶⁵⁰.

[684] La precedenza delle Dame Bariera nell'Arena di Sparta w skórze białej⁶⁵¹.

[685] La Regina Sant'Orsola w skórze białej⁶⁵².

[686] Il Ratto di Helena w papierze czerwonym⁶⁵³.

[687] Attioni Sceniche w papierze czerwonym⁶⁵⁴.

P. 77 **Pagina XXXIII continens libros variarum linguarum in octavo**

[688] Les diverses leçons de Loys w skórze białej⁶⁵⁵.

[689] Les voyages du Seigneur de Villamont w skórze białej⁶⁵⁶.

[690] Les parfait courtisan de conte Baltazar Castilonois w skórze białej⁶⁵⁷.

.....
⁶⁴⁷ [680] Giovanni da VIGO (1450–1525), *Practica universale in chirurgia*, In Venetia: apresso Domenici Imberti, 1588.

⁶⁴⁸ [681] Tytuł nieustalony.

⁶⁴⁹ [682] Battista CECI (ur. ca. 1570), *Compendio d'avvertimenti di ben parlare volgare*, In Venetia: stamperia Salicata, 1618,

⁶⁵⁰ [683] *Discurso del capitán Cristóbal Lechuga*, en que trata del cargo de Maestro de Campo General y de todo lo que de derecho la toca en el exercitio. Dirigado al Rey Nuestro Señor, Milano: 1603; albo *Discurso del capitán Cristobal Lechuga en che trata de la artillería y de todo lo necesario á ella, con un tratado de fortificación y otros advertimientos*. Dirigado al Rey Nuestro Señor, Milano: 1611.

⁶⁵¹ [684] *Precedenza delle Dame, Barriera nell'Arena di Sparta* fatta dal principe Gian Carlo di Toscana e da altri cav. giovanetti rappresentanti Spartani e Spartane, Fiorenza: per Pietro Carboncelli, 1625.

⁶⁵² [685] Andrea SALVADORI (1591–1634), *La regina san Orsola. Dramma per musica*, Fiorenza: Ceconcelli, 1625.

⁶⁵³ [686] Virgilio PUCCITELLI (1599–1654), *Il ratto di Helena dramma musicale di Virgilio Puccitelli fatto rapresentare della Mta di Vladislao IV re di Polonia et Suetia (...) all'ecemo sgn. Conte di Solre ambasciatore straordinario della Mta Catca*, Vilnae: typ. Acad. S.I. 1636.

⁶⁵⁴ [687] Tytuł nieustalony.

⁶⁵⁵ [688] Louis GUYON, *Les Diverses leçons...* Alton: par Claude Morillon, Imprimeur e Libraire de Madame la Duchesse de Montpensier, 1617.

⁶⁵⁶ [689] *Les Voyages du Seigneur le Villamont...*, Lyon: par Claude Lariot, 1607.

⁶⁵⁷ [690] *Le Parfait Courtisan du Comte Baltasar Castillonois*, Es deux langues, respondans par

- [691] Les epistres donors w skórze białej⁶⁵⁸.
 [692] Discours sur le (...)c propose w skórze białej⁶⁵⁹.
 [693] L'arcane de la milieu francoise w skórze białej⁶⁶⁰.
 [694] Le Thresor des histoires de France w skórze białej⁶⁶¹.
 [695] Le gentil homme par Nicholas Pasquier w skórze białej⁶⁶².
 [696] Les causes de l'abeille et du sommeil, des songes⁶⁶³.
 [697] La physique ou science de choses naturelles w skórze białej⁶⁶⁴.
 [698] Il secretario dell signore Torquato Tasso w skórze białej⁶⁶⁵.

P. 78 **Pagina XXXIV continens continuationum variarum linguarum in octavo**

- [699] Le mercure ou Courier des affaires publiques w skórze białej⁶⁶⁶.
 [700] La heur de fonte nouvelle w skórze białej⁶⁶⁷.
 [701] Les nouvelles recreations et ignore devis w skórze białej⁶⁶⁸.
 [702] Discours et demonstration des ingredients de le confection d'Alkermes reforme w skórze białej⁶⁶⁹.
 [703] Dispersio della vanite dell mondo w skórze białej⁶⁷⁰.

.....
 deux colonnes, l'une a l'autre (...) de la traduction de Gabriel Chapuys, Tourangeau, Lyon: pour Loys Cloauemin, 1580.

- ⁶⁵⁸ [691] Tytuł nieustalony.
⁶⁵⁹ [692] Tytuł nieustalony.
⁶⁶⁰ [693] Tytuł nieustalony.
⁶⁶¹ [694] Gilles CORROZET (1510–1568), *Le thresor des histoires de France*: redvites par titres, e partie par lieux communs, Paris: chez Galiot Corrozet au Palais, ioignant les Consultations, 1583.
⁶⁶² [695] Nicolas PASQUIER (1561–1631), *Le Gentilhomme*, Paris: J. Petit-Pas, 1611.
⁶⁶³ [696] Tytuł nieustalony.
⁶⁶⁴ [697] Scipion DUPLEIX (1569–1661), *La physique ou science de choses naturelles*, Paris: chez Louys Giffart (...) et chez Pierre Des Hayes, 1618.
⁶⁶⁵ [698] Torquato TASSO (1544–1595), *Lettere Familiari: Il Secretario Et Il Primo Volume, Delle Lettere Familiari*, in Venetia: appresso Giacomo Vincenti, 1592.
⁶⁶⁶ [699] Adam NATHANAEL, *Le Mercure, ou, Courier des affaires publiques*: pour appre[n]dre à proprement parler, discourir et escrire, Paris: de l'imprimerie d'Anthoine du Brueil, rue S. Jacques au dessus de S. Benoist, à la Couronne, 1613.
⁶⁶⁷ [700] Tytuł nieustalony.
⁶⁶⁸ [701] Bonaventure DES PÉRIERS (1510–1544), *Les nouvelles récréations et joyeux devis de feu Bonaventure des Périers, valet de chambre de la Roynie de Navarre*, Lyon: R. Granjon, 1558.
⁶⁶⁹ [702] Laurent CATELAN (ca. 1568–1647), *Demonstrations des ingredients de la confection d'Alkermes*, Montpellier: Blanc, 1609.
⁶⁷⁰ [703] Diego de ESTELLA (1524–1578), *Dispergio della vanità del mondo*, pars 1–3, Firenze: Giorgio Mareschotti, 1581.

- [704] Le triomphe des chansons nouvelles de amouerants w skórze białey⁶⁷¹.
 [705] Le histoire prodigieuse et lamentable du docteurs Fauste w skórze białey⁶⁷².
 [706] Discours politiques et militaires du seigneur de la Noue xiąg dwie w skórze białey⁶⁷³.
 [707] La Cordeliere ou traité des indulgiens w skórze białey⁶⁷⁴.

P. 79 Pagina XXXV continens continuationum variarum linguarum in octavo

- [708] Trattato della lege e dell sequitar la guerra contra il Turco w skórze białey⁶⁷⁵.
 [709] Ciuile conversation du Seigneur Estienne Guazzo w skórze białey⁶⁷⁶.
 [710] Institutioni grammaticali volgari et latine w skórze białey⁶⁷⁷.
 [711] La IV parte de la grammaire w skórze białey⁶⁷⁸.
 [712] Silua w skórze białey⁶⁷⁹.
 [713] Refranes et prouerbios w skórze białey⁶⁸⁰.
 [714] Quadrins historiques de la Bible w skórze czerwoney⁶⁸¹.
 [715] Le miroir et institution du prime w skórze czerwoney⁶⁸².

P. 80 Pagina XXXVI continens continuationum variarum linguarum in octavo

- [716] The Ronusing of the sluggard w skórze czerwoney⁶⁸³.

.....
 671 [704] Tytuł nieustalony.

672 [705] Pierre-Vincent PALMA-CAYET (1525–1610), *Le histoire prodigieuse et lamentable du docteur Fauste avec sa mort espouventable*, Paris: Denis Binet, 1598.

673 [706] François de La NOUE (1531–1591), *Discours politiques et militaires du seigneur de la Nouë*: nouvellement recueillis et mis en lumière, Genevae: Haultin, 1588.

674 [707] Tytuł nieustalony.

675 [708] Tytuł nieustalony.

676 [709] Stefano GUAZZO (1530–1593), *La civile conversation du seigneur Estienne Gvazzo Gentil-Homme de Montferat: Comprinse en Quatre Livres*, Genevae: apud Iacobum Stoer, 1609.

677 [710] Orazio TOSCANELLA (1520–1580), *Institutioni grammaticali volgari et latine...*, In Vinegia: appresso Gabriel Giolito de Ferrari, 1567.

678 [711] Tytuł nieustalony.

679 [712] Tytuł nieustalony.

680 [713] *Refranes, et prouerbios en romance, que nueuamente colligio y glosso*, el comendador Hernan Nufiez. Salamanca: en casa de Antonio de Lorençana, 1578.

681 [714] [Bernard SALAMON], *Quadrins Historiques de la Bible*, Lyon: Ian de Tournes, 1558.

682 [715] Tytuł nieustalony.

683 [716] Tytuł nieustalony.

- [717] Le dichvietisme livre d'Anadis w skórze czerwoney⁶⁸⁴.
 [718] Fisionomia naturale w papierze żółtym⁶⁸⁵.
 [719] Alcune conclusioni musicali w papierze czerwonym⁶⁸⁶.
 [720] Relatione della republica Venetiana nieoprawna w papierze prostym⁶⁸⁷.
 [721] Il perfetto segretario dell signore Angelo Ingegneri nieoprawna w papierze prostym⁶⁸⁸.
 [722] Difesa della potesta e immunita ecclesiastica nieoprawna w papierze prostym⁶⁸⁹.
 [723] Compendio universal di republica di Pier Maria Contarini nieoprawna w papierze prostym⁶⁹⁰.
 [724] Sommaire description de la France, Allemagni, Italie et Espagne nieoprawna w papierze prostym⁶⁹¹.
 [725] Les amours de la belle du Luc nieoprawna w papierze prosty⁶⁹².

P. 81 **Pagina XXXVII**

Tym miejscem wpisują się pięcioro xiąg włoskich, którem za listem xięcia Jego Mościa quitem P. Korzeniewskiego do Mira posłał Xiążęciu J. Mości, mianowicie

- [726] Trattato della tesauro di varii filosophi de rimedii secreti⁶⁹³.
 [727] Trattato di varia e secreti della Signora Isabella Cortese⁶⁹⁴.

⁶⁸⁴ [717] Tytuł nieustalony.

⁶⁸⁵ [718] Giovanni INGEGNERI (vescovo di Capo d'Istria, zm. 1600), *Fisionomia naturale*, Milano: 1607.

⁶⁸⁶ [719] Tytuł nieustalony.

⁶⁸⁷ [720] Por. nr. 392.

⁶⁸⁸ [721] Angelo INGEGNERI (1550–1613), *Il perfetto segretario*, Viterbo: 1607.

⁶⁸⁹ [722] Gregorio SERVANTIO (1563–1608), *Difesa della potestà et immunità ecclesiastica (...) contra le otto propofitioni di un dottore teologo incognito, sopra il breve di censure della Santità di papa Paolo V publicate contro li signori venetiani*, corretta di nuovo, et con un copioso indice ristampata, Bologna: V. Baldini, 1607.

⁶⁹⁰ [723] Pier Maria CONTARINI (1546–1610), *Compendio universale di republica*, Vinegia: 1602.

⁶⁹¹ [724] Theodore MAYERNE de TURQUET (1573–1655), *Sommaire description de la France, Allemagni, Italie et Espagne*, Rouen: 1604; także kilka wydań wcześniejszych i późniejszych.

⁶⁹² [725] Jean-Pierre de GONTIER, *Les Amours de la belle du Luc. Oū est demonstrée la vengeance d'Amour, envers ceux qui mesdisent de l'honneur des dames*, Lyon: Cloquemin, 1598.

⁶⁹³ [726] Tytuł nieustalony.

⁶⁹⁴ [727] *Varietà di secreti della Signora Isabella Cortese, ne' quali si contengono cose minerali, medicinali, perfumi, belletti, artiftitii e alchemia*, In Venetia: appresso Lucio Spineda, 1614.

- [728] Trattato dell'compendio universale⁶⁹⁵.
 [729] Trattato dell'flos sanctorum cio'è vite de sancti scritte dal padre Pietro Ribadeneyra Toledano della Compania di Giesu⁶⁹⁶.
 [730] Trattato di lettere e concetti di complienti del Signore Andrea Franco imperiale pio secrettario⁶⁹⁷.

P. 82 Pagina XXXVIII continens libros linguae theutonicae in folio regali

- [731] Ein Alt-buch von einer gutten ordentlichen Kriegsregirung nach alten Deutschen Ordnung, etc. etc. axamitem zielonym powleczone⁶⁹⁸.

In quarto

- [732] Examen oder schleiffstein auff die newe Keramerische Polier mühlen gestellet w skórze zieloney⁶⁹⁹.
 [733] Von Sonnebrenn Franciscus Kessler w bialey oprawie⁷⁰⁰.
 [734] Ein Gesprech von der Religion zwischen Michaelae Ottonio Societatis Jesu und Paulo Oderbornio, Superintendente in Curland⁷⁰¹.

p. 83 Pagina XXXIX continens libros linguae theutonicae in octavo

- [735] Schatzkammer schöner tierlicher Orationen, Sendbriefffen gesprechen w skórze bialey⁷⁰².
 [736] Beschreibung allerei Gelegenheiten, Sitten, Gebrauchen kandt gewohnheiten der miterschtiger Völker in Schwoeden Ort vendt Brytgottony, Vormagen undt anderen, w skórze bialey⁷⁰³.

⁶⁹⁵ [728] Tytuł nieustalony.

⁶⁹⁶ [729] Pedro de RIBADENEYRA SJ (1527–1611), *Flos sanctorum cio'è vite de santi*, In Venetia: appresso Giovanni Batista Ciotti, 1604.

⁶⁹⁷ [730] Tytuł nieustalony.

⁶⁹⁸ [731] Reinhard zu SOLMS, *Dieses Buch und Kriegsbeschreibung ist vermelten und berichten einer guten ordentlichen Kriegsregierung nach alter teutschen Ordnung. Gebrauch und Herkommen mit anderen noch Büchern von aller Kriegsregierung und Rüstung, so zu dem Krieg gehört*, b.m.w., 1559.

⁶⁹⁹ [732] Tytuł nieustalony.

⁷⁰⁰ [733] Tytuł nieustalony.

⁷⁰¹ [734] *Ein Gesprech von der Religion auff dem fürstlichen Housse zur Mittaw zwischen Michaelae Ottonio Becano Societatis Jesu und Paulo Oderbornio, Superintendenten in Curland (...) gehalten A.D. 1599 in Augusto*, Wilna: durch Georgium Nigellium, 1605.

⁷⁰² [735] Tytuł nieustalony.

⁷⁰³ [736] Tytuł nieustalony.

- [737] New Volksmene Lauttzeley und Titelbuch Rethorischer intziger Lan-
gerichen Zinelickeit, w skórze białey⁷⁰⁴.
- [738] Cordissiano dass is der recht wollgeziert Hoffmann w skórze bia-
ley⁷⁰⁵.
- [739] Tegsewer aus Bellarmini Schrifftenn gezogen w papierze⁷⁰⁶.
- [740] Trinkt alle daraus venerabilis D. Martini Skierkowski Farherren zu
Nieszwiesz s prosta opravna⁷⁰⁷.

P. 84 **Pagina XL continens libros manuscriptos in folio**

- [741] Iudicium generale et speciale super natiuitatem plane haeroicam Il-
lustrissimi Domini Christophori ducis de Zbaras confectum auctore
Dauidae Herlicio w białey skórze.
- [742] Poemata Andreae Cricii ex confusa dispersione recollecta w skórze
czerwoney⁷⁰⁸.
- [743] Annotationes de anima w skórze czarney⁷⁰⁹.
- [744] Compendia quinque philosophica w skórze wiszniowey.

In quarto

- [745] Dyariusz albo summa itineris illustrissimi ducis Alexandri Ludovicii
Radziwil in Italiam anno 1611 w skórze białey.
- [746] Item variorum commentariorum sztuk osm, wszystkie w białey skó-
rze.
- [747] Disputationes morales de sacramentis w czerwoney oprawie.
- [748] Tractatum logicorum xiąg dwie w skórze czerwoney.

⁷⁰⁴ [737] Tytuł nieustalony.

⁷⁰⁵ [738] Robbio Pelegro GRIMALDI, *Cordissiano, Das ist Der recht wolgeziert Hofman*. Darinn vieler schönen Regel vnd anweisungen, wie sich ein jeder Adenlicher Hofman vnd Diener, gegen seinem Herrn vnd desselben Hofgesind. In allem seinem thun vn[d] wesen, Fleissig, Getrew, Verschwiegen, Mannhafft, Sitsam vnd Ersam verhalten solle, Darmit er nicht allein seines Herren gnad erlangen vnd behalten: Sonder auch mit allen andern seinen Hofsgenossen, freundlich vnd vnuerweißlich leben möge. In zwey Bücher verfaßt. Nicht allein den Hofleuten, sonder auch allen denen, so sich der Welt gebrauchen, vnd zu einem Tugendhafften Ersamen leben vnd wandel Lust vnd Naygung haben, zulesen, Sehr dienlich vnd nutz, zuuor inn Teudscher Sprach inn Truck nie außgangen, Franckfurt: Feyerabendt, 1571.

⁷⁰⁶ [739] Tytuł nieustalony.

⁷⁰⁷ [740] Tytuł nieustalony.

⁷⁰⁸ [741] Por. Biblioteka Seminarium Duchownego w Sandomierzu, rps. 1688: *Poemata Andreae Cricii episcopi*.

⁷⁰⁹ [742] Por. nr. 265.

[749] Priuilegiorum imperialium xięga w skórze czerwney.

P. 85 Tym miescem się skończyły wszystkie xięgi,
Które w Bibliothece Zamku Nieświeskiego
Zordinowane i złożone są w Roku 1651

Benedictio et Claritas et Sapientia et Gratiarum Actio.
Honor et virtus et fortitudo
Deo Creatori
Deo Redemptori
Deo Sanctieatori
In Saecula Saeculorum Amen.

Przypisy tekstowe

- a–b fragment dopisany później inną ręką
- c wyraz nieczytelny
- d dwa słowa nieczytelne

THE CATALOGUE OF THE LIBRARY OF DUKE ALEXANDER LOUIS RADZIWIŁŁ IN NESVIZH (1651)

RAFAŁ WITKOWSKI

SUMMARY

The studies on book culture and the functioning of various libraries have been present in academic circle for many decades. For obvious reasons the interest in books among the illustrious members of Radziwiłł magnate family as well as their scope of activity as the patrons of culture have been analyzed by historians. In the context, the history of the famous Radziwiłł library in Nesvizh can be considered as a separate research topic. This magnificent collection was confiscated after the first partition of Polish-Lithuanian Commonwealth (1772) by order of Empress Catherine the Great. Some 15.000 volumes were transported to Saint Petersburg and offered to the Russian Academy of Sciences and Fine Arts (later Russian Academy of Sciences).

Nicolas Radziwiłł the Black (1515–1565) is considered to be the founder of the Nesvizh library; however, its full development can be dated back to the time of Nicholas Christopher Radziwiłł “the Orphan” (1549–1616), who rebuilt the ducal palace and organized a library in one of the specially adopted rooms. The Nesvizh collection has been enriched by numerous donations, including that of cardinal and bishop of Vilnius George Radziwiłł

(1556–1600), Sigismund Charles Radziwiłł (1591–1642), and many other members of the family.

The presented catalogue was compiled under the request of Duke Alexander Louis Radziwiłł. This magnate, born in 1594 as a son of Nicolas Christopher Radziwiłł and Elisabeth Eufemia née Wiśniowiecka, received a most privileged education. In 1610 he began his studies in Germany then traveled throughout Germany, France and Italy. He returned to the Polish-Lithuanian Commonwealth by the end of 1620, but in 1624 he left for Italy again, this time in the company of Prince Vladislas Vasa. In summer 1625 he again returned to the Polish-Lithuanian Commonwealth, but soon was totally immersed in political life. Thanks to family connections he advanced his career very fast, becoming in the court marshal of Lithuania in 1635, and grand marshal of Lithuania only two years later. In December 1652 he went to Italy again and died in Bologna March 30, 1654.

The manuscript catalogue of the library of Alexander Louis Radziwiłł is currently preserved in the Kórnicka Library of the Polish Academy of Sciences (Ms BK 1320). It contains of two parts. The first of them (f. 1–25r), compiled according to subjects, was written down in April 1651, then second one (f. 26r–46v), compiled alphabetically – in May and June this year. The catalogues are not identical. The first part, divided into classes, is more comprehensive than the second one (alphabetical). The catalogue was composed by John Hanowicz, mayor of Nesvezh. The manuscript has been marked with the ex-libris of the Radziwiłł library (Ex Bibliotheca Radivilliana Ducali Nesvisiensi) and pressmark (Loc. X, No 17). Hanowicz did not state usually the information about the place and year of publication, which makes the precise identification of the books very difficult. Therefore, one can only predict the exact number of the books (and volumes) preserved in the Nesvezh library at that time. It also happened that Hanowicz stated a title of this same book in both versions: once in the original Latin version and then in (abbreviated) Polish form. Among items included the catalogue one can also find manuscripts, maps, drawings and landed estate documents. Most the books were bound with white or red leather, less frequently with green, cherish, orange or red colored leather, and seldom with morocco leather or paper. The bibliographical descriptions provided in the footnotes should be considered only as suggestions, for only direct analysis of a given book (in visu) allows one to identify and link a book with the Radziwiłł Library. Some of the most precious books were kept in the castle treasury. The Nesvizh collections included also musical pieces, e.g. the libretto (?) of the first opera – *Il ratto di Helena* – performed on September 4th, 1636, in the theater of the lower ducal castle in Vilnius. The music of the famous opera was composed by an anonymous author, but the libretto was produced by Virgilio Puccitelli.

The significance of the magnate families (e.g. that of the Radziwiłłs or the Sapiehas) as promoters and patrons of fine arts and literature was enormous and hard to over-estimate in the history of Grand Duchy of Lithuania. A further and detailed study on the content of the Nesvizh library of Duke Alexander Louis Radziwiłł in 1651 gives one the opportunity to present in full and broad contexts a truly European library collection of Baroque culture in the Grand Duchy of Lithuania.